

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PIŁA**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE GMINY PIŁA
w 2025 roku**

**PIŁA
KWIECIEŃ, 2026 ROK**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Sytuacja epidemiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	12
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	14
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	20
V. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	22
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	39
VII. Nadzór nad chemikaliami	47
VIII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych..	53
IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	68
X. Oddział Laboratoryjny.....	71
XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	74
XII. Zakończenie.....	105

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Przedkładam Państwu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie gminy Piła w 2025 roku, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

Celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile jest stały nadzór nad obszarami mającymi wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne ludności, w tym w zakresie odpowiedniej jakości wody pitnej, żywności i żywienia, suplementów diety, chemikaliów, kosmetyków, produktów biobójczych, warunków pracy, nauki i wychowania oraz wypoczynku, obiektów użyteczności publicznej, a także udzielania świadczeń zdrowotnych. W tych obszarach są prowadzone intensywne działania w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a także działalność edukacyjno-informacyjna w zakresie profilaktyki zdrowotnej w różnych grupach społecznych, zawodowych i wiekowych, promujące zdrowy styl życia, szczepienia ochronne i badania profilaktyczne oraz przestrzeganie zasad higieny.

Od 1 kwietnia 2003 r. do dnia dzisiejszego Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Pile jest stacją nadzorowo-laboratoryjną. Wykonujemy badania:

- ❖ wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- ❖ wody z pływalni;
- ❖ wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- ❖ skuteczności procesów sterylizacji;
- ❖ kału w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Pile wykonuje również badania dla innych powiatowych stacji województwa wielkopolskiego oraz badania zlecone. Od 24.06.2005 roku posiada certyfikat akredytacji nr AB 616 Polskiego Centrum Akredytacji.

Od października 2020 r. trwa proces cyfryzacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wdrożenie Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). Jest to nowoczesne narzędzie informatyczne do obsługi procesów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. System jest sukcesywnie rozbudowywany i stopniowo wdrażany w każdym obszarze działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ramach systemu SEPIS dostępne są dwie platformy, jedna dla pracowników Inspekcji (aplikacja kliencka SEPIS) oraz druga dla obywateli, przedsiębiorców i instytucji (platforma e-Sanepid). W 2025 roku w ramach Modułu Kontroli została udostępniona usługa dla obywateli dotycząca zgłoszeń interwencji. Obie platformy wymieniają dane pomiędzy sobą.

W Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile, trwa proces wdrażania systemu EZD RP (Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją Rzeczypospolitej Polskiej). Jest to system teleinformatyczny do elektronicznego zarządzania dokumentacją w administracji publicznej, umożliwiający wykonywanie w nim czynności kancelaryjnych, dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw oraz gromadzenie i tworzenie dokumentów elektronicznych, dzięki temu eliminuje potrzebę korzystania z papierowych wersji dokumentów, co przyczynia się do zwiększenia efektywności pracy oraz oszczędności zasobów. Wdrożenie systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD) reguluje ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1045).

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego gminy Piła za rok 2025 został opracowany, jak w latach poprzednich, na podstawie informacji zebranych z poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Pragnę podziękować za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i instytucjom w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców.

Przedkładając Przewodniczącemu Rady Miasta i Prezydentowi Miasta Piły raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu mam nadzieję, iż materiał ten będzie pomocny w podejmowaniu decyzji w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w gminie.

Z wyrazami szacunku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile

Danuta Kmiecik

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Sekcja Epidemiologii jest komórką organizacyjną PSSE właściwą do prowadzenia działań związanych z nadzorem epidemiologicznym mającym na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego. W 2025 roku, tak jak w latach poprzednich, prowadzone działania wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej gminy Piła i skierowane były głównie na:

- wczesne wykrywanie i zwalczania chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców;
- szczegółowe opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych;
- nadzór nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- nadzór nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki;
- nadzór nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL;
- prowadzenie Powiatowego Rejestru Zakażeń i Chorób Zakaźnych;
- podejmowanie działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE;
- sporządzanie raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne;
- nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych;
- poprawę jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami lecznictwa zamkniętego i otwartego oraz nadzorowanie zagadnień związanych z zapobieganiem zakażeniom szpitalnym i szerzeniem się czynników alarmowych.

Analizę sytuacji epidemiologicznej gminy Piła przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.2025.1675 t. j.).

Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (obliczony na 100 tys. mieszkańców) dla poszczególnych zakażeń i chorób zakaźnych w 2025 roku w porównaniu z rokiem 2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2024 - 2025

Jednostka chorobowa		2024		2025	
		Liczba zachorowań	zapadalność *	Liczba zachorowań	zapadalność *
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	11	15,8	3	4,3
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez Clostridium difficile	71	101,8	104	149,1
	wywołane przez Campylobacter	-	-	1	1,4
	nieokreślone	1	1,4	3	4,3
Giardioza(lamblioza)		1	1,4	1	1,4
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	8	11,4	6	8,6
	wywołane przez norowirusy	8	11,4	10	14,3
	inne określone wirusy	5	7,2	5	7,2
	nieokreślone wirusy	9	12,9	1	1,4
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		26	37,2	43	61,6
Krzusiec		11	15,8	17	24,3
Płonica (szkarlatyna)		119	170,6	14	20,1
Legioneloza		4	5,7	1	1,4
Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae		6	8,6	4	5,7
Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes		1	1,4	5	7,2
Borelioza z Lyme		39	55,1	48	68,8
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		13	18,6	16	22,9
Ospa wietrzna		233	334,1	259	371,3
WZW typu C – przewlekłe		7	10,0	12	17,2
Wirusowe zapalenie opon mózgowych		1	1,4	1	1,4
Grypa	Potwierdzona badaniem molekularnym PCR	12	17,2	28	40,7
	Potwierdzona szybkim testem antygenowym	319	457,3	1 075	1541,3
Zakażenia wirusem RSV		64	91,7	89	127,6
Kiła		5	7,2	1	1,4
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		1	1,4	4	5,7
AIDS		-	-	2	2,8
Nowo wykryte zakażenie HIV		1	1,4	6	8,6
Gruźlica		4	5,7	7	10,0
Covid-19		504	722,6	465	666,7

* zapadalność liczona na 100 tys. mieszkańców

I.1.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

- **salmoneloza** – zatrucia pokarmowe - w roku 2025 zarejestrowano 3 zachorowania, w tym ognisko wywołane *Salmonella Enteritidis*, które wystąpiło w domu rodzinnym i dotyczyło dwóch sióstr (bliźniaczek) w wieku lat 14. Trzecie zachorowanie dotyczyło 4-letniego dziecka. Chorzy zostali hospitalizowani, a zachorowania potwierdzono badaniami laboratoryjnymi.

Nie ustalono źródła zakażenia. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne.

Nastąpił spadek zatruc w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 11 zachorowań.

- bakteryjne zakażenia jelitowe:

- 104 zachorowania wywołanych przez *Clostridium difficile*. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zgłoszono 71 zachorowań. Wszystkie osoby były hospitalizowane.
- 1 zakażenie wywołane przez *Campylobacter*, które wystąpiło u 45-letniego mężczyzny. Pacjent był hospitalizowany w Uniwersyteckim Szpitalu w Poznaniu. Nie ustalono źródła zakażenia;
- 3 nieokreślone zakażenia bakteryjne, z tego 1 osoba hospitalizowana (2024 r. - 1)

- wirusowe zakażenia jelitowe - 22 zachorowania, hospitalizowanych zostało 19 pacjentów:

- wywołane przez *rotawirusy* – 6 zachorowań (2024 r. - 8);
- wywołane przez *norowirusy* – 10 zachorowań (2024 r. - 8);
- wywołane przez inne określone wirusy, głównie przez *adenowirusy* – 5 zachorowań (2024 r. - 5);
- wywołane przez nieokreślone wirusy – 1 zachorowanie (2024 r. - 9).

- **biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nie określone**, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - w analizowanym okresie nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku 2024. Zgłoszono 43 zachorowania (2024 r. - 26 zachorowań). Hospitalizowano 1 dziecko do lat 2.

- **giardioza (lamblioza)** – podobnie jak w roku 2024 zgłoszono 1 zachorowanie, które wystąpiło u 16 chłopca. Chory został hospitalizowany. Nie ustalono źródła zakażenia. Zejściem choroby było wyzdrowienie.

W roku 2025 podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano zatruc i podejrzeń zatruc pestycydami i naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm (np. ryby, owoce morza, grzyby, jagody i inne części roślin).

I.1.2. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 17 zachorowań na **krztusiec**, z tego 8 osób zostało hospitalizowanych. W przeważającej ilości zachorowania wystąpiły u dzieci od 0-15 lat, wśród których jedno dziecko nie było zaszczepione. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym wystąpiło 11 przypadków zachorowań.

Podobnie jak w latach poprzednich nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na *tężec*, *odrę*, *różyczkę*, *świnkę* i *nagminne porażenie dziecięce*.

I.1.3. Neuroinfekcje i bakteryjne zakażenia inwazyjne

Bakteryjne zakażenie inwazyjne są to ciężkie zakażenia, które rozwijają się w fizjologicznie jałowych tkankach, narządach i płynach ustrojowych, takich jak krew, płyn mózgowo-rdzeniowy, płyn opłucnowy czy płyn stawowy. W analizowanym okresie zarejestrowano:

- **inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*** - 4 zachorowania na (2024 r. - 6 zachorowań). Trzy przypadki zachorowań przebiegały pod postacią posocznicy oraz 1 zachorowanie pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Chorzy zostali hospitalizowani. Zarejestrowano 1 zgon z powodu posocznicy u 74-letniej kobiety.
- **inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*** - 5 zachorowań przebiegających pod postacią róży (2024 r. - 1). Wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie.
- **wirusowe zapalenie opon mózgowych** – 1 zachorowanie, które wystąpiło u 15-letniego chłopca, który został hospitalizowany. Zejściem choroby było wyzdrowienie (2024 r. - 1 zachorowanie).

I.1.4. Choroby przenoszone drogą płciową

W roku 2025r. zarejestrowano:

- 1 zachorowanie na **kilę** (2024 r. - 5 zachorowań). Zgłoszenie dotyczyło mężczyzny w wieku 40 lat. Chory leczony w warunkach ambulatoryjnych.
- 4 zachorowania wywołane zakażeniem ***Chlamydia trachomatis***, wszyscy pacjenci byli leczeni ambulatoryjnie (2024 r. - 1).
- **nowo wykryte zakażenia HIV** - 6 zakażeń u osób przebywających na terenie powiatu pilskiego (3 mężczyzn i 3 kobiety w przedziale wiekowym 25-45 lat). Hospitalizowano 4 osoby (2024 r. - 1 zakażenie).
- **AIDS** - 2 zachorowania u osób przebywających na terenie powiatu pilskiego: mężczyzna w wieku lat 25 i kobieta 51 lat. Chorzy zostali hospitalizowani (2024 r. - 0).

I.1.5. Choroby odzwierzęce i zapobieganie wściekliznie

W roku sprawozdawczym 71 mieszkańców Piły zostało pokąsanych przez zwierzęta, z tego u 16 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie (2024 r. - 80 pokąsań, z tego u 13 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie). W większości przypadków doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty) oraz zgłoszono 1 przypadek pokąsań przez szczura. Ponadto podjęto szczepienia u 9-letniego mieszkańca Piły podrapanego przez małpę w Kambodży i 22-letniej kobiety pokąsanej przez małpę w Zanzibarze.

Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi i zwierząt oraz zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczyce w tym bąblowice oraz toksoplazmozę.

I.1.6. Inne choroby zakaźne

- **borelioza** - 48 zachorowań (2024 r. - 39), chorzy leczeni ambulatoryjnie. Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie powiatu pilskiego;
- **wirusowe zapalenie wątroby typu C** - przewlekłe i bliżej nieokreślone - 12 zachorowań, w tym 3 osoby zostały hospitalizowane (2024 r. - 7);
- **legioneloza** - 1 zachorowanie, 75-letnia kobieta - hospitalizowana. Nie ustalono źródła zakażenia (2024 r. - 4);
- **grypa** - 28 zachorowań potwierdzonych badaniami molekularnymi, z tego 15 osób było hospitalizowanych (2024 r. - 12 zachorowań). Ponadto zgłoszono 1075 przypadków zachorowań na gripę, potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego, z tego hospitalizowano 58 osób (2024 r. - 319 zachorowań, 5 - hospitalizacji);
- **zakażenia wirusem RSV** - ogółem zarejestrowano 89 zakażeń, hospitalizowano 18 osób, z tego 8 zakażeń wystąpiło u dzieci do lat 2 (2024 r. - 64 zakażenia);
- **płonica** - 14 zachorowań, 1 osoba hospitalizowana. Nastąpił znaczny spadek zachorowań w stosunku do roku 2024 r. kiedy zarejestrowano 119 zachorowań;
- **ospa wietrzna** - 259 zachorowań (2024 r. - 233), wszyscy chorzy leczeni ambulatoryjnie;
- **covid-19** - 465 zachorowań, w tym 20 hospitalizacji (2024 r. - 504 zachorowania, 23 hospitalizacje);
- **gruźlica** - zgłoszono 6 zachorowań na gruźlicę płucną oraz 1 przypadek gruźlicy pozapłucnej
- gruźlica kości i stawów. W strukturze zachorowań według płci, wieku i miejsca pracy, dominowali mężczyźni (6 zachorowań) w wieku 46-74 lat, z tego 3 osoby renta/emerytura, 3 osoby pracujące oraz 48-letnia bezrobotna kobieta. Zarejestrowano 1 zgon z powodu gruźlicy u 74 letniego mężczyzny. Ponadto wpłynęły 2 zgłoszenia z rozpoznaniem zakażenia płuc prątkiem gruźlicy (bez objawów chorobowych) u 16-letnich bliźniaczek ze styczności z osobą chorą na gruźlicę.

I.2. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

Zakażeniem szpitalnym nazywamy zakażenie, które wystąpiło w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile na terenie miasta Piły sprawowała nadzór nad czterema podmiotami lecznictwa stacjonarnego: Szpital Specjalistyczny w Pile, Ars Medical sp. z o. o. w Pile oraz dwa szpitale udzielające świadczeń zdrowotnych w ramach chirurgii jednego dnia z możliwością czasowego pobytu pacjenta (do 24 godzin). W szpitalach funkcjonują Zespoły i Komitety Kontroli Zakażeń Zakładowych. Nie stwierdzono

nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. PSSE w Pile we współpracy z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych monitorowała i koordynowała działania przeciwepidemiczne w celu zwalczania ognisk zakażeń szpitalnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Szpitalnym ogniskiem epidemicznym określa się występowanie co najmniej dwóch zachorowań wywołanych tym samym drobnoustrojem, pozostających ze sobą w powiązaniu epidemiologicznym. W 2025 r. szpitale zgłosiły 11 ognisk szpitalnych, w których zarejestrowano 84 pacjentów z zakażeniem objawowym oraz 28 pacjentów z kolonizacją biologicznym czynnikiem chorobotwórczym.

I.3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Szczepienia ochronne w Polsce realizowane są w oparciu o obowiązujący Program Szczepień Ochronnych, który co roku zostaje zaktualizowany i ogłoszony w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 27 września 2023 r. w sprawie Obowiązkowych Szczepień Ochronnych (Dz.U. 2023 r., poz. 2077 z późn. zm.). W dokumencie uregulowane są kwestie dotyczące wieku oraz zakresu wykonywania szczepień ochronnych. Program Szczepień Ochronnych (PSO) obejmuje szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 r.ż., osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie (finansowane z budżetu państwa) oraz szczepienia zalecane (niefinansowane z budżetu państwa). Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile sprawowała nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych, warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych w podmiotach prowadzących działalność leczniczą oraz nad procesem dystrybucji szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS). System ESNDS funkcjonuje w całym kraju i został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu.

PSSE w Pile posiada magazyn szczepionek wyposażony w odpowiednią liczbę urządzeń chłodniczych z zainstalowanym system całodobowego monitorowania temperatury z funkcją odczytu, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchylenia od normy) na telefon komórkowy wyznaczonych pracowników. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są automatycznie przez agregat prądotwórczy.

W roku sprawozdawczym na terenie gminy Piła Program Szczepień Ochronnych realizowało 27 podmiotów medycznych. Przeprowadzone kontrole w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych i warunków przechowywania preparatów szczepionkowych nie wykazały nieprawidłowości.

Liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym, ujętych w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile, na dzień 31.12.2025 r. wynosiła ogółem 63 dzieci (31.12.2024 r. - 58 dzieci), których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 71 osób (2024 r. - 67 osób) uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile działania administracyjne.

W roku 2025 zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) o charakterze łagodnym (2024 r. - 3).

Podsumowanie:

- Wśród mieszkańców gminy Piła zarejestrowano 2 231 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 71 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 16 osób podjęto szczepienia p/wściekliźnie (2024 r. - 1499 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 70 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 13 osób podjęto szczepienia p/wściekliźnie). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2025 r. zasadniczy wpływ miał ponad trzykrotny wzrost zachorowań na grypę w stosunku do roku poprzedniego .
- Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 63 dzieci (wg stanu na dzień 31.12.2024 r. - 58); liczba rodziców i opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień małoletnich dzieci wynosiła 71 osób (2024 r. - 67).
- W roku 2025 zarejestrowano u mieszkańców gminy Piła 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym (2024 r. - 3).

II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II.1. Jakość wody przeznaczanej do spożycia

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności miasta Piła jest ujmowana z ujęć podziemnych czwarto i trzeciorzędowych, zlokalizowanych na terenach oddalonych od zabudowań, w obszarze lokalizacji ujęć nie występują źródła zanieczyszczenia mogące powodować pogorszenie jakości wody, grunty są użytkowane wyłącznie do celów związanych z eksploatacją ujęć wody. Wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej są ogrodzone, zagospodarowane, zamykane i oznakowane tablicą informacyjną o ujęciu wody i o zakazie wstępu osób nieupoważnionych, w pojedynczych przypadkach zainstalowany jest monitoring elektroniczny, czujniki dotykowe lub dozór fizyczny. Urządzenia wodne są na bieżąco konserwowane, studzienki kontrolne utrzymane czysto, włazy i obudowy szczelne w dobrym stanie technicznym. Wodociągiem o największej wydajności na terenie gminy jest wodociąg publiczny Piła, który zaopatruje miasto Piłę oraz osiedla włączone w granice miasta – Motylewo i Kalina. Wodociąg publiczny Piła o długości sieci 338,3 km, zaopatruje 67934 mieszkańców. Produkcja wody 9906 m³/dobę. Jedynie Osiedle Gładyszewo posiada swój własny wodociąg - od dnia 22.10.2024 r. prowadzona jest modernizacja stacji uzdatniania wody. Wodociąg publiczny Gładyszewo zaopatruje ludność w wodę do spożycia z wodociągu publicznego Piła (1050 osób).

Tabela 2. Próbkę pobrane do badań w wodociągu publicznym Piła w latach 2024 - 2025

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Monitoring grupy A*	35	35	35	35	67,715	67,934	0	0
Monitoring grupy B**	5	5	5	5				
Nadzór	1	0	4	2				

Tabela 3. Próbkę pobrane do badań w wodociągu publicznym Gładyszewo w latach 2024 - 2025

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Monitoring grupy A*	3	0	4	0	0,842	1,050	0	0
Monitoring grupy B**	0	0	1	0				
Nadzór	0	0	1	0				

Na terenie miasta Piła działają 4 wodociągi lokalne. W roku sprawozdawczym jakość wody dostarczana ze wszystkich wodociągów odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Tabela 4. Próbki pobrane do badań w innych podmiotach zaopatrujących w wodę w latach 2024 - 2025

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Monitoring grupy A*	10	10	10	10	0,080	0,080	0	0
Monitoring grupy B**	3	2	2	2				
Nadzór	3	3	9	9				

Dane dotyczące wodociągu publicznego Piła są corocznie raportowane do komisji Unii Europejskiej ze względu na wielkość dobowej produkcji wody lub liczbę mieszkańców korzystających z danego wodociągu. Dane te za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego trafiają do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Dane dotyczące pozostałych wodociągów raportowane są raz na 3 lata.

Tabela 5. Działalność kontrolno-represyjna dotycząca wodociągów Gminy Piła w latach 2024 - 2025

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2024 rok	2025 rok
1.	Liczba wodociągów pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	2	2
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	2 (100%)	1 (50%)
3.	Liczba ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	4	4
4.	Liczba skontrolowanych obiektów	4 (100%)	4 (100%)
5.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	131	118
6.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	2	0
7.	Liczba ocen jakości wody	133	51

Podsumowanie

Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie miasta Piła zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

III.1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji znajduje się 1 obiekt, skontrolowany w roku sprawozdawczym. Obiekt przeznaczony jest dla osób przewlekle, somatycznie chorych o różnym stopniu zaburzeń o charakterze otępiennym. Czteropiętrowy budynek przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. W domu pomocy społecznej zapewniono opiekę pielęgniarską. Odpady medyczne gromadzone i oznakowane we właściwy sposób. Pranie bielizny i odzieży mieszkańców odbywa się na miejscu, we własnej pralni. Postępowanie z czystą i brudną bielizną prawidłowe, z zachowanym rozdziałem czasowym obiegu bielizny. Stosowane ogólnodostępne środki piorące oraz o właściwościach dezynfekujących. Wyznaczone miejsca przechowywania środków czystościowych oraz miejsca gromadzenia odpadów komunalnych we właściwym stanie sanitarno-porządkowym. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg publiczny Piła, który pozostaje pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Otoczenie utrzymane we właściwym stanie sanitarno-porządkowym oraz technicznym. W placówce prowadzone są sukcesywnie prace remontowe oraz naprawcze.

III.2. Hotele, motele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji znajduje się 18 obiektów. W 2025 roku skontrolowano 13 obiektów, przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych. Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami i nieczystościami płynnymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu oraz przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. Wszystkie obiekty zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągu publicznego. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 6. Ocena hoteli, moteli, innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Hotele	8	8	3	7	3	8	0	0
Motele	2	2	0	2	0	2	0	0
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	8	8	3	4	3	4	0	0
SUMA	18	18	6 (33%)	13 (72%)	6	14	0	0

III.3. Zakłady branży beauty

W 2025 roku na terenie miasta Piła pod nadzorem znajdowało się 220 zakładów branży beauty, do których zaliczono obiekty fryzjerskie i barberskie, kosmetyczne (z naruszeniem ciągłości skóry i bez), solaria oraz gabinety odnowy biologicznej. Skontrolowano 113 obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń. Przeprowadzono 115 kontroli sanitarnych.

Tabela 7. Ocena zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem tylko higieniczno-sanitarnym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Fryzjerskie i barberskie	68	113	40	38	40	39	1	0
Kosmetyczne	129	90	51	67	51	68	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	17	14	7	5	7	5	0	0
Solaria	3	3	0	3	0	3	0	0
SUMA	217	220	98 (45%)	113 (51%)	98	115	1	0

Podczas kontroli zakładów kosmetycznych i tatuażu zwracano szczególną uwagę na dezynfekcję oraz sterylizację narzędzi, w trakcie stosowania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Podkreślano, że zalecaną metodą sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia wykorzystywanych podczas zabiegów jest sterylizacja parą wodną w nadeściśnieniu. Zakłady, które nie posiadały sterylizatorów zlecały usługę firmom zewnętrznym. W trakcie kontroli zakładów fryzjerskich skoncentrowano się na dezynfekcji narzędzi, powierzchni użytkowej (odpowiednie stężenie preparatów, czas działania, opis opakowań zastępczych, dokumenty zakupu środków), postępowaniu z bielizną czystą i brudną, gospodarce odpadami komunalnymi, sprzątaniu pomieszczeń, a także na utrzymaniu odpowiedniej higieny rąk. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów - dobry.

III.4. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe, przystanie żeglugi śródlądowej. Według ewidencji 6, skontrolowano 3 obiekty, przeprowadzając 4 kontrole sanitarne. Przeprowadzono ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń ogólnodostępnych związanych

z odprawą podróżnych, m.in. poczekalni, toalet, peronów. Pomieszczenia utrzymane w dobrym stanie. W roku 2025 w stosunku do 1 obiektu wydano zalecenia polegające na doprowadzeniu do właściwego stanu technicznego ścian i sufitu w wejściu głównym – zalecenie zostanie wykonane w późniejszym terminie z uwagi na planowaną przebudowę i modernizację dworca.

Tabela 8. Ocena obiektów komunikacji publicznej w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Dworce autobusowe	1	1	1	0	1	0	0	0
Dworce i stacje kolejowe	1	1	1	1	1	2	0	0
Przystanie żeglugi śródlądowej	4	4	2	2	2	2	0	0
SUMA	6	6	4 (67%)	3 (50%)	4	4	0	0

III.5. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 40 ustępów publicznych oraz 16 ustępów ogólnodostępnych, które usytuowane są w budynkach użyteczności publicznej m.in. w galeriach handlowych i marketach. Skontrolowano 14 obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela 9. Ocena ustępów publicznych i ogólnodostępnych w latach 2024 - 2025

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Ustępy publiczne	stałe skanalizowane	4	4	4	4	6	4	0	0
	tymczasowe nieskanalizowane	36	0	0	0	0	0	0	0
Ustępy ogólnodostępne		16	16	5	10	5	10	0	0
SUMA		56	56	9 (22%)	14 (25%)	9	14	0	0

III.6. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpieliskowym 2025 roku w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: Ośrodek Wypoczynkowo-Turystyczny „Płotki” K/Piły oraz Ośrodek Wypoczynkowy „Piaszczyste” k/Piły (sezon kąpieliskowy trwał w okresie od 15 czerwca do 31 sierpnia 2025 r.). Organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile. Łącznie zbadano 8 próbek wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem – 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie – 6 próbek. Jakość wody w kąpieliskach doskonała. Przeprowadzono 4 kontrole, podczas których dokonano oceny sanitarno-technicznej obiektów, poboru próbek wody oraz wizualnej oceny jakości wody np. pod kątem sinic.

III.7. Pływalnie

W 2025 roku w ewidencji znajdowała się 1 pływalnia kryta, którą skontrolowano w roku sprawozdawczym. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianego obiektu dobry.

Tabela 10. Liczba pobranych próbek wody w pływalniach na terenie powiatu pilskiego w latach 2024 - 2025

Nazwa pływalni	Liczba pobranych próbek wody							SUMA
	Rodzaj kontroli	2024r.			2025r.			
		bakteriologia	fizykochemia	Legionella sp.	bakteriologia	fizykochemia	Legionella sp.	
Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile	Kontrola urzędowa	28	10	6	28	10	6	44
	Kontrola wewnętrzna	192	156	50	200	166	50	416
SUMA		220	166	56	228	176	56	460

W 2025 roku pobrano do badań laboratoryjnych 44 próbki wody w ramach kontroli urzędowej (2024 r. - 44) oraz 416 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej (2023 r. - 398). W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym sporadycznie stwierdzono przekroczenia w zakresie *Escherichia coli*. Działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody polegały na przeprowadzeniu skutecznej dezynfekcji wody w niecce, szokowym chlorowaniu, zwiększeniu intensywności płukania filtrów, dopuszczaniu świeżej wody.

III.8. Tereny rekreacyjne

W 2025 r. pod nadzorem znajdowało się 20 obiektów, skontrolowano 7 obiektów, przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

Tabela 11. Ocena terenów rekreacyjnych w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Tereny rekreacyjne	20	20	10	7	10	9	0	0
SUMA	20	20	10 (50%)	10 (35%)	10	9	0	0

III.9. Cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakłady pogrzebowe, postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2025 r. na terenie miasta Piła pod nadzorem sanitarnym pozostawało: 2 cmentarze, 1 dom przedpogrzebowy, 4 zakłady pogrzebowe. Przeprowadzono kontrole 2 cmentarzy, 1 domu przedpogrzebowego oraz 3 zakładów pogrzebowych. Stan sanitarny i techniczny obiektów oraz otoczenia – bez uwag.

Tabela 12. Ocena działalności funeralnej powiatu pilskiego w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2024r.
Cmentarze	2	2	1	2	1	2	0	0
Domy przedpogrzebowe	1	1	1	1	1	1	0	0
Zakłady pogrzebowe	4	4	3	3	7	13	0	0
SUMA	7	7	6 (86%)	6 (86%)	9	16	0	0

Nie stwierdzono uchybień w postępowaniu ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych w związku z prowadzonym nadzorem nad ekshumacjami zwłok lub szczątków ludzkich. Dokonano oceny 10 środków transportu do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich. W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 148 decyzji określających warunki ekshumacji, w tym 1 decyzję wywozu zwłok poza granice kraju oraz 46 postanowień (w tym 19 na sprowadzenie zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy oraz 25 o przedłużeniu terminu rozpatrywania sprawy, 1 o zawieszeniu sprawy, 1 o uzupełnieniu wniosku).

III.10. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji znajdują się 40 obiektów, przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych, wystawiono 2 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 13. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2024 - 2025

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	4	4	4	0	4	0	0	0
Domy kultury i kina	3	3	0	1	0	1	0	0
Parkingi przydrożne	0	0	0	0	0	0	0	0
Pralnie wodne i chemiczne	5	5	2	0	2	0	0	0
Stacje paliw	13	12	7	2	7	2	0	0
Stadiony i hale sportowe	2	2	0	0	0	0	0	0
Targowiska	2	2	2	0	2	0	0	0
Zakłady pogrzebowe	4	4	4	3	7	3	0	0
Różne	11	8	9	3	9	13	0	0
SUMA	44	40	28 (64%)	9 (22%)	31	19	0	0

Tabela 14. Działalność kontrolno- represyjna obiektów użyteczności publicznej w latach 2024 - 2025

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2024 rok	2025 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	372	371
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	164 (44%)	172 (46%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	173	197
4.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	450	468
5.	Liczba decyzji merytorycznych	120	148
6.	Liczba postanowień	28	46
7.	Liczba opinii sanitarnych	12	0
8.	Liczba skarg i interwencji	22	12
9.	Liczba mandatów / kwotę zł	1 / 100 zł	0

III.11. Interwencje

W 2025 r. do Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 12 interwencji, które dotyczyły:

- wylewania moczu przez okno,
- obecności grzyba i pleśni w mieszkaniu,
- zbieractwa,
- obecności zwłok po zgonie w mieszkaniu prywatnym,
- niewłaściwych warunków bytowych w mieszkaniu prywatnym,
- nienależytego stanu porządkowego, uciążliwości zapachowych, hałasu w mieszkaniu prywatnym,
- nierejestrowanej działalności branży beauty,
- obecności insektów (pluskwy, prusaki),
- braku zachowania higieny podczas świadczenia usług w zakładach branży beauty,
- niewłaściwej jakości wody do spożycia przez ludzi.

We wszystkich przypadkach podjęto działania zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne - nie stwierdzono nieprawidłowości, 9 spraw przekazano do właściwego rzeczowo organu. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

IV.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

W 2025 roku skontrolowano 6 podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, w tym 6 kompleksowych oraz 2 kontrole na wniosek strony. Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 1 z obiektów (17%) – postępowanie administracyjne w toku. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał łącznie 5 decyzji, w tym 1 decyzję merytoryczną nakazującą usunięcie nieprawidłowości, 1 decyzję prolongującą wykonanie nakazów decyzji oraz 3 decyzje płatnicze (1 z tytułu nieprawidłowości w zakresie złego stanu sanitarno-technicznego obiektu, 1 decyzja z tytułu przekroczeń z zakresu monitoringu wody, 1 decyzja, dotycząca przekroczeń bakterii *Legionella*). Jeden z podmiotów leczniczych nie jest dostosowany do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia lecznictwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022r. poz. 402) z uwagi na: pomieszczenia higieniczno-sanitarnego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych, brak izolatki.

IV.2. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W tej grupie ujęte są przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 41 obiektów. Skontrolowano 47 obiektów. W 1 obiekcie wystawiono mandat za nieprawidłową gospodarkę w zakresie przechowywania odpadów medycznych o kodzie 180103*.

Tabela 15. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2024 - 2025

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Placówki lecznictwa zamkniętego		6	6	6	6	7	8	1	1
Placówki lecznictwa otwartego	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	60	60	41	35	41	35	0	0
	Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	194	185	97	91	97	91	0	0
SUMA		248	251	144 (58%)	132 (53%)	145	134	1 (0,39%)	1 (0,39%)

IV.3. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Ogółem w ewidencji ujęto 185 obiektów, z czego skontrolowano 91. Są to praktyki lekarzy rodzinnych, lekarzy dentystów, praktyki pielęgniarskie oraz inne obiekty świadczące usługi medyczne np. placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami medycznymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 16. Działalność kontrolno-represyjna podmiotów wykonujących działalność leczniczą w latach 2024 - 2025

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2024 rok	2025 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	249	251
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	144 (58%)	132 (53%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	145	132
4.	Liczba decyzji merytorycznych	4	2
5.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	2	3
6.	Liczba opinii sanitarnych	0	0
7.	Liczba skarg i interwencji	0	0
8.	Liczba mandatów / kwotę zł	0	1 / 100 zł

Podsumowanie

Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.

V. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

V.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia w 2025 roku sprawowała nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W 2025 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowało się ogółem 1148 zakładów (2024 r. - 1095), w tym:

- 59 zakłady produkcji żywności (m.in. wytwórnie lodów, lodziarnie, tłocznie olejów, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie, zakład produkcji wód i napojów, zakłady garmazeryjne, zakład produkcji chrupków, producenci żywności w warunkach domowych, inne wytwórnie żywności, w tym zakłady usług cateringowych;
- 467 zakładów obrotu żywnością (m.in. kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe);
- 174 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje);
- 100 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. stołówki zakładowe, bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej);
- 324 środków transportu;
- 24 wytwórni i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 579 kontroli sanitarnych (2024 r. - 658). Wydano 332 (2024 r. - 351) decyzji administracyjnych, wyszczególnionych w tabeli nr 18.

Ponadto wydano 59 zaświadczeń o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 21 niewymagających decyzji zatwierdzenia tj. producentów żywności w warunkach domowych, podmiotów prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych trwałych mikrobiologicznie w opakowaniach, dla zakładów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością oraz podmiotów prowadzących sprzedaż żywności „na odległość”.

Tabela 17. Zestawienie ilości wydanych decyzji w latach 2024-2025

DECYZJE	Lata	
	2024	2025
unieruchomienie/przerwanie działalności części zakładu	10	5
zakazujące wprowadzania produktu do obrotu	7	5
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	1	2
prolongata terminu wykonania decyzji	0	3
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	15	16
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	120	122
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	63	46
warunkowego zatwierdzenia zakładu	2	0
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	133	125
umorzenia wszczęcia postępowania	0	1
uchylające w związku z poszerzeniem działalności	0	7
RAZEM	351	332

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych.

Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej w zakładach w oparciu o zasady systemu HACCP – Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Za stwierdzone uchybienia podczas prowadzonego nadzoru nałożono 42 (2024 r. - 32) mandaty karne, na łączną kwotę 9600 zł. (2024 r. - 7500 zł).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 302 próbki środków spożywczych (2024 r. - 276) oraz 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 37 próbek. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością.

W 2025 r. przeprowadzono 58 (2024 r. - 83) kontroli dotyczących importu i eksportu. Na prośbę producenta wystawiono 21 (2024 r. - 33) Health Certificate – świadectw zdrowia dotyczących eksportu żywności do krajów trzecich tj. Istanbul, Indonezja, Turcja, Casablanka, Egipt, Arabia Saudyjska. Wystawiono 37 (2024r - 49) świadectw o spełnieniu wymagań zdrowotnych dla: środków spożywczych - 32 (2024 r. - 41) oraz materiałów do kontaktu z żywnością - 5 (2024r. - 8). Wnioskami objęte były produkty importowane z Wielkiej Brytanii oraz produkty eksportowane do

krajów trzecich tj. Ukraina, Macedonia Północna, Cypru, Jordania, Arabia Saudyjska, Chile, Wielka Brytania, Egiptu, Bahrajn, Serbia.

W 2025 roku do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia wpłynęło 47 (2024 r. - 34) interwencji, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwej jakości serwowanych posiłków dzieciom w placówce oświatowej;
- niehigienicznej sprzedaży żywności;
- niewłaściwego magazynowania, przechowywania żywności;
- braku zachowania bieżącego stanu sanitarno – higienicznego w zakładzie;
- obecności szkodników;
- niewłaściwego gromadzenia odpadów;
- niewłaściwej jakości artykułów spożywczych;
- brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno – epidemiologicznych;
- braku bieżącej wody w zakładzie;
- zapachu chloru w wodzie butelkowanej produkowanej w nadzorowanym zakładzie produkcyjnym.

We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. W związku z powyższym przeprowadzono 47 kontroli sanitarnych interwencyjnych. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 12 mandatów karnych na łączną kwotę 2750 zł.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia realizowany był również poprzez kontrole sanitarne zakładów produkcji i obrotu żywnością w dni wolne od pracy oraz w godzinach popołudniowych/nocnych. Łącznie przeprowadzono 69 kontroli, w tym:

- podczas „majówki” organizowanej na pilskiej wyspie przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych tematycznych, w trakcie jednej z nich stwierdzono przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego, brak zabezpieczenia żywności przed zanieczyszczeniami oraz brak orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika. Nałożono mandat karny w wysokości 300 zł;

W ramach akcji letniej prowadzono wzmożony nadzór nad zakładami małej gastronomii, zakładami żywienia zbiorowego, ze szczególnym uwzględnieniem tras turystycznych. Przeprowadzono 63 kontrole, podczas których zwracano szczególną uwagę na bieżący stan sanitarno-higieniczny zakładów, warunki produkcji, przechowywania oraz sprzedaży żywności. W 4 obiektach stwierdzono nieprawidłowości polegające na: braku zachowania bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach zakładu, nieprzestrzeganiu stanowisk pracy, nieprawidłowym

magazynowaniu żywności (braku zachowania segregacji asortymentowej), braku skutecznej dezynfekcji naczyń tradycyjnych, przerwaniu ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzaniu artykułów spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 500 złotych;

- 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w godzinach nocnych w zakładzie małej gastronomii w związku z powziętą informacją dotyczącą niewłaściwej dezynfekcji szkła bufetowego, braku zachowania bieżącego stanu sanitarnego w zakładzie oraz braku aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników. Interwencja okazała się zasadna. Stwierdzono brak prowadzonej skutecznej dezynfekcji szkła bufetowego, przeznaczonego do serwowania napojów. W związku z powyższym nałożono mandat karny w wysokości 100 zł.

Dodatkowo w 2025 r. przeprowadzono:

- 5 kontroli sanitarnych tematycznych w okresie czerwiec – wrzesień dotyczących warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowych. Podczas jednej kontroli stwierdzono rozbieżności dotyczące nazwy. W związku z powyższym wysłano pismo do miejscowo właściwego PPIS, na którego terenie znajduje się producent przedmiotowej wody;
- 20 pozytywnych kontroli z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież wypoczywająca w okresie letnim i zimowym;
- 4 kontrole tematyczne nacelowane związane z suplementami diety;
- 4 kontrole tematyczne dotyczące stanu sanitarno-higienicznego na Jarmarku Bożonarodzeniowym w Pile. Podczas jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości - nałożono mandat karny w wysokości 200 zł;
- 3 kontrole dotyczące serwowania ryby maślanej, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 1 kontrolę sanitarną dotyczącą sprzedaży ryb świeżych w okresie przedświątecznym, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.

V.2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Do grupy obiektów ocenionych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: kioski, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii, sklepy spożywcze, w tym super i hipermarkety, piekarnie, inne zakłady żywienia, ciastkarnie, zakłady usług cateringowych, zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2024-2025 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Odsetek obiektów żywnościowo-żywieniowych o niezgodnym stanie sanitarnym (porównanie lat 2024-2025)

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym (%)
2024	8,7
2025	10,3

Porównując lata 2024 - 2025 obserwujemy wzrost liczby zakładów nie spełniających wymagań sanitarno – higienicznych.

Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny poziomu występującego ryzyka w latach 2024-2025 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2024 - 2025)

Lp.	Grupy obiektów	2024	2025
		(%)	(%)
1.	Kioski	0	16,6
2.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii	5,4	15,4
3.	Sklepy spożywcze, w tym super i hipermarkety	8,6	13,8
4.	Piekarnie	0	12
5.	Inne zakłady żywienia	0	11
6.	Ciastkarnie	33,3	10
7.	Zakłady usług cateringowych	50	40
8.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	1,5	1,3

Porównując lata 2024 - 2025 pogorszenie stanu sanitarnego nastąpiło w kioskach, zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakładach małej gastronomii, sklepach spożywczych, w tym super i hipermarketach, piekarniach oraz innych zakładach żywienia. Natomiast polepszenie nastąpiło w ciastkarniach, zakładach usług cateringowych oraz zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

V.3. Obiekty obrotu żywnością

V.3.1. Sklepy spożywcze oraz super, hipermarkety

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 207 sklepów, w tym 29 supermarketów. Ogółem przeprowadzono 170 kontroli, w tym 51 kontroli dotyczyło marketów. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości / terminu przydatności do spożycia;
- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych, w tym narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- brak zachowania rozdzielczości sprzedaży.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 3150 zł, w tym 6 mandatów karnych na kwotę 1150 zł w supermarketach. W zakresie stosowania systemów jakości 100% sklepów posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz 30% zakładów stosowało zasady systemu HACCP.

V.3.2. Kioski

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 27 kiosków, w tym 1 zlokalizowany na targowisku i sprzedający inne środki spożywcze. Ogółem przeprowadzono 9 kontroli, w tym 9 kontroli sklepików szkolnych, podczas których sprawdzano wprowadzanie do obrotu grupy środków spożywczych spełniających wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W 1 sklepiku szkolnym stwierdzono nie przestrzeganie powyższego rozporządzenia. Wobec powyższego skierowano 1 wniosek o ukaranie do WPWIS, który wydał decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną na kwotę 1000 zł.

Ponadto w roku sprawozdawczym WPWIS nałożył kary pieniężne w drodze decyzji administracyjnej na kwotę 6000 zł za sprawy prowadzone w 2024 r. (5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej).

Podczas bieżących 3 kontroli w kioskach odnoszono się także do sprzedaży cukierków, które mogłyby wyglądem przypominać dopalacze lub leki. Nie stwierdzono w sprzedaży tego typu cukierków.

V.4. Obiekty produkcji żywności

V.4.1. Piekarnie

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujęto 4 piekarnie. Ogółem przeprowadzono 6 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu oraz rozbieżność w realizacji instrukcji/procedur dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny na kwotę 200 zł. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie, niewłaściwej jakości produkowanych wyrobów oraz obecności szkodników. Skarga okazała się zasadna. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 100% obiektów posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowało zasady systemu HACCP.

V.4.2. Ciastkarnie

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 9 zakładów. Ogółem przeprowadzono 12 kontroli. Podczas 2 kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: zły stan sanitarno-techniczny sufitu w pomieszczeniu produkcyjnym zakładu, nie przestrzeganie stanowisk pracy, narażanie żywności na zanieczyszczenia oraz rozbieżności w realizacji instrukcji/procedur dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny na kwotę 300 zł oraz wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufitu w pomieszczeniu produkcyjnym zakładu. W zakresie stosowania systemów jakości 100% zakładów posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowały zasady systemu HACCP.

V.4.3. Zakłady garmażeryjne

Pod nadzorem znajdują się 2 zakłady garmażeryjne. Ogółem przeprowadzono 3 kontrole. Podczas 1 kontroli sanitarnej stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, w tym brak segregacji asortymentowej;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości / terminu przydatności do spożycia;
- brak przestrzegania stanowisk pracy;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją zatwierdzającą.

W związku z powyższym nałożono mandat karny na kwotę 500 zł, wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą zaprzestanie prowadzenia działalności w zakresie produkcji dań od

surowca do gotowej potrawy oraz wysłano wniosek o nałożenie kary pieniężnej do WPWIS z uwagi na prowadzenie działalności niezgodnie z zakresem posiadanej decyzji zatwierdzającej. WPWIS nałożył karę pieniężną w drodze decyzji administracyjnej na kwotę 1500 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 100% zakładów garmazeryjnych posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowało zasady systemu HACCP.

V.4.4. Producenci żywności w warunkach domowych

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile pod nadzorem znajdowało się 18 kuchni domowych. Ogółem przeprowadzono 8 kontroli. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W zakresie stosowania systemów jakości 100% zakładów posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz 5,5% producentów żywności w warunkach domowych stosowało zasady systemu HACCP. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w związku z otrzymanym powiadomieniem informacyjnym w celu podjęcia działań dotyczącym obecności ditleneku tytanu (E 171) w barwnikach spożywczych pochodzących z Polski. Podczas kontroli ustalono, iż przedsiębiorca nie posiadał na stanie przedmiotowego barwnika.

V.4.5. Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych

Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się 1 zakład produkcyjny, w którym prowadzona jest działalność w zakresie produkcji bezalkoholowych napojów gazowanych i niegazowanych, rozlewu naturalnej wody źródlanej gazowanej i niegazowanej z wykorzystaniem wody z ujęcia głębinowego ZP-1, rozlewu naturalnej wody mineralnej gazowanej i niegazowanej z wykorzystaniem wody z ujęcia głębinowego ZP-3 oraz produkcji napojów wzbogaconych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 18 kontroli tj. klasyfikacja zakładu, 9 kontroli interwencyjnych dotyczących: nieprawidłowych cech organoleptycznych wód (wyczuwalny zapach chloru), stwierdzenia przekroczenia acesulfamu K w napoju oraz niewłaściwych wyników badań wody (obecność bromianów), 6 kontroli sprawdzających, 1 kontrolę związaną z poszerzeniem działalności o produkcję napojów wzbogaconych, 1 kontrolę tematyczną w związku z poborem próbek w ramach urzędowej kontroli żywności. PPIS w Pile otrzymał powiadomienie informacyjne zgłoszone przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z interwencją konsumenta w sprawie obcego zapachu chloru w wodzie źródlanej produkowanej w przedmiotowym zakładzie. Dodatkowo do organu wpływały kolejne interwencje w sprawie obcego zapachu chloru w wodach, w związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą wstrzymanie i wycofanie z obrotu handlowego wód mineralnych i źródlanych. Proces wycofywania został zakończony.

W kontrolowanym zakładzie przeprowadzono weryfikację systemu HACCP w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa żywnościowego. Dokonano szczegółowej analizy na wszystkich

etapach produkcji w celu ustalenia przyczyny powstania zaistniałej sytuacji oraz przedstawiono stosowną dokumentację. PPIS otrzymał również powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań dotyczące, stwierdzenia przekroczenia acesulfamu K w napoju, w związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą wycofanie z obrotu handlowego ww. produkt. Proces wycofywania został zakończony. W kontrolowanym zakładzie przeprowadzono weryfikację systemu HACCP w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa żywnościowego. Dokonano szczegółowej analizy na wszystkich etapach produkcji w celu ustalenia przyczyny powstania zaistniałej sytuacji oraz przedstawiono stosowną dokumentację.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile przesłał do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu, w celu dalszej weryfikacji formularz powiadomienia RASFF, który dotyczył wód mineralnych, źródlanych i napojów, w związku ze stwierdzeniem obecności bromianów w wodach. W związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję zaprzestania działalności produkcyjnej w przedmiotowym zakładzie do czasu uzyskania prawidłowych wyników badań wód pobranych w ramach urzędowej kontroli żywności przez pracowników PSSE w Pile oraz wstrzymanie dystrybucji i wycofanie z obrotu handlowego wód mineralnych, źródlanych i napojów. Funkcjonariusze PPIS w Pile ponownie pobrali do badań laboratoryjnych wody źródlane i mineralne w kierunku oznaczenia bromianów. Po otrzymaniu kwestionowanych wyników badań PPIS w Pile wydał ponowną decyzję wstrzymania dystrybucji i wycofania z obrotu handlowego wód mineralnych, źródlanych i napojów. Od wyżej wymienionych decyzji podmiot złożył odwołanie do WPWIS za pośrednictwem PPIS w Pile. Postępowanie w toku.

V.5. Zakłady żywienia zbiorowego

V.5.1. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 177 zakładów, w tym 104 zakłady małej gastronomii. Ogółem przeprowadzono 158 kontroli. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych, w tym narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy;
- brak zachowanego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie;
- artykuły spożywcze po upływie dat minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- rozbieżności pomiędzy dokumentacją, a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP, w tym brak monitorowania CCP;
- brak skutecznej dezynfekcji naczyń stołowych;
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych;

- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją zatwierdzającą.

W związku z powyższym nałożono na przedsiębiorców 18 mandatów karnych na kwotę 4200 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 100% zakładów żywienia zbiorowego otwartego posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 40% zakładów stosowało zasady systemu HACCP.

W 2 zakładach małej gastronomii, w tym w 1 ruchomym w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologicznym próbki lodów z automatu. W związku z otrzymanymi kwestionowanymi wynikami badań próbek lodów w zakresie przekroczenia liczby bakterii *Enterobacteriaceae*, wydano 2 decyzje nakazujące zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu. Ponadto w 1 zakładzie małej gastronomii stwierdzono prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją zatwierdzającą, w związku z czym wydano 1 decyzję nakazującą zaprzestania prowadzenia działalności. Na przedsiębiorcę nałożono mandat karny na kwotę 300 zł. Ze względu na incydentalny charakter zdarzenia oraz niską szkodliwość czynu PPIS w Pile odstąpił od skierowania wniosku o nałożenie kary pieniężnej. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca nie wykazała nieprawidłowości i potwierdziła prowadzenie działalności zgodnie z posiadaną decyzją. W jednym zakładzie żywienia zbiorowego otwartego wydano decyzję nakazującą odnośnie doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno – technicznego sufit oraz ściany w pomieszczeniach produkcyjnych zakładu.

V.5.2. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym zakłady usług cateringowych

W 2025 r. ujęto 102 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Ogółem przeprowadzono 90 kontroli, w tym 4 kontrole interwencyjne. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie dat minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwe magazynowanie żywności;
- brak właściwego stanu sanitarno-technicznego zakładu;
- brak monitorowania CCP wynikających z systemu HACCP.

W tej grupie obiektów, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości, nałożono na podmioty winne zaniedbań 3 mandaty karne na kwotę 700 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 100% zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 43% zakładów stosowało zasady systemu HACCP. W 1 bloku żywieniowym przy internacie przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną, dotyczącą braku bieżącej ciepłej wody w zakładzie. W związku z powyższym wydano decyzję nakazującą zawieszenie działalności do czasu zapewnienia bieżącej ciepłej wody.

V.6. Środki transportu

W roku 2025 skontrolowano 70 środków transportu. Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano przede wszystkim: stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny pojazdów, w tym poziom czystości pojazdów i wyposażenia, karty mycia i dezynfekcji pojazdów, przestrzeganie zasad higieny, w tym higieny osobistej osób odpowiedzialnych za warunki transportu. Zwracano uwagę na zapewnienie odpowiedniego, niezbędnego wyposażenia i sprzętu w celu zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego i sposobu monitorowania warunków transportu. Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu na które uzyskały pozytywne decyzje organu PIS. Wydano 70 decyzji zatwierdzających środki transportu do przewozu artykułów spożywczych.

V.7. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile jeden pracownik posiada uprawnienia klasyfikatora grzybów. Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się 1 zatwierdzone stoisko handlowe usytuowane na terenie Targowiska Miejskiego Nr 1 w Pile prowadzące działalność w zakresie sprzedaży runa leśnego (grzybów, jagód), natomiast nie ma zakładów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa grzybów. Osobom zainteresowanym udzielono 9 porad dotyczących przynależności gatunkowej grzybów świeżych. Wydano 8 atestów na grzyby świeże. W okresie letnio - jesiennym prowadzone były punkty informacyjno-edukacyjne z wystawą grzybów na terenie powiatu pilskiego podczas zorganizowanych wydarzeń okolicznościowych. W siedzibie stacji, przy wejściu głównym znajduje się gablota z makietami grzybów. Na stronie internetowej, na portalu społecznościowym FB oraz przy wejściu do siedziby zakładu zamieszczone są informacje o możliwości skorzystania z bezpłatnych porad klasyfikatora grzybów w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów, uzyskania atestów na grzyby świeże jak również informacje dotyczące planowanych kursów dla kandydatów na klasyfikatora grzybów i na grzyboznawcę. W roku 2025 nie odnotowano przypadków zatrucia grzybami.

V.8. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) otrzymał i przesłał łącznie 37 powiadomień dotyczących niebezpiecznej żywności oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym: 32 powiadomienia dotyczyły produktów spożywczych, natomiast 5 powiadomień dotyczyło wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Przedmiotowe powiadomienia ze względu na rodzaj podzielone były na: alarmowe, informacyjne w celu podjęcia działań i informacyjne w celu zwrócenia uwagi. Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa żywności i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Środki spożywcze przesyłane w ramach systemu

RASFF kwalifikowane były do oceny ryzyka na podstawie kryteriów mikrobiologicznych, zanieczyszczeń chemicznych, fizycznych i organoleptycznych (sensorycznych). Do najczęściej występujących zanieczyszczeń należały zanieczyszczenia: chemiczne i mikrobiologiczne.

Podjęto czynności kontrolne w 39 zakładach wskazywanych w listach dystrybucyjnych oraz podjęto działania wyjaśniające. Przeprowadzone kontrole sanitarne oraz uzyskane informacje na piśmie wykazały, że produkty kwestionowane, zostały wycofywane z obrotu, zgodnie z własną procedurą, bądź zostały sprzedane indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania polegające na wcześniejszym wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami, po otrzymaniu informacji z centrali bądź od producentów. W zakładach umieszczano informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru. Powiadomieniami objęte były produkty należące do grupy środków spożywczych ogólnego spożycia, surowców, suplementów diety oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się producent u którego zgłoszono powiadomienia w systemie RASFF, w związku z interwencją konsumenta w sprawie obcego zapachu chloru w produkcie. W związku z powyższym PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą wstrzymanie i wycofanie z obrotu handlowego wód mineralnych i źródlanych. W związku z otrzymanym powiadomieniem informacyjnym w celu podjęcia działań dotyczącym, stwierdzenia przekroczenia acesulfamu K w produkcie. PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą wycofanie z obrotu handlowego ww. produkt.

Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia konsumentów.

V.9. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2025 roku pobrano 302 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2025 zaplanowano 77 próbek żywności do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 196 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Ponadto poza planem pobrano 29 próbek środków spożywczych:

- 5 próbek wody źródlanej i 5 próbek wody mineralnej pobranych w kierunku analizy sensorycznej w związku z otrzymaną interwencją konsumenta dotyczącą zmienionych cech organoleptycznych- wyczuwalny smak chloru;
- 6 próbek wody butelkowanej pobranej w zakładzie produkcyjnym w kierunku oznaczenia zawartości bromianów w związku z otrzymaniem sprawozdań próbek wody pobranej przez

funkcjonariuszy PPIS w Pile (Sekcję Higieny Komunalnej), w których stwierdzono przekroczenie zawartości bromianów;

- 6 próbek wody butelkowanej pobranej z zakładu produkcyjnego po otrzymaniu kwestionowanych sprawozdań z badań wody butelkowanej, w której stwierdzono obecność bromianów;
- 2 próbki wody butelkowanej pobranej w kierunku oznaczenia bromianów bezpośrednio z zakładu z linii produkcyjnej, która została uruchomiona na potrzeby pobrania próbek w związku z wydaną decyzją nakazującą zaprzestanie działalności produkcyjnej;
- 5 próbek wody mineralnej w związku z podejrzeniem jej zanieczyszczenia mikrobiologicznego po ponownym uruchomieniu linii produkcyjnej po przestoju zakładu wynikającego z otrzymania decyzji zaprzestania prowadzenia działalności produkcyjnej.

Zdyskwalifikowano 37 próbek, w tym 1 w zakresie znakowania.

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo PPIS, PLW nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

Ponadto PPIS w Pile prowadził następujące postępowania w przypadku kwestionowanych próbek:

- lodów z automatu - wydano 2 decyzje nakazujące zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu;
- skrzydełek z kurczaka po Gruzii - opracowywano formularz powiadomień RASFF;
- papryki szpiczastej - opracowywano formularz powiadomień RASFF;
- herbaty zielonej – Rumianek – opracowywano formularz powiadomień RASFF, wydano 1 decyzję wstrzymania i wycofania z obrotu handlowego ww. produkt oraz wycofania z obrotu pozostałych produktów do których użyto surowca;
- chrupek kukurydzianych naturalnych – producent niezwłocznie zastosował opakowanie zastępcze z prawidłowym oznakowaniem do momentu wymiany wszystkich opakowań, które zawierały oznakowanie zgodne z przepisami prawa – prowadzono postępowanie administracyjne;
- wód butelkowanych i napojów - opracowywano formularz powiadomień RASFF, wydano 1 decyzję zaprzestania prowadzenia działalności produkcyjnej oraz wstrzymania dystrybucji i wycofania z obrotu handlowego kwestionowanych wód i napojów, 2 decyzje wstrzymania dystrybucji i wycofania z obrotu handlowego kwestionowanych wód i napojów.

W 10 zakładach małej gastronomii dokonano oceny jakości tłuszczów smażalniczych przy użyciu szybkiego testu na zawartość związków polarnych.

V.10. Nadzór nad produkcją i obrotem żywności specjalnego przeznaczenia i suplementów diety

W trakcie kontroli sanitarnych dokonywano oceny znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia.

Oceniono oznakowanie 12 suplementów diety, w tym 6 prezentacji suplementów diety z portali internetowych, znakowanie 1 preparatu do początkowego żywienia niemowląt oraz 1 żywności specjalnego przeznaczenia medycznego.

W przypadku znakowania 1 suplementu diety stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- rozbieżne nazwy środka spożywczego (użyto nazwę: suplement diety i napój energetyzujący),
- niewłaściwie przypisano oświadczenia zdrowotne dla wszystkich składników produktu.

Z uwagi, iż przedmiotowy suplementy diety, w oznakowaniu którego stwierdzono nieprawidłowości, należał do dystrybutora spoza powiatu pilskiego wysłano pismo do terenowo właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Ponadto przeprowadzono 4 kontrole sanitarne tematyczne naceLOWANE na monitoring stron internetowych w zakresie oceny znakowania/prezentacji suplementów diety oraz weryfikacji produktów na zgodność z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności, które również określa wykaz substancji niedozwolonych do stosowania w produkcji żywności, w tym w suplementach diety. Podczas jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny znakowania/prezentacji i reklamy przedmiotowej strony internetowej oraz niewłaściwej prezentacji i reklamy suplementu diety tj.:

- użyte w prezentacji i reklamie sformułowania mogły wprowadzać konsumenta w błąd, sugerowały właściwości, których on nie posiada, odwoływały się do właściwości leczniczych poprzez modyfikację funkcji fizjologicznych organizmu;
- zastosowane sformułowania dawały do zrozumienia inne korzyści niż wynika to z definicji suplementu diety;
- prezentowane na stronie internetowej treści nie spełniały wymagań ogólnych i szczegółowych dotyczących stosowanych oświadczeń;
- niepoprawnie podano obowiązkowe informacje dotyczące zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia oraz odnośnie zawartości substancji wykazujących efekt odżywczy lub fizjologiczny w przeliczeniu na zalecaną porcję do spożycia w ciągu dnia.

PPIS w Pile wszczął postępowanie administracyjne. Sprawa w toku.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności.

Odnosnie prezentacji i reklamy innego suplementu diety w związku z wysokim poziomem witaminy B6 przesłano pismo do terenowo właściwego PPIS z uwagi, iż dystrybutor przedmiotowego suplementu diety nie znajduje się na terenie powiatu pilskiego.

Na terenie gminy Piła zlokalizowany jest:

- 1 dystrybutor suplementów diety, który w 2022 roku zgłosił, powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do Głównego Inspektora Sanitarnego, 2 suplementy diety. We wrześniu 2025 r. zakończono sprzedaż oferowanych suplementów diety. Jednakże przedsiębiorca nie zgłosił do GIS rezygnacji z wprowadzania do obrotu przedmiotowych produktów;
- 1 hurtownia suplementów diety, która prowadzi sprzedaż głównie poprzez swoje strony internetowe i portale sprzedażowe;
- 1 dystrybutor środków spożywczych dla poszczególnych grup, który dodatkowo w 2025 r. zgłosił do rejestru GIS produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu 2 suplementy diety. Jednakże w Pile, znajduje się jedynie siedziba spółki oraz prowadzony jest wyłącznie dział księgowości, natomiast działalność handlowa i promocyjno-marketingowa znajduje się w Poznaniu.

Ponadto w roku sprawozdawczym jeden zakład produkcyjny poszerzył swoją działalność o produkcję napojów wzbogaconych. Jednakże zgłoszenia wyrobów do rejestru produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu Głównego Inspektora Sanitarnego dokonał zakład główny z siedzibą w Radomiu.

W rejestrze zakładów wpisanych jest 7 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie sprzedaży „na odległość” m.in. suplementów diety poprzez własne strony internetowe oraz portale sprzedażowe.

V.11. Produkcja i obrót żywnością genetycznie modyfikowaną i nową żywnością

Na terenie powiatu pilskiego nie znajdują się zakłady produkcji żywności genetycznie modyfikowanej i nowej żywności. Jeden producent bada swoje produkty w kierunku obecności GMO. W 2025 r. podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnościowych stosujących surowce (lub ich produkty) mogące potencjalnie zawierać GMO (soja, kukurydza, rzepak, bawełna, ryż, siemię lniane, papaja, ziemniaki, sezam, burak cukrowy i inne), stosowane były listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO. W kontrolowanych zakładach sprawdzano dokumentację dołączaną do produktów/surowców od dostawców i od producentów, potwierdzającą brak występowania GMO (świadczenia jakościowe, specyfikacje, certyfikaty). W roku sprawozdawczym nie pobierano próbek żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

V.12. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W gminie Piła nadzorem objętych jest 10 hurtowni oraz 14 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

V.13. Informacje o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi i środkami masowego przekazu

W roku sprawozdawczym współpracowano z:

- Inspekcją Weterynaryjną

W ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 6 wspólnych kontroli sanitarnych interwencyjnych w związku z powziętą informacją od konsumenta dotyczącą domniemanego wprowadzania do obrotu dziczyzny i wyrobów mięsnych niewiadomego pochodzenia oraz bieżącego stanu sanitarno-higienicznego stoisk handlowych usytuowanych na terenie Targowiska Miejskiego Nr 1 w Pile. Interwencje okazały się bezzasadne.

- Policją

W ramach współpracy z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w okresie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w placówce oświatowej. Nie stwierdzono niezgodności w kontrolowanym zakładzie.

- Środkami masowego przekazu

Na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:

- kursu dla kandydatów na klasyfikatora grzybów świeżych;
- kursu dla kandydatów na grzyboznawcę.

W kwietniu 2025 r. w ramach promocji działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w terminie obchodów Światowego Dnia Zdrowia zrealizowano Dni Otwarte pod hasłem „Bezpieczeństwo zdrowotne - wspólna odpowiedzialność”. W związku z powyższym pracownicy Sekcji HŻiŻ przeprowadzili działania informacyjno- edukacyjne pt. „Jak czytać etykiety środków spożywczych” oraz odnośnie podstawowych zasad bezpiecznego grzybobrania wraz z wystawą grzybów.

Podsumowanie:

Głównym zadaniem działalności Sekcji HŻiŻ było wyegzekwowanie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa żywnościowego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnieniowymi stwierdza się, iż skontrolowano wszystkie zaplanowane obiekty zgodnie z harmonogramem kontroli z planu zadań zasadniczych, z wyłączeniem zakładów, które zaprzestały działalności lub miały zawieszoną działalność. Wykazano pogorszenie stanu sanitarno-technicznego obiektów oraz zwiększenie liczby zakładów nadzorowanych w stosunku do 2024 roku.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu kontynuowany będzie nadzór sanitarny oraz realizacja zadań zaplanowanych na rok 2026 m.in.:

- przeprowadzanie kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2025 oraz tam gdzie nie zostały one przeprowadzone;
- wzmożony nadzór nad obiektami sezonowymi, zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
- ocena znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia uwzględniając aktualne wymagania prawa żywnościowego;
- wdrażanie systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo - żywieniowych;
- nadzór nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością realizowany zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2026;
- nadzór nad bezpieczeństwem materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- wzmożony nadzór nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
- wzmożony nadzór nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych i portali sprzedażowych.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Sekcja Higieny Pracy sprawuje bieżący nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, w tym nad występującymi czynnikami szkodliwymi fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi. Celem tych działań jest zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i para zawodowych wśród pracowników oraz poprawa ogólnego bezpieczeństwa i higieny pracy w nadzorowanych zakładach. W 2025 r. pod nadzorem sanitarnym w ewidencji pionu Higieny Pracy znajdowało się ogółem 278 zakładów pracy. Największą liczbę stanowią zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią około 80 % wszystkich zewidencjonowanych obiektów.

Wykres 1. Zakłady pracy w zależności od ilości zatrudnionych osób

W obszarze środowiska pracy, ogółem skontrolowano 60 zakładów pracy, co stanowi około 22 % wszystkich zewidencjonowanych obiektów. W 2025 roku przeprowadzono łącznie 65 kontroli sanitarnych, w tym:

- 56 kontroli realizowanych w ramach bieżącego nadzoru nad warunkami środowiska pracy;
- 4 rekontrole, których celem było sprawdzenie wykonania nakazów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych;
- 5 kontroli interwencyjnych, przeprowadzonych w związku ze skargami dotyczącymi:
 - niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych dla pracowników w zakładzie pracy (łącznie 4 skargi),

- uciążliwości środowiskowych związanych z rozprzestrzenianiem się zapylenia na tereny mieszkalne w Pile, w tym pyłu zawierającego drobinki szkła.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż jedna skarga dotycząca niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych dla pracowników była zasadna, gdyż wykazała nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu technicznego wyposażenia w pomieszczeniu jadalni. Skarga dotycząca uciążliwości środowiskowych, po przeprowadzeniu czynności kontrolnych w zakresie właściwości Państwowej Inspekcji Sanitarnej, została przekazana celem dalszego załatwienia według właściwości do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, Delegatura w Pile.

W 2025 roku wydano 5 decyzji administracyjnych, w których ujęto łącznie 15 nakazów zobowiązujących do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto wydano 6 decyzji płatniczych. Nakazy zawarte w decyzjach administracyjnych dotyczyły uchybień w następujących obszarach:

1. Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych lub brak ustalenia stopnia szkodliwości czynników szkodliwych dla zdrowia Łącznie: 10 nakazów w zakładach o profilu działalności według PKD: 28, 45, 46, 86. Nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- braku badań i pomiarów w zakresie hałasu, drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne, drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka oraz w zakresie pola elektromagnetycznego,
- braku badań i pomiarów w zakresie zapylenia, w tym pyłu drewna – frakcji wdychalnej oraz pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność – frakcji wdychalnej,
- braku badań i pomiarów w zakresie czynników chemicznych, takich jak: tlenek etylenu, tlenek azotu, dwutlenek azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla oraz innych substancji chemicznych z procesu spawania oraz procesu szpachlowania i lakierowania.

2. Brak prawidłowo prowadzonej dokumentacji wymaganej w przypadku występowania w środowisku pracy czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych. Łącznie: 2 nakazy w 1 zakładzie o profilu działalności według PKD: 86. Stwierdzone uchybienia obejmowały m.in.:

- nieprawidłowe prowadzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- nieprawidłowe prowadzenie rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,

3. Brak prawidłowo prowadzonej dokumentacji wymaganej w przypadku występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy. Łącznie: 2 nakazy w 1 zakładzie o profilu działalności PKD 86. Nieprawidłowości dotyczyły:

- braku prawidłowo prowadzonego rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3. lub 4. grupy zagrożenia,
- braku prawidłowo prowadzonego rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia;

4. Brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego. Łącznie: 1 nakaz w zakładzie o profilu działalności według PKD: 28.

Podczas kontroli sprawdzających stwierdzono, że wszystkie nakazy zawarte w decyzjach administracyjnych zostały wykonane w pełnym zakresie przez kontrolowane podmioty.

VI.2. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

W 36 zakładach pracy ujętych w ewidencji pionu Higieny Pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. (w 2024 r. - 33 zakłady). Łącznie w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych pracowało 390 osób, podczas gdy w latach poprzednich liczba ta wynosiła: 576 osób w 2024 r. oraz 679 osób w 2023 r.

W porównaniu z latami poprzednimi odnotowano systematyczny spadek liczby pracowników wykonujących pracę w warunkach przekroczeń NDN i NDS. Zmniejszenie to wynika przede wszystkim ze spadku liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas, który – mimo wyraźnej tendencji spadkowej – nadal pozostaje dominującym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą hałasu rozumianego jako poziom ekspozycji odniesiony do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy. Łącznie w narażeniu na hałas przekraczający wartość 85 dB pracuje 329 osób w 35 zakładach pracy.

W 2025 roku skontrolowano 11 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia obowiązujących normatywów higienicznych w zakresie hałasu. We wszystkich tych zakładach, pracodawcy, opracowali i wdrożyli programy działań organizacyjno-technicznych, mające na celu minimalizację wpływu hałasu na zdrowie pracowników, obejmujące zarówno rozwiązania techniczne, organizacyjne, jak i zastosowanie odpowiednich środków ochrony słuchu, odpowiednio dostosowane do poziomu narażenia (m.in. nauszники i wkładki przeciwhałasowe).

VI.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W ewidencji zakładów na koniec 2025 roku znajdowało się 107 zakładów (2024 r. - 85 zakładów), w których w środowisku pracy występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Dane te wskazują na systematyczny wzrost liczby podmiotów, w których stwierdza się występowanie czynników o działaniu szkodliwym dla funkcji rozrodczych oraz zdrowia pracowników. Wzrost liczby zakładów ujętych w ewidencji wynika przede wszystkim z rozszerzenia jej o podmioty, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne - działające szkodliwie na rozrodczość. Najczęściej identyfikowanym czynnikiem z tej grupy jest tlenek węgla (CO), głównie w procesach spawania. Obowiązek jego uwzględniania w dokumentacji i ocenie ryzyka zawodowego przyczynił się do zwiększenia liczby zakładów podlegających wpisowi do rejestru.

W poszczególnych zakładach pracy substancje chemiczne, ich mieszaniny oraz czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (CMR) występują w zależności od zakresu i specyfiki prowadzonej działalności. Najlichnieszą grupę stanowią zakłady zajmujące się obróbką drewna, gdzie występują procesy technologiczne stwarzające narażenie na pył drewna. Dość liczną grupę stanowią także stacje paliw, w których pracownicy mają kontakt z benzyną bezołowiową 95 i 98. W warsztatach i serwisach samochodowych identyfikuje się pracowników narażonych na: prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika oraz narażenie na spaliny emitowane przez silniki Diesla. W służbie zdrowia występują czynniki takie jak: promieniowanie jonizujące, formaldehyd, tlenek etylenu, leki cytostatyczne. W branży metalowej pracownicy narażeni są na: związki niklu, związki chromu (VI), bezwodnik kwasu chromowego. Często występującym czynnikiem jest również krzemionka krystaliczna – frakcja respirabilna, powstająca podczas procesów technologicznych w branżach takich jak: metalowa, lakiernicza, budownictwo. W laboratoriach badawczych występuje m.in.: chromian potasu i inne substancje CMR znajdujące się w wykorzystywanych odczynnikach chemicznych. W zakładach identyfikuje się także: epichlorohydrynę, procesy technologiczne związane z narażeniem na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), m.in. przy produkcji podzespołów elektronicznych w branży oświetleniowej.

W bieżącym roku kontrolą objęto 27 zakładów pracy, w których pracownicy mają kontakt z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Łącznie w narażeniu na czynniki z tej grupy pracowały 856 osób, w tym 331 kobiet.

W toku działań kontrolnych w 1 zakładzie, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku prawidłowo prowadzonej dokumentacji związanej z narażeniem pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

W ramach bieżącego nadzoru prowadzono działania kontrolne związane z występowaniem czynnika rakotwórczego, jakim jest azbest. Nadzór obejmował podmioty prowadzące prace

polegające na usuwaniu, zabezpieczaniu lub unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest oraz ocenę spełnienia wymagań w zakresie ochrony zdrowia pracowników i bezpieczeństwa prowadzonych prac.

W 2025 roku prace związane z usuwaniem lub zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest prowadziły 2 podmioty, w tym 1 podmiot mający siedzibę na terenie Piły. Firmy dokonały łącznie 3 zgłoszeń prowadzenia prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, z czego 1 zgłoszenie dotyczyło prac rozbiórkowych oraz 2 zgłoszenia dotyczyły transportu zabezpieczonych materiałów azbestowych, gdzie przeprowadzony został sam odbiór materiałów zawierających azbest – zgłoszono 28 miejsc. Przeprowadzono 2 kontrole w podmiotach realizujących prace polegające na demontażu oraz wywozie materiałów zawierających azbest. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w zakresie prowadzonych działań, a sposób realizacji prac był zgodny z obowiązującymi wymaganiami prawnymi oraz zasadami bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto rozpatrzono jedną skargę dotyczącą wykonywania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku mieszkalnego (dachu budynku). Z uwagi na utrudniony kontakt z właścicielem posesji skierowano pismo informujące o obowiązujących przepisach w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz o obowiązkach właściciela wynikających z tych przepisów.

VI.4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajduje się 185 zakładów pracy (2024 r. - 190), w których w przeprowadzonej ocenie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy uwzględniono narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne. Zidentyfikowane czynniki zostały zakwalifikowane do:

- 2-giej grupy zagrożenia – m.in. wirus grypy, wirus opryszczki, łaseczka tężca, pałeczka okrężnicy *Escherichia coli*, krętki *Borrelia* spp.;
- 3-ciej grupy zagrożenia – m.in. *Mycobacterium tuberculosis* (prątek gruźlicy), wirus zapalenia wątroby typu B (HBV), wirus zapalenia wątroby typu C (HCV). Źródłem narażenia były materiały stosowane podczas wykonywania pracy, kontakt z materiałem biologicznym oraz bezpośrednie kontakty międzyludzkie, w szczególności w środowisku pracy o zwiększonej ekspozycji na czynniki zakaźne.

Przeprowadzono 18 kontroli w 18 zakładach pracy, obejmujących ocenę narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne. W skontrolowanych zakładach łącznie 1645 osób pracowało w warunkach narażenia na czynniki biologiczne, z czego 1268 osób było narażonych na czynniki zaliczane do 3 grupy zagrożenia.

W zakresie nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi nie stwierdzono nieprawidłowości. Wydana 1 decyzja administracyjna w 2025 r. zawierająca nakazy z zakresu szkodliwych czynników biologicznych, była następstwem kontroli z 2024 r.

Pracodawcy realizują obowiązki wynikające z przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki biologiczne oraz stosują środki profilaktyczne adekwatne do stwierdzonego poziomu zagrożenia. Pracownicy są właściwie zabezpieczeni – wyposażeni w odpowiednią odzież ochronną oraz w razie konieczności, w środki ochrony indywidualnej. Zapewnia się im również odpowiednie warunki pracy oraz prawidłowo wyposażone pomieszczenia socjalno-sanitarne. Ponadto pracodawcy zapewniają pracownikom możliwość uodpornienia się poprzez szczepienia ochronne, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wynikami oceny ryzyka zawodowego.

VI.5. Nadzór nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

Pod nadzorem znajduje się 194 obiekty, w których podczas prowadzenia działalności zawodowej stosowane są niebezpieczne substancje chemiczne oraz ich mieszaniny. W ramach nadzoru nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, zakres działań kontrolnych obejmował w szczególności weryfikację prawidłowości prowadzenia wykazu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, dostępności aktualnych kart charakterystyki dla wszystkich stosowanych substancji niebezpiecznych, sposobu magazynowania oraz warunków stosowania substancji chemicznych w odniesieniu do obowiązujących przepisów. W 2025 r. w wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

VI.6. Choroby zawodowe

W 2025 roku zgłoszono 10 podejrzeń chorób zawodowych (dla porównania: w 2024 r. - 12 zgłoszeń). Zgłoszenia pochodziły od samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, m.in. z Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu, od lekarzy specjalistów, a także od osób indywidualnych, w tym byłych pracowników.

Przeprowadzono 10 postępowań administracyjnych w sprawach chorób zawodowych, zakończone sporządzeniem kart oceny narażenia zawodowego. Postępowania te prowadzone były zarówno przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, jak i przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w powiatach: Łosice oraz Jelenia Góra (2 postępowania). W 2025 roku wydano łącznie 13 decyzji (w 2024 r. - 13 decyzji), w tym: 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, 10 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Jednostki chorobowe, w których stwierdzono chorobę zawodową

1. Przewlekłe choroby narządu głosu wywołane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dystonią – Lp. 15.3 – 1 przypadek (nauczyciel),
2. Choroby zakaźne lub pasożytnicze oraz ich następstwa: wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW typu C) – Lp. 26 – 1 przypadek (pracownik służby zdrowia zatrudniony jako dezynfektor/sprzątaczy),
3. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni nadgarstka – Lp. 20.1 – 1 przypadek (operator produkcji w zakładzie o profilu PKD 27).

W następstwie uprawomocnienia się decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej sporządzono 3 karty stwierdzenia choroby zawodowej (dla porównania: w 2024 r. – 5 kart). Zostały one przekazane do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

W 2025 roku wydano 25 postanowień o niezłaatwieniu sprawy w terminie przewidzianym w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. Konieczność ich wydania wynikała z przyczyn niezależnych od organu, w szczególności z braku wymaganych orzeczeń lekarskich niezbędnych do podjęcia rozstrzygnięcia. Postanowienia te miały na celu poinformowanie stron o przyczynach przedłużenia postępowania oraz wskazanie przewidywanego nowego terminu zakończenia sprawy.

VI.7. Promocja zdrowia

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, podczas przeprowadzanych kontroli realizowano działania edukacyjno-informacyjne skierowane do pracodawców i pracowników w zakresie czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy. Działania przeprowadzono w 59 zakładach. Działania te obejmowały następujące zagadnienia:

- zagrożenia dla zdrowia związane z narażeniem na radon w miejscach pracy, w tym informacje dotyczące znaczenia wykonywania pomiarów stężeń radonu oraz dostępnych metod technicznych ograniczania jego poziomów;
 - narażenie pracowników na ponadnormatywny hałas;
 - narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy,
 - narażenie czynniki rakotwórcze lub mutagenne
 - narażenie nad substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynni lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym
- oraz informowano kampaniach:
- kampania EU-OSHA na lata 2023–2025 „Bezpieczna i zdrowa praca w epoce cyfrowej”,
 - kampania „Jesień bez infekcji”.

W ramach oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, podczas kontroli wypełniano

kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy. We wszystkich zakładach był przestrzegany zakaz palenia tytoniu na stanowiskach pracy. W czasie kontroli zwracano uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, szczególnie w tych zakładach, gdzie w środowisku pracy występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, chemiczne, biologiczne.

Podczas kontroli informowano także o istotnych zmianach wprowadzonych nowelizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, obowiązującą od 5 lipca 2025 r. Na mocy powyższej nowelizacji wprowadzone zostały istotne zmiany w zakresie obrotu i używania płynów beznikotynowych do elektronicznych papierosów oraz woreczków nikotynowych. Wprowadza zmiana dotyczące również zakazu używania e-papierosów beznikotynowych w pomieszczeniach zakładów pracy.

Na stronie internetowej PSSE w Pile opublikowano następujące komunikaty i informacje o charakterze edukacyjnym i prewencyjnym:

- Informacja o programie PARC – „Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami”.
- Wspólne zalecenia Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS), Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW), Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego (CIOP-PIB) oraz Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi (IMP) dotyczące działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie ryzyka zakażenia wirusem grypy ptaków u pracowników narażonych zawodowo.
- Komunikat z okazji Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Pracy oraz Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych.
- Raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w Polsce za 2024 rok.
- Informacja dotycząca „Choroby Zalewu Wiślanego” – zalecenia w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego zatrudnionych.
- Komunikat Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczący konieczności stosowania wzoru do przeliczania stężenia diizocyjanianu w powietrzu na stężenie grupy NCO.
- Stanowisko Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczące wykonywania pomiarów krzemionki krystalicznej.

VII. NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

VII.1. Zakres nadzoru nad chemikaliami

W ramach nadzoru bieżącego nad chemikaliami Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad podmiotami gospodarczymi w zakresie produkcji, importu, wprowadzania do obrotu, stosowania lub eksportu substancji chemicznych i ich mieszanin lub wyrobów, produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.

Nadzór ten wynika z przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych, ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych i rozporządzeń Wspólnot Europejskich w nich wymienionych. Nadzór nad podmiotami w zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, jak również w zakresie wytwarzania, przetwarzania, nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych oraz w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ewidencji obiektów znajduje się łącznie **154** obiektów, które są zobowiązane do wypełniania obowiązków wynikających z ww. ustaw, w tym:

- 108 obiektów w zakresie wymogów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin lub wyrobów;
 - 72 obiekty w zakresie wymogów dotyczących produktów biobójczych;
 - 74 obiekty w zakresie wymogów dotyczących produktów kosmetycznych;
- oraz 14 obiektów stosujących prekursory narkotyków kategorii 2 i 3.

Przeprowadzono łącznie 21 kontroli, w tym: 5 kontroli dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, 8 kontroli dotyczących produktów biobójczych, 5 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi, 3 kontrole w zakresie ocena realizacji przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – produktów konopnych.

VII.2. Nadzór nad obrotem i produkcją substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach i wyrobach

Pod nadzorem znajduje się **108** obiektów prowadzące działalność związaną z produkcją, dystrybucją, importem lub wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych, ich mieszanin

oraz wyrobów zawierających chemikalia. Z uwzględnieniem „głównej funkcji” podmiotu, w ewidencji znajdują się:

- 99 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny;
- 5 formulatorów, tj. dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny chemiczne w procesie mieszania i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom; w tej grupie znajdują się 3 wytwórnie betonu, 1 producent środków myjąco-czyszczących i detergentów, 1 producent środków myjąco-czyszczących oraz produktów biobójczych;
- 4 importerów (2 importerów mieszanin chemicznych / wyrobów, 2 importerów substancji chemicznych).

Ogółem przeprowadzono 5 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin u dystrybutorów. W wyniku przeprowadzonych działań u 1 podmiotu (dystrybutora) stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieprawidłowego oznakowania mieszanin chemicznych niebezpiecznych wprowadzanych do obrotu. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nakaz wynikający z decyzji został wykonany terminowo.

W ramach współpracy wspólnotowej prowadzono projekt REACH-EN-FORCE-13 (REF-13), dotyczący sprzedaży przez Internet substancji chemicznych, mieszanin oraz wyrobów, w zakresie egzekwowania obowiązków wynikających z rozporządzeń (WE) nr 1272/2008 (CLP) oraz (WE) nr 1907/2006 (REACH). Obejmował on weryfikację poprawności oznakowania zagrożeń substancji chemicznych i mieszanin w reklamach tych produktów, a także ocenę spełniania warunków ograniczeń określonych w załączniku XVII do rozporządzenia REACH. Projekt zrealizowano u 1 przedsiębiorcy (dystrybutora). W trakcie działań oceniono wybrane mieszaniny chemiczne. Kontrola wykazała, że podmiot wypełnia obowiązki wynikające z przepisów REACH i CLP.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem ograniczeń dotyczących wprowadzania do obrotu niebezpiecznych substancji, mieszanin i wyrobów, określonych w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH), przeprowadzono 2 kontrole, w tym:

- 1 kontrolę dotyczącą wycofania z obrotu obrusów, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej zawartości ftalanu bis(2-etyloheksylu) (DEHP), w związku z uzyskanymi listami dystrybucyjnymi kontrahentów, którzy nabyli produkt celem dalszej sprzedaży. W trakcie kontroli przeprowadzono działania mające na celu wycofanie z obrotu kwestionowanych obrusów;
- 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu produktów zawierających metanol. W wyniku kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów niespełniających wymagań prawnych.

VII.3. Nadzór nad produktami biobójczymi

Pod nadzorem w zakresie produktów biobójczych znajdują się 72 obiekty, w tym:

- 67 obiektów udostępniających na rynku produkty biobójcze - są to podmioty prowadzące sprzedaż hurtową i detaliczną produktów biobójczych, wprowadzających je na rynek w ramach dalszej dystrybucji;
- 2 podmioty odpowiedzialne za produkty biobójcze, zobowiązane do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi. W grupie tej znajduje się 1 producent środków myjąco-dezynfekujących przeznaczonych do utrzymania higieny w zakładach przemysłu rolno-spożywczego oraz 1 producent chusteczek do dezynfekcji skóry rąk oraz chusteczek do dezynfekcji powierzchni;
- 3 podmioty stosujące w działalności zawodowej produkty biobójcze, których podstawą działalności jest wykorzystywanie produktu biobójczego w ramach usług typu DDD tj.
 - dezynfekcji - usuwanie szkodliwych patogenów, bakterii, wirusów, odkażania pomieszczeń, pojazdów, powierzchni użytkowych;
 - dezynsekcji - likwidacja szkodliwych i uciążliwych owadów takich jak: prusaki, karaluchy, pluskwy, pchły, rybiki cukrowe, mrówki, komary, muchy, mole, osy, szerszenie, gryzki, kołatki, spuszczale, korniki, szubaki, wszy, roztocza, itp.;
 - deratyzacji - zwalczanie gryzoni w tym kretów, nornic, myszy, szczurów, itp.

Ogółem przeprowadzono 8 kontroli, w tym 7 kontroli u dystrybutorów produktów biobójczych oraz 1 kontrolę u producenta środków myjąco-dezynfekujących. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, wobec czego nie wydano decyzji o wycofaniu z obrotu żadnych produktów biobójczych.

Podczas działań kontrolnych oceniono łącznie 23 produkty biobójcze przeznaczone zarówno dla użytkowników profesjonalnych, jak i dla ogółu społeczeństwa, dostępne w sprzedaży stacjonarnej oraz internetowej. Wzmocnionym nadzorem objęto produkty biobójcze z grup produktowych:

- grupa 3: Higiena weterynaryjna,
- grupa 8: Środki stosowane do konserwacji drewna,
- grupa 10: Środki konserwujące do materiałów budowlanych.

Jak co roku kontrolowano również produkty biobójcze z grupy 14: Rodentycydy stosowane do zwalczania gryzoni, działające inaczej niż przez odstraszenie lub wabienie oraz z grupy 18: Insektycydy, akarycydy i inne środki do zwalczania stawonogów. Zakresem kontroli objęto także produkty z grup 1, 2 i 4 (środki dezynfekujące utrzymania higieny ludzi oraz dezynfekcji powierzchni).

Przeprowadzono również 1 kontrolę interwencyjną, w związku z powziętymi informacjami o wprowadzaniu do obrotu produktu, bez wymaganego pozwolenia na obrót produktem biobójczym. W toku tej kontroli nie stwierdzono obecności kwestionowanego produktu w obrocie.

W ramach współpracy wspólnotowej prowadzono projekt BPR-ENFORCE-3 (BEF-3), dotyczący kontroli produktów biobójczych z pozwoleniem europejskim w zakresie oceny charakterystyki produktu biobójczego (SPC) i powiązanych informacji na etykiecie oraz w karcie charakterystyki. W wyniku oceny wybranego produktu biobójczego u dystrybutora produktów biobójczych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII.4. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi w ewidencji obiektów znajdują się 74 obiekty, w tym:

- 70 podmiotów zajmujących się udostępnianiem na rynku produktów kosmetycznych, czyli dostarczaniem produktów kosmetycznych na rynek Wspólnoty w ramach działalności handlowej. Do tej grupy należą hurtownie oraz punkty sprzedaży detalicznej.
- 4 podmioty odpowiedzialne za spełnienie obowiązków w zakresie produktów kosmetycznych.

W tej grupie znajdują się 3 producentów produktów kosmetycznych:

- zakład wytwarzający i konfekcjonujący mydło w płynie,
- zakład konfekcjonujący kosmetyki naturalne do pielęgnacji ciała,
- zakład zlecający wytwarzanie i następnie wprowadzający do obrotu pod własną marką produkty do manicure paznokci oraz dystrybutor wprowadzający do obrotu produkty kosmetyczne.

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi ogółem przeprowadzono 5 kontroli. Dokonano 3 kontroli u podmiotów udostępniających na rynku produkty kosmetyczne, z czego 1 kontrola obejmowała pobór 2 próbek produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci. Przeprowadzone badania potwierdziły bezpieczeństwo ocenianego produktu. Przeprowadzono również 1 kontrolę u producenta w zakresie oceny warunków wytwarzania produktu kosmetycznego i 1 kontrolę interwencyjną u użytkownika końcowego, tj. podmiotu świadczącego usługi kosmetyczne, dotyczącą wycofania z użytkowania produktów kosmetycznych niespełniających wymagań w zakresie dokumentacji, zgłoszenia oraz oznakowania. Przeprowadzone ww. kontrole w obszarze produktów kosmetycznych nie wykazały nieprawidłowości.

W 2025 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaniu na pouczeniu oraz 1 decyzję płatniczą. Powyższe decyzje były kontynuacją postępowania administracyjnego rozpoczętego w 2024 r.

W ramach informacji przekazanych za pośrednictwem europejskiego systemu RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Nieżywnościowych) prowadzono działania dotyczące produktu kosmetycznego niespełniającego wymagań w zakresie czystości mikrobiologicznej. W wyniku weryfikacji asortymentu udostępnianego na rynku za pośrednictwem sklepów internetowych oraz platform e-commerce, takich jak Allegro, OLX i ERLI, a także

przeprowadzenia 1 wizyty u dystrybutora, nie stwierdzono wprowadzania do obrotu kwestionowanego produktu kosmetycznego.

VII.5. Nadzór nad nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz prekursorami narkotyków.

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy brak jest obecnie przedsiębiorców prowadzących działalność z użyciem nowych substancji psychoaktywnych. W związku z tym nie prowadzono kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących wytwarzania, przetwarzania, dostawy oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych.

W ramach nadzoru nad stosowaniem prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 w ewidencji znajduje się 14 zakładów stosujących te substancje. W zakładach objętych ewidencją stosowane są następujące prekursory:

- Prekursory narkotyków kategorii 3 stosowanymi w zakładach objętych ewidencją są:
 - nadmanganian potasu - stosowany w 4 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych,
 - bezwodnik kwasu octowego oraz mieszanina kwasu octowego i kwasu adypinowego – wykorzystywane w zakładzie produkującym skrobię i preparaty skrobiowe.

Podmiot gospodarczy prowadzący produkcję preparatów skrobiowych, ze względu na ilości stosowanych prekursorów narkotyków kategorii 2, jest zobowiązany do właściwego udokumentowania wszystkich transakcji z ich udziałem oraz do realizacji dodatkowych obowiązków wynikających z przepisów dotyczących prekursorów narkotyków.

- Prekursorami narkotyków kategorii 3 stosowanymi w zakładach objętych ewidencją są:
 - kwas solny – stosowany do produkcji preparatów skrobiowych, w trawialni w procesie wytwarzania krat i mat stalowych oraz przy produkcji środków czyszczących i myjących;
 - kwas siarkowy – wykorzystywany w zakładach produkujących środki czyszczące i myjące, a także w procesie trawienia metali przy produkcji sprzętu oświetleniowego;
 - keton metylowo-etylowy (butanon) – używany jako środek czyszczący przy produkcji sprzętu oświetleniowego.

Ponadto prekursory kategorii 3 są stosowane jako odczynniki chemiczne w laboratoriach analitycznych przyzakładowych i badawczych. Wykorzystywane tam substancje obejmują: kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy (VI), eter dietylowy, aceton oraz toluen.

W minionym roku nie przeprowadzano kontroli w zakresie stosowania prekursorów narkotyków, jednak na bieżąco monitorowano informacje dotyczące działalności zakładów objętych ewidencją. Zróżnicowane zastosowanie prekursorów kategorii 3 uzasadnia konieczność utrzymywania stałego nadzoru ewidencyjnego.

VII.6. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych

W związku z realizacją nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono kontrole ukierunkowane na weryfikację przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu produktów na bazie konopi, które mogą zawierać substancje nieobjęte wykazem substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Ogółem przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów, prowadzących sprzedaż produktów na bazie konopi, w tym produktów CBD (oleje konopne); suplementów diety, żywności konopnej (np. herbat konopnych). W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu produktów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że mogą stanowić środek zastępczy. Tendencja ta niezmiennie utrzymuje się od kilku lat.

W ramach obowiązku zgłoszenia przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, kontynuowano współpracę z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatruc środków psychoaktywnymi. W 2025 r. otrzymywano 53 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile.

Zgłoszenia podejrzeń zatruc środkami psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 97 osób. Odnotowane przypadki zatruc dotyczyły głównie substancji psychoaktywnych objętych ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, takich jak: amfetamina, metamfetaminą oraz tetrahydrokannabinole. W pojedynczych przypadkach stwierdzono również zatrucia MDMA (ekstazą). Zarejestrowano także 10 przypadków zatruc lekami psychotropowymi, w tym benzodiazepinami, morfiną i innymi lekami oraz 2 przypadki zatruc etanolem. Należy podkreślić, że w wielu zdarzeniach były to zatrucia wielosubstancjowe, obejmujące jednoczesne użycie kilku środków, np. alkoholu i tetrahydrokannabinoli lub amfetaminy i tetrahydrokannabinoli. Zgłoszonych przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2025 nie było. Nie stwierdzono podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami.

Prowadzono również współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszonych przypadkach zatruc substancjami psychoaktywnymi. W 2025 roku w przedmiotowym zakresie przekazano 44 zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji w Pile

VIII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

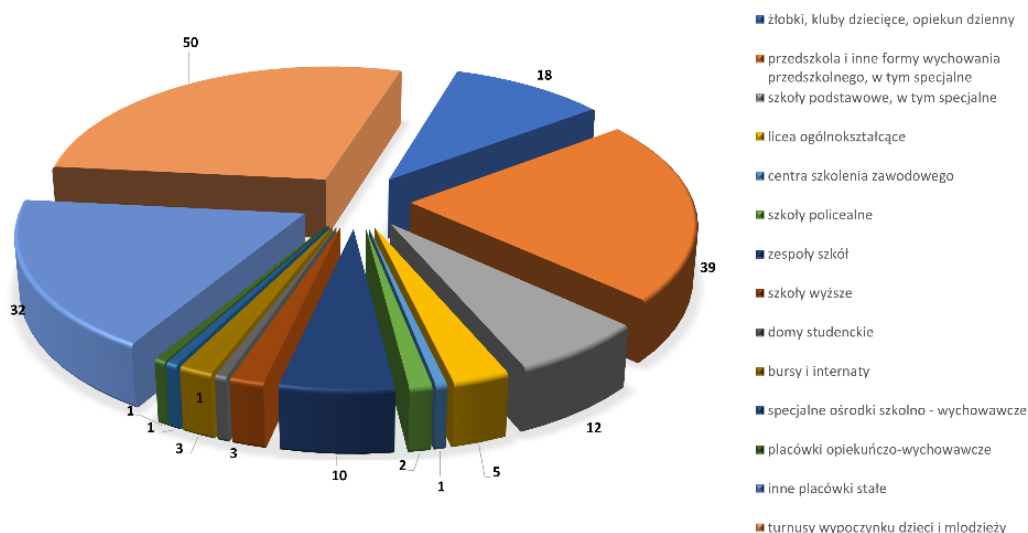
VIII.1. Informacje wstępne

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad placówkami dla dzieci i młodzieży, przeznaczonymi zarówno na pobyt dzienny, jak i całodobowy.

W 2025 roku na terenie Gminy Piła w ramach nadzoru przeprowadzono łącznie 168 kontroli, w tym 118 kontroli placówek nauczania i wychowania, oceniając bieżący stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny pomieszczeń oraz otoczenia placówki, w tym wyposażenie techniczne budynku oraz mikroklimat pomieszczeń, zapewnienie uczniom w pomieszczeniach szkoły możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów, pracownie szkolne pod kątem spełnienia wymagań bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy, warunki do utrzymania higieny osobistej, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, system I pomocy, formę profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, zapewnienie uczniom możliwości korzystania z wyżywienia na terenie szkoły, stan higieniczny miejsc gromadzenia odpadów stałych i urządzeń do ich składowania, przestrzeganie ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, a także spełnienie wymagań w stosunku do sprzętu używanego w placówce. Dokonano także oceny i analizy ergonomii stanowisk pracy uczniów oraz higieny pracy umysłowej - higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych.

W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w miejscach przeznaczonych do wypoczynku skontrolowano 50 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego, ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Liczbę placówek stałych oraz turnusów wypoczynku objętych nadzorem w 2025 r. wraz z danymi liczbowymi przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Placówki stałe oraz turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego objęte nadzorem w 2025 roku – łącznie pod nadzorem 128 placówek stałych i 50 turnusów wypoczynku.

VIII.2. Działalność kontrolno-represyjna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

W ramach działalności pokontrolnej w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży w 2025 roku wydano łącznie 2 decyzje administracyjne (w 2024 roku - 2), w tym 1 nakazową w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży, a także nieprawidłowego natężenia oświetlenia sztucznego oraz 1 decyzję stwierdzającą spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych pomieszczeń przeznaczonych na żłobek, w tym maksymalną ilość dzieci. Ponadto sporządzono 7 opinii potwierdzających spełnienie wymagań higieniczno-zdrowotnych w lokalu przeznaczonym na szkołę. Podobnie jak w roku 2024, zarządzono 3 decyzje obciążające opłatą za negatywne kontrole sanitarne.

Na wniosek organów prowadzących wydano 3 decyzje prolongujące terminy wykonania nakazów decyzji PPIS w Pile z lat minionych (w 2024 roku - 4). W 8 placówkach wykonano częściowo lub w całości nakazy decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z lat ubiegłych. W ramach prowadzonego nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2025 roku nie nałożono mandatów karnych. Ponadto wystosowano 1 wystąpienie pokontrolne do organu prowadzącego szkołę, celem podjęcia działań zmierzających do objęcia uczniów opieką stomatologiczną.

Interwencje

W roku 2025 bezpośrednio do Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pile wpłynęło 6 informacji (w 2024 roku - 3), które dotyczyły:

- prowadzenia oddziałów żłobkowych w 2 placówkach wychowania przedszkolnego bez wymaganego wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych,

- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych na terenie 1 ze szkół podstawowych,
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych na terenie internatu,
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w punkcie opieki dziennej nad dziećmi w wieku do lat 3 – 2 informacje,
- niehigienicznego rozkładu zajęć dydaktyczno-wychowawczych w oddziałach klas 1-3 szkoły podstawowej,

W każdym z powyższych przypadków podjęto działania zmierzające do weryfikacji wiarygodności informacji, a w przypadku ich zasadności w ramach posiadanych kompetencji oraz zgodnie z zakresem regulacji prawnych wdrożono tryb zmierzający do poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

VIII.3. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie Gminy Piła pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile pozostają szkoły publiczne i niepubliczne wszystkich szczebli nauczania. Budynki, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza są w pełni przystosowane do tego celu. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono remonty okresowe sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy. Od kilku lat obserwuje się utrzymanie na zbliżonym poziomie stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność edukacyjna, nie występują budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego remontu. W większości pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży zapewniona jest wentylacja grawitacyjna, mechaniczna lub klimatyzacja. Część obiektów dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy do budynków, windy, toalety). Poniżej przedstawiono nowopowstałe w 2025 roku placówki.

Rycina 1 Pomieszczenia i otoczenie publicznego żłobka w Pile (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 2 Nowy budynek Publicznego Przedszkola Nr 16 w Piłe (źródło – opracowanie własne PSSE w Piłe)

VIII.4. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Kontrolowane w 2025 roku placówki z terenu Gminy Piła posiadają podłączenie do wodociągu publicznego oraz odprowadzenie nieczystości płynnych do kanalizacji centralnej, żadna z placówek nie korzysta z sanitariatów zewnętrznych, ponadto wszystkie skontrolowane placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (w 2024 roku w 3 stwierdzono uchybienia w kontrolowanym zakresie, polegające na niewłaściwym stanie technicznym pomieszczeń sanitarnych jak również urządzeń higienicznosanitarnych).

W porównaniu z ubiegłym rokiem na takim samym poziomie utrzymywał się odsetek placówek, w których stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców, w 2025 r. było to 11 placówek - 3 szkoły podstawowe, 2 LO i 6 zespołów szkół, jest to związane z brakiem możliwości rozbudowy infrastruktury o dodatkowe sanitariaty, jednakże przewidywany w kolejnych latach niż demograficzny spowoduje zmniejszenie liczby uczniów w szkołach, a co za tym idzie zwiększenie dostępności do urządzeń sanitarnych. Wartość normatywna ilości osób przypadających na urządzenie sanitarne wynosi: 20 osób na 1 umywalkę, 20 dziewcząt na 1 miskę ustępową, 30 chłopców na 1 miskę ustępową i 1 pisuar.

VIII.5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Warunkiem prawidłowego rozwoju i zdrowia ucznia jest uprawianie sportu. Z oceny przeprowadzonej pod kątem zapewnienia właściwych warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 2025 r. wynika, że na terenie Gminy Piła wszystkie szkoły zapewniają odpowiednie warunki, co oznacza, że uczniowie ćwiczą w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu – większość szkół posiada w swojej infrastrukturze szkolny zespół sportowy z pełnym zapleczem sanitarnym. Dodatkowo uczniowie korzystają z bazy sportowej znajdującej poza placówką - basenu, hali sportowej, sali gimnastycznej, siłowni/fitness klubu/innej sali specjalistycznej, boiska/stadionu sportowego. W trakcie kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych - w większości uczniowie nie korzystali z natrysków, bądź rzadko po dodatkowych zajęciach sportowych.

VIII.6. Opieka zdrowotna w szkołach

W myśl ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami, opieka zdrowotna nad uczniami jest realizowana w szkole i obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną, a podmiotami zapewniającymi warunki organizacyjne opieki zdrowotnej nad uczniami są: dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę.

We wszystkich skontrolowanych, w 2025 roku placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Czas pracy pielęgniarek/ higienistek szkolnych, uwzględnia normy dotyczące zalecanej liczby uczniów na jedną pielęgniarkę lub higienistkę szkolną, a dostępność zależy również od typu szkoły. Liczba uczniów na etat przeliczeniowy wynosi około 880 - 1100 z wyłączeniem szkół specjalnych - w większości placówek opieka pielęgniarska jest zapewniona na co dzień. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. Kontrole w 2025 roku prowadzone pod kątem zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami wykazały, że większość szkół posiada w swej strukturze gabinety profilaktyki zdrowotnej, a w 1 przypadku opieka była świadczona poza terenem placówki.

W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, zaopatrzenie w punkty poboru ciepłej i zimnej wody oraz środki myjąco-dezynfekujące. W ramach czynności kontrolnych w 7 szkołach sprawdzono działania pielęgniarki/higienistki szkolnej w zakresie częstotliwości sprawdzania stanu czystości głowy w ramach profilaktyki wszawicy, która jest częstym problemem w skupiskach dzieci w wieku od 3 do 12 lat – czystość sprawdzana była więcej niż 1 raz w ciągu roku szkolnego. Ponadto w trakcie rutynowych kontroli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 5 szkołach przeprowadzili promocję edukacyjną w zakresie prewencji wszawicy.

Analizując dostępność do obowiązkowej opieki stomatologicznej w szkołach w 2025 roku tego typu opiekę nad uczniami w gabinetach zlokalizowanych poza ich terenem zapewniała większość szkół - na podstawie umowy organu prowadzącego z podmiotem leczniczym świadczącym usługi stomatologiczne. W jednej ze szkół podstawowych dzieci korzystały z gabinetu dentystycznego zlokalizowanego na terenie szkoły. W 4 skontrolowanych szkołach podstawowych odnotowano brak takiej opieki, w związku z powyższym skierowano wystąpienie pokontrolne do organu prowadzącego, który wyjaśnił, iż w przypadku szkół niezapewniających opieki stomatologa, podjął on działania, zmierzające do podpisania porozumienia z podmiotem leczniczym udzielającym świadczeń w tym zakresie.

VIII.7. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Dostosowanie mebli do warunków ergonomii:

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa w 2025 roku oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w 23 placówkach - 144 oddziałach, oceniono 3502 stanowiska (w 2024 roku oceny dokonano w 18 placówkach – 92 oddziałach na 2306 stanowiskach), w tym:

- 12 przedszkolach – 55 oddziałach, oceniono 1266 stanowisk,
- 9 szkołach podstawowych – 80 oddziałach, oceniono 1954 stanowiska,
- 1 LO – 4 oddziałach, oceniono 108 stanowisk,
- 1 zespole szkół – 5 oddziałach, oceniono 174 stanowiska.

Nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach – 21 oddziałach na 228 stanowiskach (w 2024 roku w 4 placówkach – 21 oddziałach na 46 stanowiskach), wydano zalecenia pokontrolne w zakresie właściwego oznakowania i zestawienia mebli szkolnych, które zostały niezwłocznie wykonane.

Higiena procesu nauczania

- rozkłady zajęć szkolnych, zmianowość:

Przepisy prawne jasno wskazują, że plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a w szczególności zajęcia powinny rozpoczynać się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie powinna być większa niż 1 godzina oraz różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie powinna być większa od 1 godziny. Istotnym jest również, aby rozkład zajęć układać zwracając uwagę na trudność poszczególnych przedmiotów.

W trakcie bieżących kontroli w 11 placówkach – 158 oddziałach ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz rozpoczynania zajęć o stałej porze.

Niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny stwierdzono w 7 szkołach – 53 oddziałach (w 2024 roku w 8 szkołach – 79 oddziałach).

Kontrolowane plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych w większości uwzględniały równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Problemy z brakiem zasad higieny przy planowaniu lekcji (tzw. higiena pracy umysłowej) biorą się najczęściej z realnych ograniczeń: organizacyjnych, kadrowych i lokalowych szkół, gdzie trudno pogodzić optymalny rozkład zajęć z dostępnością nauczycieli czy sal lekcyjnych;

- odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych:

Zgodnie z zapisem § 14 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej I Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego ustala długość przerw międzylekcyjnych, organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.

Kontrole przeprowadzone w 2025 roku w aspekcie przestrzegania norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów wykazały, że żadna ze szkół, nie zapewniała wszystkich przerw krótszych niż 10 minut, w 5 szkołach uczniowie mieli zapewnione przerwy trwające 10 minut i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, a 6 placówek gwarantowało przerwy krótsze niż 10 minut, ale zapewniało co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową. Wszystkie szkoły zapewniały uczniom możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu;

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz zapewnienie możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów:

Tornister/plecak stanowi nieodzowny atrybut każdego ucznia. Jego waga, odpowiednie dopasowanie oraz właściwe użytkowanie odgrywają ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy oraz zapobieganiu wadom postawy. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga tornistra/plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała ucznia. W 2025 roku oceny okresowej dokonano w 10 placówkach zlokalizowanych poza terenem Piły, kolejne badanie określającej ciężar tornistra/plecaka szkolnego na terenie miasta odbędzie się w I połowie 2026 roku, ocenie zostanie poddanych 5 szkół podstawowych w zakresie klas od I do VIII.

Ostatnia ocena miała miejsce w 2024 roku, gdzie sprawdzano obciążenie uczniów uczęszczających do szkół podstawowych wagą tornistra/plecaka, badania wykonano w 5 szkołach z terenu Gminy Piła – 39 oddziałach klas od I do VIII, weryfikacji poddano 781 uczniów, z czego dla 34 % uczniów (270 osób) waga pełnego tornistra szkolnego nie przekraczała 10 % masy ciała, dla 47 % uczniów (365 osób) waga pełnego tornistra szkolnego mieściła się w zakresie od 10 do 15% masy ciała, natomiast dla 19% uczniów (146 osób) waga pełnego tornistra szkolnego stanowiła ponad 15 % masy ciała ucznia i byli to w większości uczniowie klas I - IV szkoły podstawowej.

Problem przeciążonych tornistrów pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. Z obserwacji wynika, że przekroczenie wagi tornistrów/plecaków mają wpływ przede wszystkim czynniki takie jak:

- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu,

- noszenie dodatkowych słowników i książek,
- noszenie przedmiotów niezwiązanych bezpośrednio z programem nauczania, takich jak pamiątniki, albumy, zabawki,
- rodzaj materiału, z jakiego został wykonany tornister (waga pustego tornistra waha się od 0,5 kg do 2 kg),
- niewystarczający nadzór opiekunów nad zawartością tornistrów,
- niekorzystanie z możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów w szkole.

Z bieżącego nadzoru prowadzonego w szkołach od szczebla podstawowego do ponadpodstawowego wynika, że zapewniają one uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych - w szafkach z indywidualnymi skrytkami (w większości szkoły podstawowe) lub innych wyznaczonych miejscach na terenie szkoły – szafkach/regałach w sali lekcyjnej, bibliotece, czytelnicy (w większości szkoły ponadpodstawowe) – obowiązek zapewnienia możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych spoczywa na organach prowadzących te placówki.

Wykonane badania, oznaczenia:

W 2025 roku w trakcie kontroli sanitarnych mierzono:

- temperaturę otoczenia w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia oraz temperaturę wody przy umywalkach dla dzieci oraz otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży - ogółem wykonano 402 takie pomiary (w 2024 roku - 359),
- powierzchnię i wysokość pomieszczeń, odległość miejsca składowania odpadów od okien i drzwi pomieszczeń przeznaczonych na pobyt i od granicy sąsiedniej działki, odległości między monitorami w pracowniach komputerowych - łącznie wykonano 289 takich pomiarów (w 2024 roku - 260),
- ergonomię stanowiska pracy ucznia - pomiar wysokości siedziska krzesła i wysokości płyty roboczej stołu - łącznie oceniono 3502 stanowisk (w 2024 roku - 2306).

Ogółem wykonano 3569 badań i 4193 oznaczeń fizycznych (w 2024 roku 2869 badań i 4948 oznaczeń fizycznych).

Zagęszczenie w klasach, dojazdy dzieci do szkoły:

Obecnie obowiązujące przepisy nie regulują maksymalnej liczebności klas (z wyjątkiem klas I-III w szkołach podstawowych, w oddziale szkoły specjalnej, oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej z uwagi na rodzaj niepełnosprawności jaką mają uczniowie, w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej), ani minimalnej powierzchni sali dydaktycznej, jaka powinna przypadać na jednego ucznia.

Trudno w tej sytuacji mówić o poprawie komfortu w porównaniu do regulacji obowiązujących w ubiegłym wieku. W 1983 roku ówczesny Departament Inwestycji i Wyposażenia Szkół

Ministerstwa Oświaty i Wychowania przyjął, iż powierzchnia sali lekcyjnej powinna wynosić 60 m² na 24 uczniów, przy czym należy dążyć do normy od 2,0 do 2,5 m² powierzchni przypadającej na ucznia. Kontrole przygotowania szkół do roku szkolnego 2025/2026 wykazały, iż w 2 z 15 skontrolowanych szkół zapewniono 100 % sal lekcyjnych (w 2024 roku 7 z 15 skontrolowanych), w których na jednego ucznia przypada co najmniej 2,5m² powierzchni przy pełnym obłożeniu, w pozostałych szkołach wskaźnik kształtował się od poniżej 25% - 1 szkoła ponadpodstawowa, pomiędzy 25-50 % - 6 szkół, do powyżej 50 % - 6 szkół.

Trudność zachowania powyższego wskaźnika wynika przede wszystkim z liczebności klas, która to niejednokrotnie przekracza 30 osób w klasie (dotyczy klas od IV szkoły podstawowej wzwyż), arkusze organizacyjne szkół, zawierające między innymi planowana liczbę uczniów w klasie zatwierdza organ prowadzący.

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe gmina ma obowiązek ustalenia sieci publicznych szkół podstawowych w taki sposób, aby umożliwić wszystkim dzieciom wypełnianie obowiązku szkolnego, że spełnieniem warunku, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km – w przypadku uczniów klas I–IV szkół podstawowych,
- 2) 4 km – w przypadku uczniów klas V i VIII szkół podstawowych.

Z posiadanej z tym zakresie wiedzy, wszystkim dzieciom dojeżdżającym do szkół na terenie powiatu pilskiego (nie dotyczy miasta Piła), w przypadku których została przekroczona powyższa odległość szkoła zapewnia dojazd i powrót ze szkoły własnym lub wynajętym środkiem transportu.

VIII.8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2025 prowadzono ocenę dożywiania uczniów w szkołach. Na 6 skontrolowanych w tym zakresie szkół, ciepłe posiłki, przygotowywane na miejscu zapewniały wszystkie szkoły – łącznie z ciepłymi posiłkami na ich terenie korzystało 1150 dzieci i młodzieży. Śniadania organizowano w 3 placówkach, z których korzystało łącznie 62 dzieci i młodzieży. Napoje ciepłe i zimne poza napojami podawanymi do posiłków, zapewniało 6 placówek i korzystało z nich 1340 uczniów.

Z posiłków dofinansowywanych w roku 2025 korzystało łącznie 119 dzieci i młodzieży. Podobnie jak w latach ubiegłych uczniowie klas I-V szkół podstawowych, które zadeklarowały chęć uczestnictwa, korzystali z programu, w ramach którego uczniowie otrzymują warzywa, owoce oraz produkty mleczne. Program jest wdrażany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Uczestnictwo w programie wiąże się z nałożeniem na szkoły dodatkowych obowiązków - prowadzenia dokumentacji magazynowej i księgowej dotyczącej zakupu i udostępniania w ramach programu owoców i warzyw lub mleka, poza tym podjęcie działań edukacyjnych polegających m.in. na promowaniu zdrowego odżywiania.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów dwudaniowych przygotowywanych na miejscu (szkoły publiczne) lub dostarczanych w formie cateringu (szkoły niepubliczne). Jeżeli chodzi o szkoły ponadpodstawowe, w większości nie oferują dożywiania w formie ciepłych posiłków - obiadów, ale w większości na ich terenie dostępne są automaty z żywnością lub działalność prowadzą sklepiki szkolne.

Od 1 września 2022 r. szkoły podstawowe, z wyjątkiem szkół podstawowych dla dorosłych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, mają obowiązek zapewniać uczniom jednego gorącego posiłku w ciągu dnia i stworzenia możliwości jego higienicznego spożycia. Korzystanie z posiłku w szkole jest dobrowolne i odpłatne.

VIII.9. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w szkołach wykazano, że substancje chemiczne i ich mieszaniny jako wyposażenie pracowni chemicznych/warsztatów szkolnych w roku 2025 posiadało 8 szkół. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych chemikaliów, wymagane karty charakterystyki, substancje chemiczne i ich mieszaniny niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w zlewy z bieżącą wodą, nauczyciele prowadzący zajęcia byli przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz wyposażeni w środki ochrony indywidualnej. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VIII.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Rycina 3 Działania kontrolne z trakcie wypoczynku (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile).

Wszystkie skontrolowane na terenie Gminy Piła w roku 2025 turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku MEN. W sumie skontrolowano 50 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (w 2024 roku - 45), w tym 15 turnusów wypoczynku

zimowego oraz 35 turnusów wypoczynku letniego, w których uczestniczyło łącznie 1666 dzieci i młodzieży (w 2024 r. - 1616), z czego 3 wypoczynki odbywały się w obiektach sezonowych z zakwaterowaniem, a pozostałe to półkolonie w miejscu zamieszkania, odbywające się w cyklach 5 dniowych od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 do 16:00.

Placówki, w których wypoczywały dzieci i młodzież zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały bezpieczne warunki pobytu. Organizatorami wypoczynku były stowarzyszenia, uczniowskie kluby sportowe, osoby fizyczne i prawne. Dla uczestników organizowane były zajęcia odbywające się zarówno na terenie obiektów zgłoszonych jako miejsca odbywania wypoczynku: sportowe, językowe, muzyczne, plastyczne, taneczne, ekologiczne, informatyczne, programistyczne, gry i zabawy kreatywne oraz poza terenem tych obiektów - lodowisko, park wodny, park linowy, sala zabaw i trampoliny w obiekcie zamkniętym, kino, kąpielisko strzeżone, kręgielnia. Kontrole prowadzone były wspólnie z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia, Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile.

W trakcie wypoczynków zarejestrowano 3 niezagrażające zdrowiu i życiu urazy, nie odnotowano wypadków, chorób czy zatruc pokarmowych. Organizatorzy wypoczynku zapewnili opiekę medyczną i wychowawczą. Zajęcia prowadzone były pod okiem wychowawców - nauczycieli lub instruktorów. Wszystkim uczestnikom zapewniono ciepłe posiłki w większości w formie cateringu. W trakcie kontroli, zwracano uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, warunki do prowadzenia żywienia, dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz formę zapewnienia opieki medycznej uczestnikom wypoczynku. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych oraz technicznych. Warunki sanitarne wydawania posiłków oraz organizacja miejsc spożywania posiłków nie budziły zastrzeżeń. Na wszystkich turnusach pozostawiono materiały informacyjne – ulotki i plakaty poruszające tematykę m.in. zasad zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób odkleszczowych, wpływu nadmiernej ekspozycji ciała na promienie słoneczne, bezpiecznego pobytu nad wodą, w lesie, w górach. Pracownicy inspekcji sanitarnej prowadzili działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do uczestników, przedstawiające podstawowe zasady bezpiecznych zachowań w trakcie wypoczynku, część z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Pile.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadziła łącznie 22 kontrole warunków w jakich prowadzone jest żywienie uczestników. Warunki sanitarne wydawania posiłków oraz organizacja miejsc spożywania posiłków nie budziły zastrzeżeń. Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadziła łącznie 46 działań edukacyjnych skierowanych do uczestników, poruszających tematykę bezpiecznego wypoczynku, z czego 15 z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Pile.

Tabela 20. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2024 i 2025

Rodzaj placówek	Rok 2024		Rok 2025	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	14	620	15	607
wypoczynek letni	31	996	35	1059
RAZEM	45	1616	50	1666

VIII.11. Współpraca z instytucjami i mediami

W roku 2025 wzorem lat ubiegłych Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży realizując zadania związane z bieżącym nadzorem współpracowała z innymi sekcjami PSSE - Higieną Żywności i Żywienia, Oświatą Zdrowotną i Promocją Zdrowia, Higieną Pracy.

W zakresie wspólnych kontroli/wizytacji z:

- Sekcja Higieny Żywności i Żywienia wykonała 46 kontroli warunków do prowadzenia żywienia w szkołach i innych placówkach oraz miejscach organizacji wypoczynku – w wyniku kontroli wydano łącznie 2 decyzje: 1 decyzję zakazu działalności w stołówce szkolnej - zaprzestania produkcji od surowca do gotowej potrawy z uwagi na brak bieżącej ciepłej wody; 1 decyzję zaprzestania sprzedaży grup środków spożywczych innych niż wymienione w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych (...) w sklepiku szkolnym mieszczącym się w zespole szkół;
- Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadziła 25 wizytacji obiektów stałych, podczas których oceniano realizację programów zdrowotnych oraz 46 działań informacyjno-edukacyjnych w trakcie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży,
- Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 1 kontrolę warunków bhp w warsztatach szkolnych.

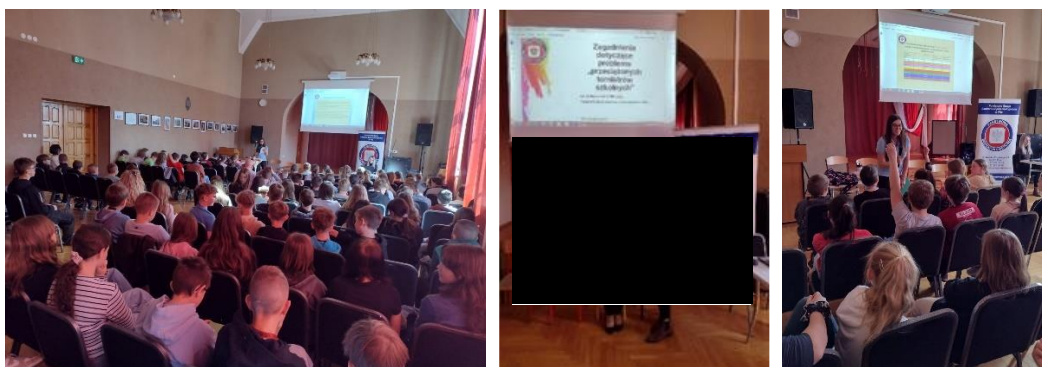
Ponadto Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała m.in. z Komendą Powiatową Policji w Pile w zakresie wspólnych kontroli bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży, organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe, dyrektorami szkół i innych placówek:

- do organu prowadzącego szkoły podstawowe na terenie miasta Piły skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące braku zapewnienia profilaktycznej opieki stomatologicznej nad uczniami,
- do organu prowadzącego internat na terenie miasta Piły skierowano pismo wyjaśniające kryteria i sposób przeprowadzania kontroli placówek oświatowych tego typu, a także omówiono szczegółowo kontrole prowadzone w powyższym obiekcie w latach 2022-2024,
- w związku z wnioskiem organu prowadzącego szkołę niepubliczną o wydanie opinii sanitarnej, dotyczącej spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych dla pomieszczeń placówki, będących pod stałym nadzorem PPIS w Pile, udzielono odpowiedzi podtrzymującej stanowisko zawarte w pierwotnej opinii,

- udzielono odpowiedzi na zapytanie dyrektora szkoły, dotyczące adaptacji pomieszczeń mieszkalnych na sale lekcyjne, w którym przedstawiono jakie podstawowe przepisy regulują warunki sanitarno-techniczne dla pomieszczeń edukacyjnych,
- organom prowadzącym placówki oświatowe na terenie miasta i powiatu, przekazano informację o szkoleniach dla pielęgniarek/higienistek szkolnych w zakresie cyfryzacji dokumentacji medycznej w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami,
- dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci do lat 6 przekazano informację o badaniu postaw wobec Powszechnych Szczepień Ochronnych (PSO) dzieci w wieku 0–6 lat skierowanym do rodziców oraz opiekunów,
- w ramach posiadanych kompetencji udzielono odpowiedzi na zapytanie rodzica, dotyczące zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu na terenie szkoły.

Wzorem lat ubiegłych na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym PSSE zamieszczano informacje dotyczące działań prowadzonych w ramach kontroli wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz ergonomii stanowiska pracy ucznia, działań edukacyjno-informacyjnych (instruktażu prawidłowego pakowania, doboru i noszenia tornistra szkolnego, ergonomii stanowiska pracy ucznia) w trakcie Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Na bieżąco aktualizowano informacje dostępne na stronie internetowej PSSE w zakładce Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.

*Rycina 4 Działania profilaktyczne w ramach Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile).*

Podejmowane działania w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, w 2025 roku w trakcie bieżącego nadzoru, dodatkowo prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, które miały wspomóc, ukierunkować, wskazać właściwe rozwiązania służące poprawie warunków pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach, działania te polegały na przekazywaniu ulotek, broszur materiałów informacyjnych, linków do stron internetowych Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia z opracowaniami i wytycznymi dotyczącymi bezpiecznych warunków nauki; rozmów z przedstawicielami jednostek kontrolowanych w zakresie m. in. problemu

wszawicy, profilaktyki wad postawy - właściwego doboru tornistra i jego wagi, ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników/przyborów; profilaktyki wad wzroku w aspekcie właściwego oświetlenia pomieszczeń nauki; higieny rozkładu zajęć lekcyjnych; profilaktyki szczotkowania zębów.

Podsumowanie

1. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych ulegają systematycznej poprawie. Podmioty prowadzące placówki, dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w ramach posiadanych środków finansowych dokonują sukcesywnych remontów, w tym modernizacji, bieżących napraw i konserwacji pomieszczeń, zakupu i wymiany zużytego wyposażenia.
2. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają podejmowane prace naprawczo - remontowe, realizowane także dzięki regularnym kontrolom organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.
3. W ramach działalności pokontrolnej w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży w 2025 roku wydano 1 decyzję nakazową w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego sal lekcyjnych i natężenia oświetlenia sztucznego niezgodnego z normą PN-EN 12464-1:2022-01. Podobnie jak w roku 2024, zarządzono 3 decyzje obciążające opłatą za negatywne kontrole sanitarne. W 8 placówkach wykonano nakazy decyzji PPIS z lat ubiegłych. Na wniosek organów prowadzących wydano 3 decyzje prolongujące terminy wykonania nakazów poprawy warunków higieniczno-sanitarnych w szkołach i placówkach oświatowych. Ponadto wydano 1 decyzję stwierdzającą spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych pomieszczeń przeznaczonych na żłobek, w tym określającą maksymalną ilość dzieci, a także 7 opinii potwierdzających spełnienie wymagań higieniczno-zdrowotnych w lokalach przeznaczonym na szkołę lub placówkę oświatową.
4. Skontrolowane placówki zapewniają uczniom odpowiednią strukturę do odbywania zajęć w-f na terenie szkoły, a ponadto większość z nich korzysta z infrastruktury poza placówką, m.in. z basenu, sali gimnastycznej, hali sportowej, boisk sportowych.
5. Nadal istniejącym, chociaż coraz mniejszym problemem jest brak opieki stomatologicznej w szkołach podstawowych – z podjętych w 2025 roku działań kontrolnych wynika, że w 4 szkołach podstawowych z terenu Piły nie zapewniono obowiązkowej opieki stomatologicznej.
6. Dożywianie winno być prowadzone obligatoryjnie w szkołach podstawowych – w kontrolowanych w 2025 roku szkołach, prowadzone było przede wszystkim w formie

obiadów dwudaniowych przygotowywanych na miejscu (szkoły publiczne) lub dostarczanych w formie cateringu (szkoły niepubliczne). Jeżeli chodzi o szkoły ponadpodstawowe, w większości nie oferują dożywiania w formie obiadów, a na ich terenie dostępne są automaty z żywnością lub działalność prowadzą sklepiki szkolne. Stały dostęp do wody pitnej jest zapewniony na terenie 9 kontrolowanych w 2025 szkół (podstawowych i ponadpodstawowych) w formie poidła, dystrybutorów lub wody butelkowanej.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym zadaniem nadzoru jest zapobieganie negatywnym skutkom działalności inwestycyjnej dla zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego i ochrony zdrowia ludzi. Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416).

Zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2025 r. obejmowały w szczególności:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących potencjalnie znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
4. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
5. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji swoich zadań, Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny, skupia się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska dla w/w kierunków działania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny w 2025 roku uczestniczył w 10 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 9 opinii sanitarnych w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418 ze zm.), stwierdzających zgodność wykonania obiektu budowlanego z przedstawioną dokumentacją, tj. projektem budowlanym. W 1 z wydanych opinii stwierdzono nieprawidłowości polegające na niespełnieniu obowiązujących przepisów, które dotyczyły budowy budynku warsztatowo-magazynowego z zapleczem socjalnym i biurowym.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli z podaniem przepisów prawnych, które naruszono w ww. obiekcie:

- przed wejściem do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi brak przedsionka, kurtyny powietrznej lub innych rozwiązań nieutrudniających ruchu, chroniących przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza co jest nie zgodne z § 63 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.),

- brak toalety ogólnodostępnej, co jest nie zgodne z § 84 ust. 1, oraz toalety dostosowanej dla osób niepełnosprawnych co jest nie zgodne z § 86 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.),
- w pomieszczeniu biurowym, szatni, dwóch pomieszczeniach socjalnych oraz hali warsztatowej brak wentylacji co jest nie zgodne z § 51, § 147 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.),
- w drzwiach prowadzących do pomieszczenia izolującego oraz drzwiach łączących je z dalszą częścią ustępu brak samozamykaczy co jest niezgodne z § 26 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i polityki socjalnej z dnia 26 września 1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r., Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.).

Pozostałe obiekty realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych.

Ponadto w 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile 9 zawiadomień o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu. Obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Uzgodnienia dokonywane były głównie przez rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych. Kontrolowane obiekty posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 2 decyzje dotyczące ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn.zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydano ogółem 17 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 9 pism podtrzymujących stanowisko wyrażone w opinii. Na ogólną liczbę ww. 13 opinii stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

W 2025 r. wydano 39 postanowień odnośnie uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 39 rozpatrywanych przypadkach.

Analizie i ocenie poddano 2 wnioski dotyczące zaopiniowania oraz uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 5 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Łącznie wydano 7 opinii. Wydane opinie, nie posiadały zastrzeżeń.

W roku 2025 wydano ogólnie 9 decyzji płatniczych. Wydane decyzje płatnicze dotyczyły opłat za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: za czynności związane z kontrolą obiektu w związku z dopuszczeniem go do użytkowania.

Ponadto wydano 3 pisma dotyczące współpracy z interesantami.

W tabeli poniżej przedstawiono wyszczególnienie uzgodnionych opinii, postanowień oraz decyzji w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 21. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2024 - 2025

Wyszczególnienie		2024 r.	2025 r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych,		122	101
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	1	-
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	3	2
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	-	-
	brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	14	13
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	6	10
	dotyczące innych spraw	5	-
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	3	-
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	44	39
	dotyczące innych spraw	1	-
w drodze zawiadomienia:	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	6	9
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	16	9
	decyzja odbiorowa	3	-
	dotyczące innych spraw/merytoryczna	1	2
pisma:	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	2	5
	współpraca urzędy miejskie, starostwo, interesanci	2	3
	Podtrzymanie stanowiska	15	9

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile wykonuje badania laboratoryjne zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania określonymi w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wysokie kompetencje personelu do wykonywania ważnych wyników analiz potwierdza Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz pozytywne wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Wykaz badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 26 z dnia 29 maja 2025 r.

W 2025 r. Laboratorium potwierdziło kompetencje techniczne do wykonywania badań poprzez udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

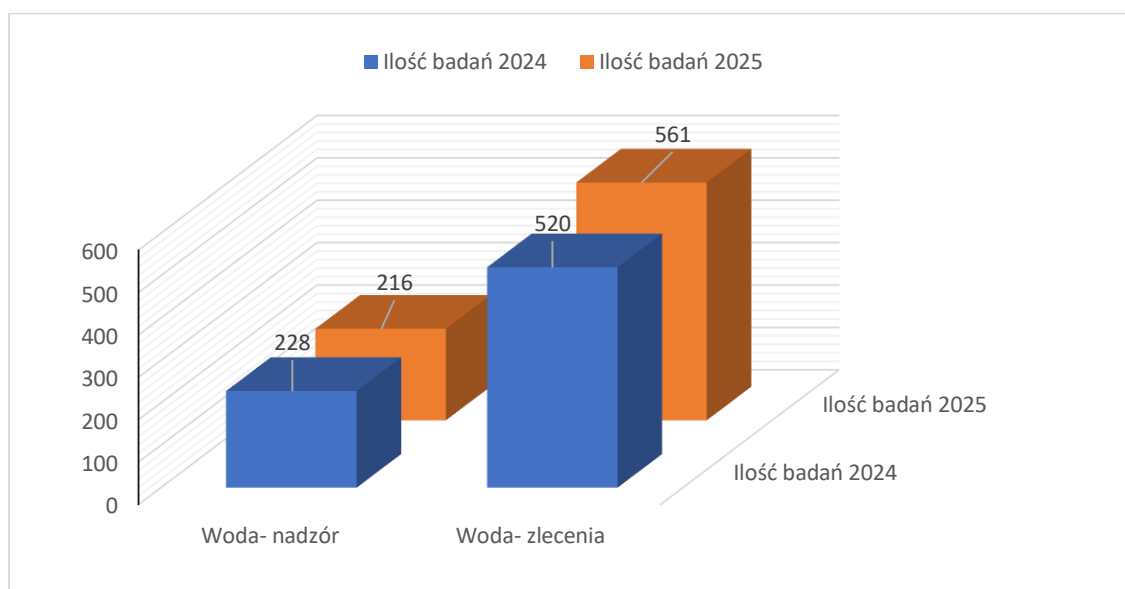
1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody pitnej (Escherichia coli, Bakterie grupy coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 36⁰C, ogólna liczba mikroorganizmów w 22⁰C, Pseudomonas aeruginosa, Clostridium perfringens, Legionella).
2. LGC - Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń chemicznych wody pitnej (WWA- wielopiersścieniowe węglowodory aromatyczne, PFAS-substancje perfluoroalkilowe i polifluoroalkilowe).
3. Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o. /PT 011/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (odczyn pH, przewodność elektryczna, chlorki, siarczany, indeks nadmanganianowy, barwa, mętność, azotany, azotyny, jon amonowy, wapń, magnez, twardość ogólna, żelazo, mangan, fluorki).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2025 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek Salmonella i Shigella).

X.1. Laboratorium Badania Wody

Ogółem w 2025 r. wykonano 777 badań, co stanowi ok. 3,9 % wzrost ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. W ramach działań nadzorowych wykonano 216 badań próbek wody (ok. 5,3 % mniej niż w roku ubiegłym), a na zlecenia 561 badań (wzrost o ok. 7,9%). Szczegóły dotyczące ilości badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 22. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2024 - 2025

Rodzaj badań	Lata	Ilość badań			
		Chemicznych	Fizycznych	Mikrobiologicznych	Ogółem
Badania w ramach nadzoru - próbki wody	2024	27	62	139	228
	2025	21	60	135	216
Badania na zlecenie - próbki wody	2024	141	90	289	520
	2025	178	89	294	561

Wykres 3. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2024 – 2025

X.2. Laboratorium Mikrobiologii

W 2025 roku wykonywano badania sanitarno-epidemiologiczne w kierunku obecności pałeczek *Salmonella* oraz *Shigella* w ramach nadzoru epidemiologicznego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, zgodnie z wymaganiem ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

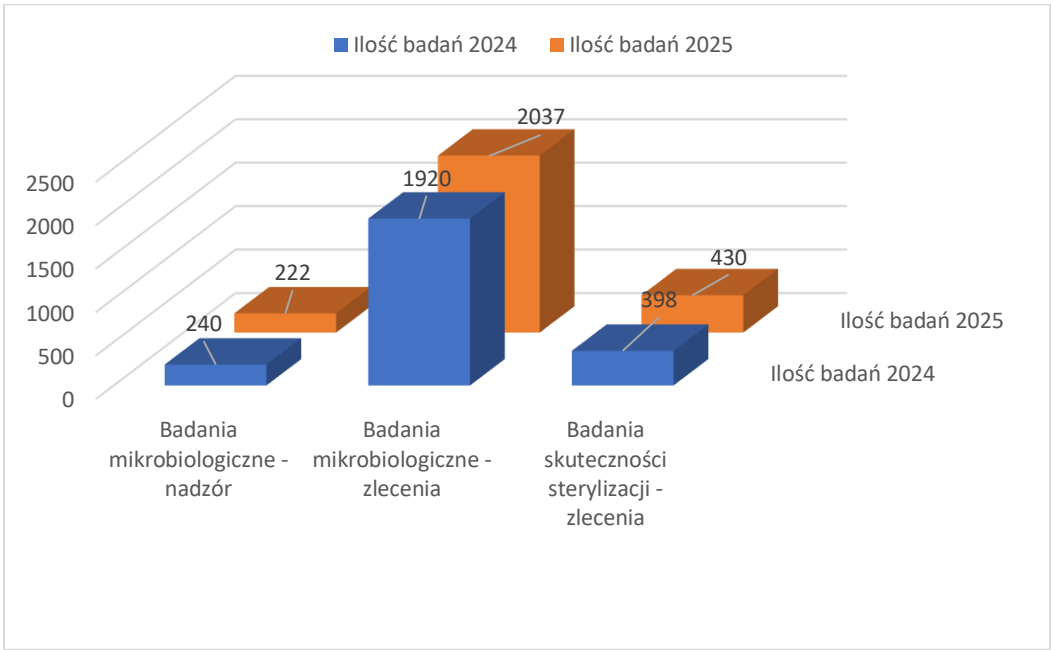
Badania te prowadzone były u osób: ozdowieńców po przebytej salmonellozie, nosicieli pałeczek *Salmonella*, podejrzanych o zakażenie oraz uczniów i studentów szkół wyższych kształcących się w kierunku zawodów, gdzie przepisy prawa nakazują wykonanie takich badań. Wykonywano również badania sanitarno-epidemiologiczne oraz badania skuteczności sterylizacji w ramach działalności usługowej.

Ogółem w 2025 r. wykonano 2689 badań (nastąpił 5,12 % wzrost w stosunku do roku 2024). W ramach działalności nadzorowej wykonano 222 badania (ok. 7,5 % spadek w stosunku do roku ubiegłego). Na zlecenie przeprowadzono 2467 badań (ok. 6,43 % więcej w stosunku do 2024 r.), w tym 2037 badań w kierunku obecności pałeczek *Salmonella* i *Shigella* oraz 430 badania skuteczności sterylizacji.

Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 23. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2024 - 2025

Rodzaj badań	Lata	Ilość badań		
		W ramach nadzoru	Na zlecenia	Ogółem
Badania w mikrobiologiczne kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella	2024	240	1920	2160
	2025	222	2037	2259
Badania skuteczności sterylizacji	2024	-	398	398
	2025	-	430	430

Wykres 4. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2024 - 2025

XI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2025 roku ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu pilskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparto o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nikotynowa. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną, racjonalne odżywianie i higienę ciała. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Realizowano programy edukacyjne, projekty edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe.

XI.1. Realizacja programów edukacyjnych

XI.1.1. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych dziewcząt i chłopców, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej. Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy oraz zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy w tym szczepień ochronnych przeciwko wirusom HPV. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 9 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego, w tym 7 z terenu gminy Piła. Edukacją objęto 1119 uczniów. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on-line - organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. poradniki, plakaty i zakładki. Nauczyciele w szkołach prowadzili tematyczne zajęcia z młodzieżą, wykłady, pokazy prezentacji multimedialnych, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela. Treści programu cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży. Przeprowadzono 5 wizytacji w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego. Do programu w roku szkolnym 2025/2026 zgłosiło się 10 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego w tym 8 z terenu gminy Piła. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół.

Rycina 5. Materiały programu edukacyjnego „Wybierz Życie – Pierwszy Krok?”

XI.1.2. Program „Znamie! Znam je?”

Celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na nowotwór skóry /czerniaka/ oraz edukacja na temat profilaktyki i wczesnego wykrywania tego nowotworu. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 9 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego, w tym 7 z terenu gminy Piła. Edukacją objęto 1450 uczniów. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. plakaty, poradniki dla koordynatora oraz ulotki dla uczniów. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on-line organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przeprowadzono 2 wizytacje w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego. Do programu w roku szkolnym 2025/2026 zgłosiło się 12 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego, w tym 9 z terenu gminy Piła.

Rycina 6. Materiały programu edukacyjnego „Znamie! Znam je?” – plakat.

XI.1.3. Program „Podstępne WZW”

Programu ma na celu przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń wirusami HAV, HBV i HCV /drogi zakażenia, objawy i przebieg choroby/. Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program skierowany jest do młodzieży

szkół ponadpodstawowych. Szkolni koordynatorzy programu otrzymali materiały edukacyjne tj. poradniki i plakaty oraz zakładki dla uczniów. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 6 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego, w tym 4 z terenu gminy Piła. Edukacją objęto 896 uczniów. W roku szkolnym 2025/2026 do realizacji programu zgłosiło się 9 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego, w tym 8 z terenu gminy Piła. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół.

Rycina 7. Materiały programu edukacyjnego „Podstępne WZW”

XI.1.4. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

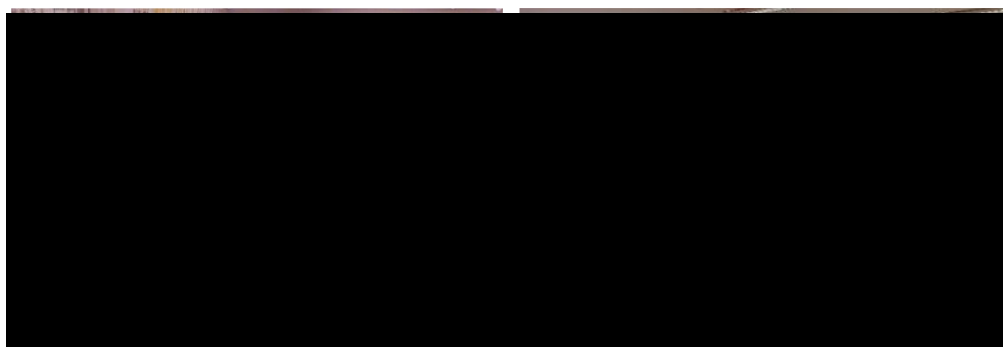
W realizacji XII edycji programu wzięło udział 7 typów szkół ponadpodstawowych: 1 szkoła branżowa, 3 licea i 3 szkoły techniczne. Głównym celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych i ich rodziców oraz ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu i narkotyków) przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program ma wzbudzić u młodzieży refleksję nad ważnymi dla nich wartościami. Realizacja programu odbyła się w oparciu o dostępne materiały informacyjno-edukacyjne przekazane do szkół w poprzednich edycjach oraz na podstawie materiałów zamieszczonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile na stronie internetowej. Program koordynowany był przez 4 nauczycieli, działaniami edukacyjnymi objęto 865 uczniów. Podczas XII edycji przeprowadzono ankietę ewaluacyjną oceniającą program w 6 szkołach, ankietyzacją objęto 358 uczniów. Wśród najbardziej wartościowych treści programu młodzież wymieniła tematy zachęcające do unikania alkoholu i narkotyków w celu realizacji najgłębszych pragnień młodych osób, szczególnie marzeń o pięknej i trwałej miłości na całe życie.

XI.1.5. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

XI.1.5.1. Akcja informacyjno-edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2025”

Głównym celem przedsięwzięcia jest promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń HIV, choroby AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Przeprowadzono 3 prelekcje dla uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych /Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o.

w Pile, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile/ i 1 prelekcję z zajęciami warsztatowymi w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile.

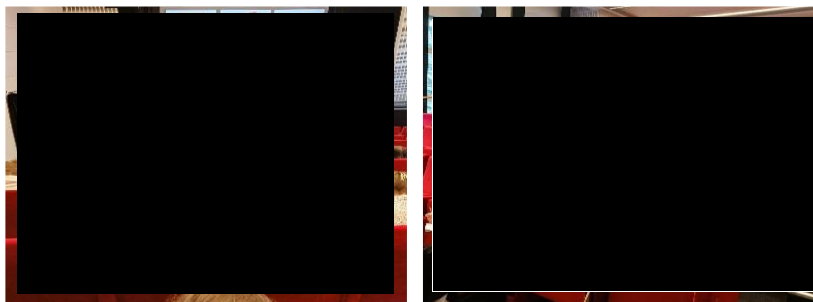

*Rycina 8. Prelekcje i zajęcia warsztatowe dla uczniów szkół ponadpodstawowych
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

Zorganizowano Punkt informacyjno-edukacyjny wraz z quizem tematycznym w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile. Pytania w quizie dotyczyły podstawowych pojęć takich jak na przykład HIV/AIDS, „okienko serologiczne”, gdzie można wykonać testy w kierunku na HIV, kiły i HCV. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 297 osób. Informację o akcji „Bezpieczne Walentynki 2025”, aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz o ogólnopolskiej kampanii „Mój pierwszy raz” przesłano do 16 szkół ponadpodstawowych i 10 redakcji lokalnych mediów. Prowadzono dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym w 5 szkołach ponadpodstawowych, w 1 placówce służby zdrowia oraz podczas zorganizowanego Punktu informacyjno-edukacyjnego. Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono informacje o akcji „Bezpieczne Walentynki 2025” wraz materiałami informacyjno-edukacyjnymi dotyczącymi profilaktyki zakażeń chorobami wenerycznymi .

XI.1.5.2. Światowy Dzień AIDS - 01 grudnia 2025 2025

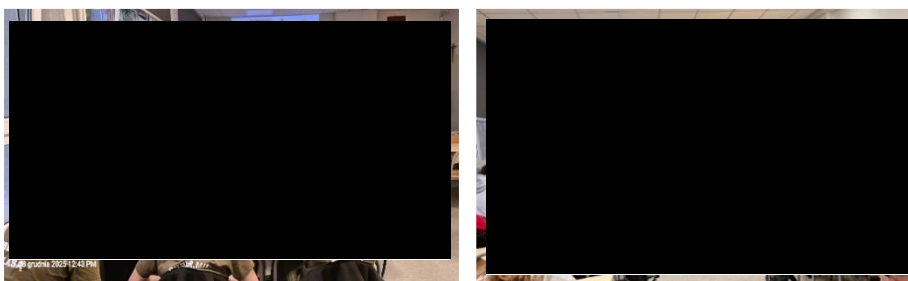
Celem podejmowanych przedsięwzięć jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem rosnącej liczby zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. Wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano Powiatową Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I, II i III szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Olimpiada odbyła się w dniu 01 grudnia 2025 r. W etapie powiatowym Olimpiady wzięło udział 23 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych. Etap powiatowy Olimpiady odbył się w sali widowiskowej Kina „Iskra” w Pile, a uroczyste podsumowanie konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w Starostwie Powiatowym w Pile. Fundatorem nagród było Starostwo Pilskie. Na zakończenie spotkania wyemitowano sondę uliczną „Co Polacy wiedzą na temat HIV/AIDS?”, która przeprowadzona została na ulicach Warszawy. Sondę przygotowało Krajowe Centrum ds. AIDS. Wszystkie szkoły ponadpodstawowe otrzymały materiały informacyjno-edukacyjne z zakresu problematyki HIV/AIDS oraz o XXXII Konferencji „Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie”.

*Rycina 9. Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS w sali widowiskowej Kina „Iskra” w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

Przeprowadzono 2 prelekcje pt. „Profilaktyka HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową” dla 39 uczniów z Zespołu Szkół Technicznych w Pile. Przeprowadzono dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnych do 8 szkół ponadpodstawowych, które wzięły udział w Olimpiadzie wiedzy o HIV/AIDS oraz do 3 placówek służby zdrowia (2 szpitale i Ars Medical Sp. z o.o. w Pile). Przekazano do szkół serię broszur: „Powiedz STOP wirusom...”, broszurę „#mójpierwszyraz”, ulotki „Profilaktyka poekspozycyjna (PEP), naklejki promujące badania w kierunku HIV „Ja mam już za sobą test na HIV! A Ty?”, a do placówek medycznych plakaty elektrostatyczne i ulotki „Postępowanie po zawodowej ekspozycji HIV/HBV/HCV”, broszury kampanijne, broszury „Diagnostyka HIV. Wskazania dla lekarzy”.

Zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile informację dotyczącą Światowego Dnia AIDS i opublikowano 5 tematycznych postów na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

*Rycina 10. Prelekcje dla uczniów z Zespołu Szkół Technicznych w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

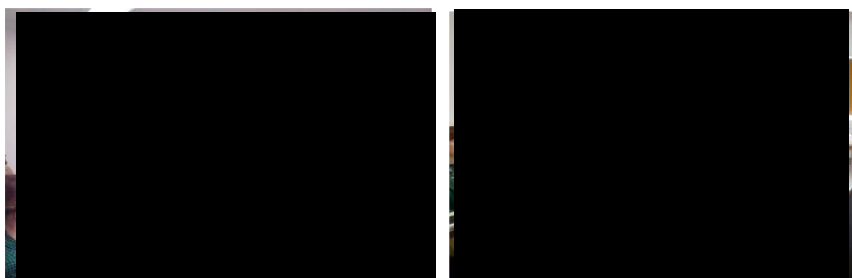
XI.1.5.3. Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

Zorganizowano etap powiatowy XXIII wojewódzkiego konkursu na historyjkę obrazkową pod tytułem „Nie daj szansy AIDS”. Celem konkursu jest podniesienie poziomu wiedzy o zakażeniach chorobami przenoszonymi drogą płciową (STIs) oraz przybliżenie młodzieży korzyści płynących z regularnego i powszechnego testowania w kierunku STIs, w tym HIV. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 13 prac z 7 szkół ponadpodstawowych. Komisja konkursowa przyznała I, II i III miejsce. Praca laureatki I miejsca, uczennicy z II Liceum Ogólnokształcącego w Pile została przesłana na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu. Uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się

w dniu 05.12.2025 r. w Starostwie Powiatowym w Pile. Spotkaniu towarzyszyła pokonkursowa wystawa historyjek obrazkowych „Nie daj szansy AIDS”. Nagrody dla laureatów zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Włączono się w realizację corocznej kampanii - Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS /18 maja 2025/, która odbywa się w trzecią niedzielę maja. W tym dniu wspominamy osoby, które zmarły na AIDS, jak również dziękujemy tym wszystkim, którzy angażują się w pomoc osobom żyjącym z HIV oraz ich bliskim. Promowano ogółouropejską akcję zachęcającą do wykonywania testów w kierunku zakażenia HIV, WZW typu B i C oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową. Informację o edycji wiosennej /19 - 26.05.2025 r./ i jesiennej /17 - 24.11.2025 r./ Europejskiego Tygodnia Testowania zamieszczono na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile. Wczesne wykrycie zakażenia pozwala na szybsze rozpoczęcie leczenia, a tym samym pomaga ograniczyć rozprzestrzenianie się chorób w społeczeństwie. W miesiącu sierpniu 2025 roku przesłano do podmiotów leczniczych (37 gabinetów lekarzy rodzinnych, 2 placówek szpitalnych) przygotowany przez Krajowe Centrum ds. AIDS nowy moduł e-learningowy pod tytułem „Kompedium wiedzy HIV/AIDS dla lekarzy POZ” w celu zapewnienia dostępu online do profesjonalnych materiałów edukacyjnych.

XI.1.6. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Program kształtuje prozdrowotne nawyki wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Adresatami programu jest młodzież szkół podstawowych z klas V – VIII i ich rodzice. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2024/2025 program realizowało 27 szkół podstawowych, w tym 10 z terenu gminy Piła. W roku szkolnym 2025/2026 do realizacji programu zgłosiły się 24 szkoły podstawowe, w tym 7 z terenu gminy Piła. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile. W szkoleniu uczestniczyli także przedstawiciele Pilskiego Banku Żywności, którzy omówili zagadnienia związane z edukacją konsumencką w szczególności zasady niemarnowania żywności. Przekazano materiały edukacyjne wydane w ramach programu tj. plakaty, poradniki dla nauczycieli zawierających podstawy teoretyczne programu oraz opracowania ze scenariuszami zajęć dla uczniów. Zrealizowano 19 wizytacji w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu.

*Rycina 11. Szkolenie szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę!” w PSSE w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

W ramach programu przeprowadzono Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia, którego organizatorem jest Główny Inspektorat Sanitarny, Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców oraz Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. Konkurs jest inicjatywą towarzyszącą Ogólnopolskiemu Programowi Edukacyjnemu "Trzymaj Formę!". Do konkursu w roku szkolnym 2024/2025 zakwalifikowało się 53 uczniów z 5 szkół podstawowych a w roku szkolnym 2025/2026 zakwalifikowało się 31 uczniów z 4 szkół podstawowych.

XI.1.7. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 program do realizacji przyjęło 14 szkół podstawowych powiatu pilskiego, w tym 6 szkół z terenu gminy Piła. Działaniami programowymi objęto 609 uczniów klas IV szkół podstawowych, i 340 rodziców. W roku szkolnym 2025/2026 program do realizacji przyjęło 12 szkół podstawowych powiatu pilskiego, w tym 3 szkoły z terenu gminy Piła. Program zawiera sześć scenariuszy zajęć do realizacji z uczniami oraz przewiduje organizację dwóch spotkań z rodzicami. W trakcie cyklu zajęć dzieci przeprowadzają wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty jakie generuje palenie papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów. Materiały do realizacji programu zostały udostępnione na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego, część szkół posiada także materiały tj. poradnik dla nauczyciela i plakaty z poprzednich edycji programu. Przeprowadzono 5 wizytacji w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu.

XI.1.8. Program „Mamo Tato – co Wy na to?”

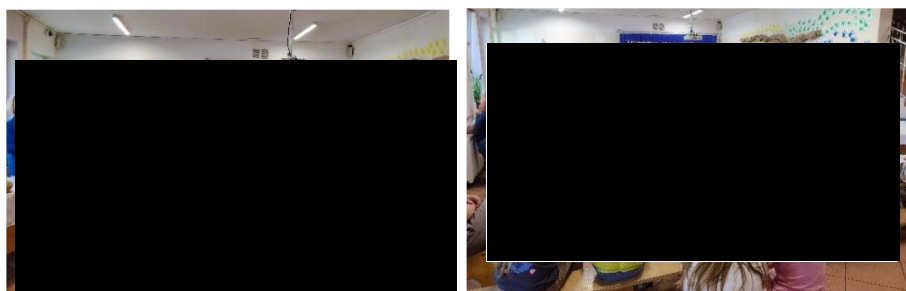
Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają. Założeniem programu jest również uwrażliwienie na potrzeby, słabości i kryzysy, które dla dzieci na tym etapie rozwoju są czymś naturalnym. Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 latnie), ich rodzice i opiekunowie. W roku szkolnym 2024/2025 programem objęto 27 przedszkoli i 13 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych powiatu pilskiego, w tym na terenie gminy Piła 12 przedszkoli i 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 1148 dzieci przedszkolnych oraz 1342 rodziców, łącznie 2490 osób. Zorganizowano 1 szkolenie i 15 porad dla nauczycieli wychowania przedszkolnego. Podczas porad omówiono założenia programowe, metodykę realizacji programu oraz sposób wykorzystania materiałów edukacyjnych. W roku szkolnym 2025/2026 w gminie Piła program przyjęło do realizacji 15 przedszkoli i 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Przekazano do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych broszurę opracowaną przez Wojewódzką Stację

Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. Broszura zawiera krótkie i bardzo kompetentne treści merytoryczne dla rodziców oraz „łamigłówki” dla dzieci. Układ broszury ma zachęcić do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi w trakcie rozwiązywania zadań. Treści merytoryczne dotyczą higieny, żywieniem dzieci w wieku przedszkolnym, prawidłowego rozwoju mowy, profilaktyki chorób zakaźnych, szczepień ochronnych i zdrowia psychicznego.

*Rycina 12. Pogadanki i zajęcia plastyczne w Publicznym Przedszkolu nr 12 w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

W ramach zadań programowych przeprowadzono 6 pogadanek i 4 prelekcje dla 187 dzieci. Podczas spotkań z dziećmi rozmawiano na temat profilaktyki chorób zakaźnych poprzez promocję szczepień ochronnych i podstawowych zasad higieny oraz zasad zdrowego stylu życia. Wspólnie z Publicznym Przedszkolem nr 3 w Pile zorganizowano dwuetapowy konkurs pt. „Jestem zdrowy - wiem, co jem, więc idę do szkoły”. W etapie plastycznym i muzycznym wzięło udział 56 dzieci z 12 pilskich przedszkoli. Przeprowadzono 28 wizytacji wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego „Mamo, Tato – co Wy na to?” w placówkach przedszkolnych i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

*Rycina 13. Etap muzyczny konkursu „Jestem zdrowy – wiem, co jem, więc idę do szkoły” w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

XI.1.9. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program adresowany jest do dzieci uczęszczających do przedszkoli w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięło udział 14 przedszkoli i 4 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych powiatu pilskiego, w tym na terenie gminy Piła 7 przedszkoli i 1 oddział

przedszkolny w szkole podstawowej. Działaniami edukacyjnymi objęto 554 dzieci i 479 rodziców. W poprzedniej edycji w programie wzięło udział 12 placówek przedszkolnych. Zorganizowano 1 szkolenie dla nauczycieli wychowania przedszkolnego w PSSE w Pile, wzięło w nim udział 10 osób. Realizacja treści programowych odbywała się na podstawie broszury „Skąd się biorą produkty ekologiczne” i zaproponowanych scenariuszy zajęć, które przesłane zostały do wszystkich placówek realizujących program.

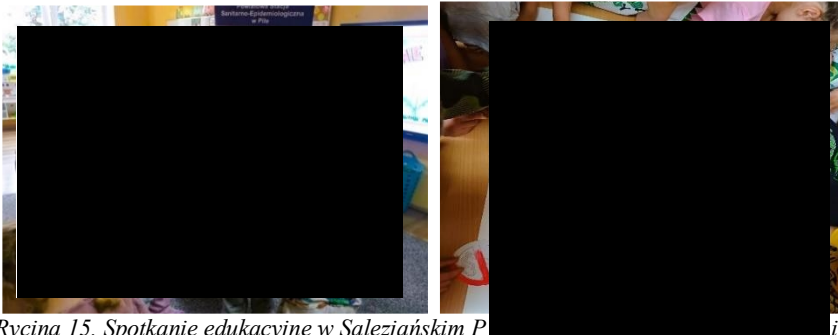

Rycina 14. Infografika omawianych zagadnień programowych zawartych w materiale edukacyjnym.

W roku szkolnym 2025/2026 w programie bierze udział 21 przedszkoli i 4 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych powiatu pilskiego, w tym na terenie gminy Piła 12 przedszkoli i 1 oddział przedszkolny w szkole podstawowej.

XI.1.10. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Adresatami programu są dzieci 5 i 6 letnie uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiło 20 przedszkoli i 7 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych powiatu pilskiego, w tym 10 przedszkoli z terenu gminy Piła. Przekazano do placówek zeszyty ćwiczeń z tematycznymi zadaniami dla dzieci opracowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. W ramach realizacji programu zorganizowano szkolenie i 10 porad dla przedszkolnych koordynatorów programu. Przeprowadzono 10 prelekcji wraz z dyskusją i zajęciami plastycznymi dla 231 dzieci z 6 placówek przedszkolnych. Prelekcje przeprowadzono z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej: omówiono różne źródła dymu, skutki palenia papierosów oraz miejsca zakazu palenia tytoniu. W drugiej części spotkań odbywały się dyskusje na temat palenia papierosów przez dorosłych z najbliższego otoczenia dzieci oraz zajęcia plastyczne. Przedszkolaki otrzymały karty pracy i tworzyły plakaty pod tytułem „Czyste powietrze wokół nas” i „Co dymi?”.

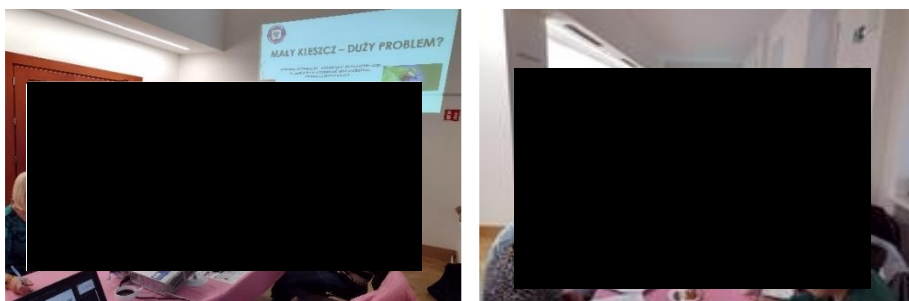
Rycina 15. Spotkanie edukacyjne w Salezjańskim P
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Po zakończonych spotkaniach edukacyjnych w nagrodę za aktywny udział w spotkaniach wszystkie dzieci otrzymały odbłaski z wizerunkiem smoka Dinka, który jest głównym bohaterem programu. Ogółem programem objęto 938 dzieci przedszkolnych oraz 714 rodziców, łącznie 1652 osoby. Przeprowadzono 11 wizytacji w placówkach przedszkolnych i szkolnych wraz z oceną realizowanych działań edukacyjnych. W roku szkolnym 2025/2026 program przyjęło do realizacji 21 przedszkoli i 9 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych powiatu pilskiego, w tym w gminie Piła 9 przedszkoli i 1 oddział przedszkolny przy szkole podstawowej.

XI.2. Realizacja projektów edukacyjnych

XI.2.1. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz - duży problem”

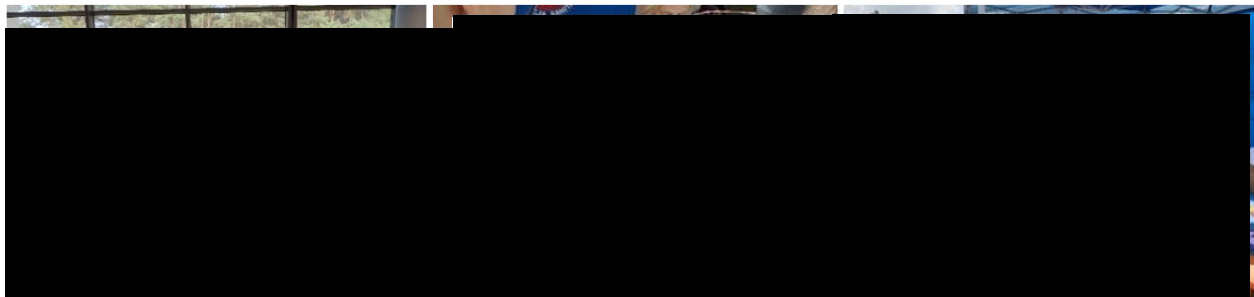
Celem projektu edukacyjnego jest edukacja społeczeństwa w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych. Przeprowadzono szkolenie dla 36 członkiń Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek w Pile oraz 10 prelekcji i pogadań dla 375 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz dzieci przedszkolnych. Podczas spotkań omówiono cechy charakterystyczne kleszczy, ich gatunki i występowanie w przyrodzie, najczęstsze choroby przenoszone przez kleszcze /borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu/, zasady ochrony przed kleszczami oraz zasady prawidłowego usuwania kleszcza z ciała. Uczestnicy spotkań otrzymali ulotki informacyjne „Mały kleszcz – duży problem” wydane w ramach projektu.

Rycina 16. Szkolenie w ramach projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Zorganizowano 9 Punktów informacyjno-edukacyjnych podczas następujących wydarzeń: Zabawa Taneczna Seniorów i Seniorek na Stadionie Powiatowym w Pile, Piknik Wojska Polskiego i innych służb mundurowych na terenie lądowiska w Pile, spotkanie TPD Koło Przyjaciół Dzieci

z Cukrzycą w Ośrodku Edukacji Leśnej „Kalinka” w Pile, dwa spotkania w Pile w ramach wydarzenia Klub Pacjenta, obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju na Pilekiej Wyspie, Senioralia 2025 na Stadionie Powiatowym w Pile, Konferencja pn. „Skarby w lesie – przyroda, kultura, historia. Duet doskonały” Nadnotecki Instytut Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile. Odbył się także jeden Punkt informacyjno-edukacyjny na Targowisku Miejskim Nr 1 w Pile. W Punktach informowano o zagrożeniach zdrowotnych przenoszonych przez kleszcze, prowadzono instruktaż prawidłowego usuwania kleszcza z ciała człowieka, rozdawano materiały edukacyjne.

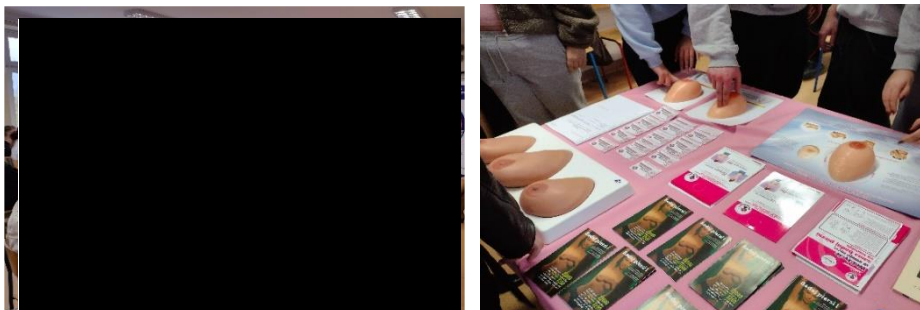
*Rycina 17. Punkty Porad Zdrowotnych w ramach projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

Podczas Akcji „Lato 2025” w obiektach wypoczynku letniego przeprowadzono 18 pogadanek dla dzieci i młodzieży w których uczestniczyło 451 osób. Podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą omawiano cechy charakterystyczne kleszczy, ich występowanie w przyrodzie, zasady prawidłowego usuwania kleszcza oraz zasady prawidłowego ubioru podczas wypraw do lasu. W trakcie pogadanek wykorzystywano plansze pokazowe oraz prezentacje multimedialne, dzieci otrzymywały kolorowanki z wizerunkiem kleszcza. Prowadzono dystrybucję tematycznych ulotek. Materiały przekazywano kierownikom wypoczynku wraz z poradnictwem. Zamieszczono na stronie internetowej oraz w serwisie społecznościowym Facebook PSSE w Pile materiały dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych.

XI.2.2. Wojewódzki projekt edukacyjny dotyczący profilaktyki raka piersi „Co kryją Twoje piersi?”

Kontynuowano realizację wojewódzkiego projektu, którego celem jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego poprzez dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania na terenie powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi. Zorganizowano 4 szkolenia dla 94 uczniów z dwóch szkół ponadpodstawowych /Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku/ oraz 2 szkolenia dla 27 osób, którymi byli: nauczyciele z Szkoły Podstawowej nr 1 w Pile oraz pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego Oddział w Pile. Podczas szkoleń odbył się wykład dotyczący epidemiologii

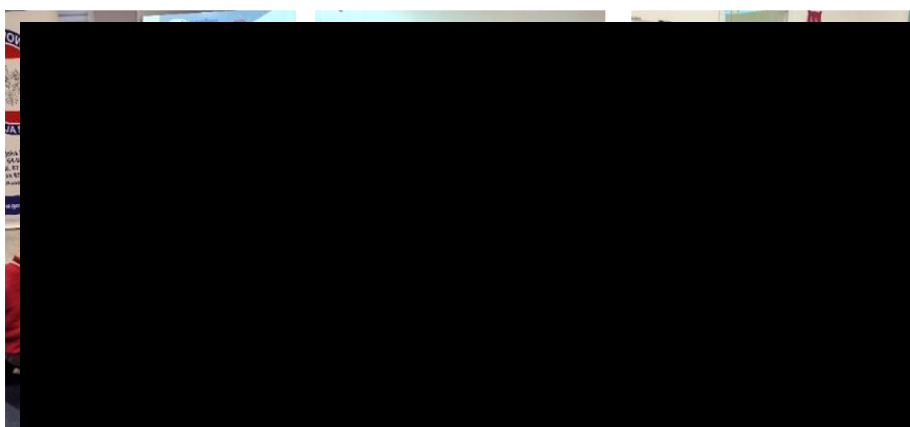
występowania nowotworów w Polsce i w województwie wielkopolskim, patogenezy, czynników ryzyka i objawów chorobowych oraz profilaktyki raka piersi, a w drugiej części przeprowadzano pokaz i naukę samobadania piersi z użyciem fantomu. Wszyscy uczestnicy szkoleń otrzymali ulotkę „Badaj piersi” i kalendarz badania piersi. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzono w 4 Punktach Porad Zdrowotnych, z poradnictwa skorzystały 172 osoby.

*Rycina 18. Szkolenie „Co kryją Twoje piersi?” w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

XI.2.3. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby”

Projekt edukacyjny ma na celu budowanie prawidłowych nawyków i popularyzację poprawnych zasad higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym i przedszkolnym. Prowadzono zajęcia edukacyjne na których dzieci zapoznają się z budową i funkcją zębów, dowiadują się co sprzyja ich zdrowiu a co szkodzi zębom. Uczniowie mają także możliwość przećwiczenia techniki prawidłowego mycia zębów na modelu szczęki. Zorganizowano 13 zajęć edukacyjnych dla 204 uczniów klas I – III w szkołach podstawowych oraz 9 zajęć dla 183 dzieci przedszkolnych. Dodatkowe zajęcia edukacyjne odbyły się w 4 obiektach wypoczynku letniego, uczestniczyło w nich 90 dzieci.

*Rycina 19. Realizacja wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby”
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

W ramach projektu wydano materiały, które są przekazywane uczestnikom zajęć: broszura zawierająca merytoryczne wskazówki jak dbać o higienę jamy ustnej oraz zadania dla dzieci, kalendarze szczotkowania zębów i magnesy z logo projektu. Przeprowadzono etap powiatowy

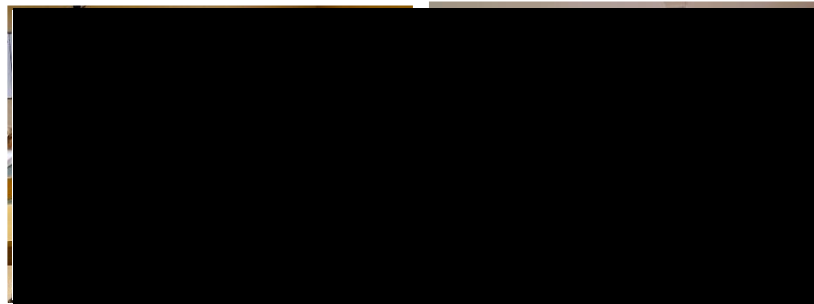
konkursu plastycznego dla uczniów klas I – III pod tytułem „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”. Konkurs miał na celu popularyzację zasad poprawnej higieny jamy ustnej i zębów oraz przełamanie lęku przed wizytą u stomatologa. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 37 prac z 12 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Nagrodzono pracę uczennicy ze szkoły Podstawowej w Falmierowie /kategoria klas I/, pracę uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Miasteczku Krajeńskim /kategoria klas II/, pracę uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile /kategoria klas III/. Prace laureatów przesłano na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu.

Rycina 20. Prace laureatów etapu powiatowego konkursu „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”

XI.2.4. Wojewódzki projekt edukacyjny „Gdy coś Ci chodzi po głowie” głowie”

W październiku 2025 roku rozpoczęto realizację pilotażowej edycji wojewódzkiego projektu edukacyjnego pod hasłem „Gdy coś Ci chodzi po głowie – profilaktyka wszawicy”. Celem projektu jest podejmowanie właściwych działań w zakresie edukacji zdrowotnej stanowiącej podstawę w zwalczaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się wszawicy głowowej, poprzez: zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, dbałości o własne zdrowie, utrwalenie wiedzy, ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym dotyczących profilaktyki wszawicy głowowej oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat profilaktyki wszawicy głowowej oraz działań ograniczających jej rozprzestrzenianie się. Adresatami projektu są dzieci w wieku wczesnoszkolnym (z zerówek w przedszkolach i uczniowie klas I - III szkół podstawowych), ich rodzice a także kadra pedagogiczna: dyrektorzy placówek, nauczyciele i pielęgniarki szkolne. W ramach realizacji projektu przeprowadzono 2 pogadanki w Publicznym Przedszkolu w Osieku nad Notecią, 2 pogadanki w Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile i 1 pogadankę w Publicznym Przedszkolu nr 2 w Pile oraz 4 pogadanki w Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Pile. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 206 osób. Projekt wzbogacony jest o elektroniczne materiały graficzne: ulotki i infografiki, prezentację multimedialną dla dzieci oraz karty z pytaniami.

*Rycina 21. Działania edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

XI.2.5. Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”

Celem projektu jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków poprzez umiejętność odczytywania schematu „Talerz zdrowego żywienia”, utrwalenie wiedzy na temat grup produktów żywnościowych i ich znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania organizmu oraz umiejętność odróżnienia produktów zdrowych dla organizmu od niekorzystnych. Adresatami projektu są dzieci w wieku przedszkolnym (5 - 6 letnie) i wczesnoszkolnym (uczniowie klas I - III szkół podstawowych). Realizatorami działań są pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych województwa wielkopolskiego. W ramach realizacji projektu przeprowadzono według opracowanego konspektu 13 pogadanek w 5 przedszkolach i 5 szkołach podstawowych, edukacja objęto 293 dzieci. W ramach projektu wydano tematyczną broszurę edukacyjną dla dzieci, która zawiera treści merytoryczne dotyczące zdrowego żywienia, a także zadania do wykonania, przygotowano dla dzieci grę edukacyjną oraz magnes na lodówkę przedstawiający talerz zdrowego żywienia, który pomoże utrwalać zasady zdrowego odżywiania w codziennym życiu. Dodatkowe działania realizowano podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci oraz podczas Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przeprowadzono 5 prelekcji i 9 pogadanek, w spotkaniach uczestniczyło 484 dzieci. Zorganizowano etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Super śniadanie!”, którego celem było zwiększenie świadomości dzieci przedszkolnych, szkolnych i ich rodzin na temat grup produktów żywieniowych, odpowiednich ich proporcji w zbilansowanej diecie oraz kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu przez dziecko przedszkolne i szkolne pracy plastycznej przedstawiającej pożywne i smaczne śniadanie, skomponowane zgodnie z zasadami Talerza Zdrowego Żywienia. W etapie powiatowym wzięło udział 23 uczniów z 6 szkół podstawowych i 31 dzieci przedszkolnych z 13 placówek.

Rycina 22. Prace laureatów I, II i III miejsca w konkursie „Super śniadanie!” w kategorii wiekowej 5 – 6 lat

XI.3. Realizacja interwencji nieprogramowych

XI.3.1. Światowy Dzień Zdrowia

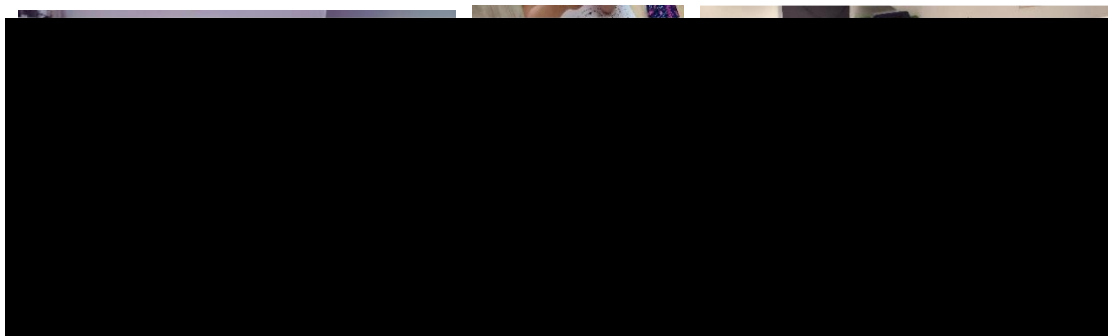
Światowy Dzień Zdrowia w 2025 roku obchodzono pod hasłem „Zdrowe początki - pełna nadziei przyszłość”. Zdrowie matek i dzieci stanowi podstawę zdrowych rodzin i społeczności, pomaga także zapewnić nam wszystkim pomyślną przyszłość. Z tej okazji zorganizowano XXIV Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia. Konferencja odbyła się w dniu 07.04.2025 r. w Kinie „Iskra” w Pile. Współorganizatorem wydarzenia było Starostwo Powiatowe w Pile i Szpital Specjalistyczny im. Stanisława Staszica w Pile. Motywem przewodnim Konferencji była ochrona zdrowia kobiety i dziecka w ciąży, działania profilaktyczne przygotowujące organizm kobiety do zajścia w ciążę, stan fizyczny i psychiczny kobiet po ciąży.

Rycina 23. XXIV Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Pile, pracownicy urzędów miast i gmin powiatu pilskiego, nauczyciele, szkolni koordynatorzy promocji zdrowia ze szkół

powiatu pilskiego, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, studenci Akademii Nauk Stosowanych w Pile uczennice ze starszych klas szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, zaproszeni goście – ogółem 210 osób. W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia zorganizowano 4 zajęcia edukacyjne dla 90 dzieci przedszkolnych na temat zasad zdrowego stylu życia. Przeprowadzono 8 prelekcji w których wzięło udział 405 uczniów ze szkół podstawowych /Szkoła Podstawowa Nr 1 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 5 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 6 w Pile, Szkoła Podstawowa nr 7 w Pile/ oraz 92 uczniów szkół ponadpodstawowych /Zespół Szkół Ekonomicznych w Pile, Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile/.

*Rycina 24. Zajęcia edukacyjne w Niepublicznym Przedszkolu „Little People” w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

Podczas zajęć edukacyjnych rozmawialiśmy z dziećmi i młodzieżą na temat zasad zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego odżywiania i promocją aktywności fizycznej, zwracano także uwagę na niekorzystny wpływ napojów energetyzujących na młody organizm. Z młodzieżą ze szkół średnich rozmawiano na temat zdrowia w nawiązaniu do hasła Światowego Dnia Zdrowia „Zdrowe początki - pełna nadziei przyszłość”. Nawiązano współpracę z Fundacją American Heart of Poland w ramach organizacji Klubu Pacjenta w Pilskim Instytucie Integracji i Edukacji "Pilski Okrągłak" w dniu 03.04.2025 r. Podczas wydarzenia zorganizowano stoisko informacyjne dotyczące Światowego Dnia Zdrowia, w wydarzeniu uczestniczyły osoby dorosłe i starsze - mieszkańcy Piły. Przesłano informację o akcji Światowy Dzień Zdrowia do 32 szkół podstawowych, 15 szkół ponadpodstawowych, 1 szkoły wyższej, 9 urzędów miast i gmin oraz 8 redakcji lokalnych mediów. Zamieszczano informacje z wydarzeń na stronie internetowej i portalu Facebook PSSE Piła.

XI.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu

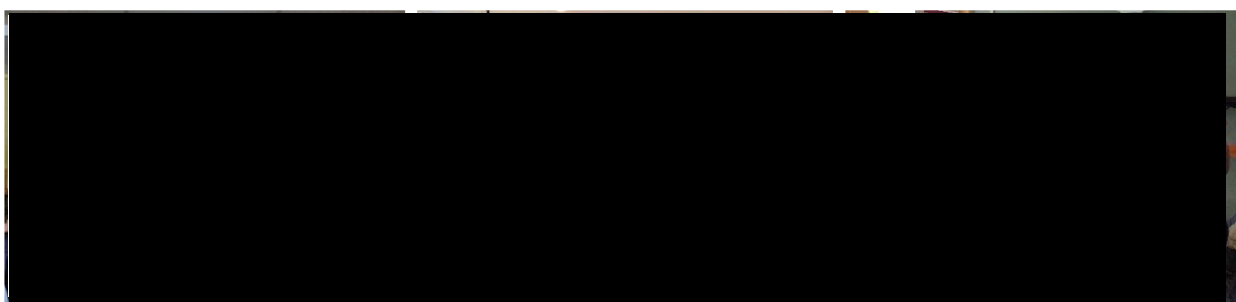
Działania z zakresu profilaktyki palenia tytoniu mają na celu zapobieganie rozpoczęciu palenia, zwłaszcza u dzieci i młodzieży, wspieranie rzucania nałogu nikotynowego, a także ograniczanie ekspozycji na dym tytoniowy i edukację w zakresie szkodliwości używania e – papierosów i innych nowatorskich wyrobów tytoniowych i nikotynowych. Prowadzone działania łączą edukację w zakresie zagrożeń zdrowotnych, zasad zdrowego stylu życia (aktywność fizyczna, dieta), budowanie umiejętności asertywności i promowanie kampanii społecznych.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu organizowano działania skierowane zarówno do dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Światowy Dzień bez Tytoniu, corocznie przypada w dniu 31 maja, w 2025 roku kampania realizowana była pod hasłem „Zdemaskować atrakcyjność: ujawnianie taktyk przemysłu tytoniowego i nikotynowego” i skupiała się na ujawnieniu taktyk, których przemysł tytoniowy i nikotynowy używa, aby ich szkodliwe produkty tj. e-papierosy wydawały się atrakcyjne. Główny Inspektorat Sanitarny opracował Kampanię „E-papierosy to manipulacja!”, której celem jest zwiększenie świadomości społecznej – zwłaszcza młodzieży, rodziców i nauczycieli – na temat zagrożeń związanych z nowymi wyrobami nikotynowymi.

Rycina 25. Kampania Głównego Inspektoratu Sanitarnego „E – papierosy – to manipulacja”

Informację i materiały Kampanii przekazano do 32 dyrektorów szkół podstawowych powiatu pilskiego celem wykorzystania podczas działań profilaktycznych w szkołach. Przeprowadzono spotkania z zakresu profilaktyki nikotynowej i ochrony przed dymem tytoniowym dla dzieci i młodzieży: 2 prelekcje dla 82 uczniów z klas VI Szkoły Podstawowej w Wyrzysku, 3 prelekcje dla 66 uczniów z klas VII Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 w Pile, 1 prelekcję dla 42 uczniów z kl. IV-VIII w Szkole Podstawowej w Skrzatuszu, 2 pogadanki dla 50 dzieci z Publicznego Przedszkola nr 11 w Pile, 1 pogadankę dla 48 dzieci z Publicznego Przedszkola nr 2 w Pile, 7 prelekcji dla 165 uczniów z Zespołu Szkół Gastronomicznych w Pile.

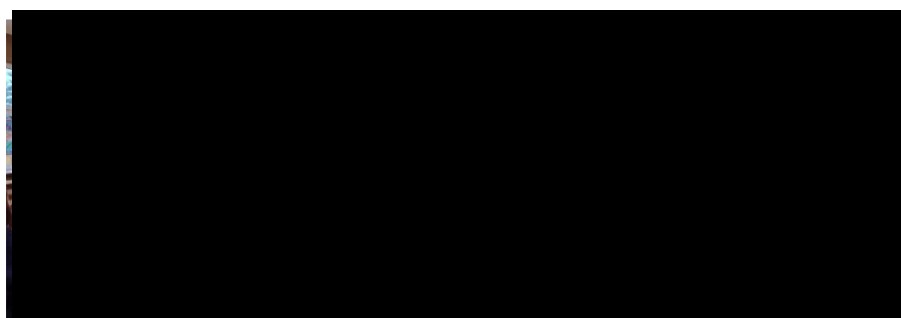

Rycina 26. Prelekcje dla uczniów z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu 2025
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Zorganizowano dwa punkty informacyjno-edukacyjne. Nawiązano współpracę ze Szpitalem Specjalistycznym im. Stanisława Staszica w Pile i Akademią Nauk Stosowanych w Pile. Zorganizowano punkt w holu szpitala, pracowali w nim pracownicy PSSE Piła oraz studenci Katedry Pielęgniarstwa Akademii Nauk Stosowanych w Pile. Wykonywano pomiary

smokerlyserem, badano ciśnienie tętnicze krwi, prowadzono poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję materiałów. Drugi punkt zorganizowano podczas Klubu Pacjenta - akcji przygotowanej dla mieszkańców Piły przez Fundację American Hearth of Poland. Wykonywano pomiary smokerlyserem, prowadzono poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję materiałów edukacyjnych. W obu punktach z pomiarów i poradnictwa skorzystało 147 osób.

Osoby odwiedzające punkty mogły wziąć udział w quizie nt. szkodliwości używania wyrobów nikotynowych. Należało wylosować pytanie, za prawidłową odpowiedź osoba otrzymywała drobny upominek - długopis, ołówek, opaska odblaskowa. Zorganizowano we współpracy z Publicznym Przedszkolem nr 11 w Pile i Publicznym Przedszkolem nr 2 w Pile dwa happeningi - przemarsze antynikotynowe. Dzieci przygotowały tabliczki informujące o zakazie palenia tytoniu, otrzymały także transparenty przygotowane przez PSSE w Pile a następnie przemaszzerowały ulicami Piły skandując hasła antynikotynowe. Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Celem konkursu było propagowanie zasad zdrowego stylu życia i poszerzenie wiedzy uczniów w zakresie szkodliwości palenia tytoniu oraz promowanie niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu. Praca miała zniechęcać do palenia papierosów i inhalowania e-papierosów, pokazywać wartość życia wolnego od nałogów. Na etap powiatowy konkursu nadesłano prace z 10 szkół podstawowych. Praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Pile zajęła I miejsce w etapie powiatowym i została wysłana do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu na etap wojewódzki konkursu. W ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” zorganizowano szkolenie dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile. Podczas spotkania omówiono szkodliwy wpływ palenia papierosów i używania e – papierosów na zdrowie człowieka. Przeprowadzono także warsztaty - kalkulację kosztów palenia tytoniu i zadania ćwiczące asertywność, uczniowie wypełniali ankietę oceniającą ich wiedzę na temat szkodliwości wyrobów tytoniowych a na zakończenie szkolenia otrzymali Dyplomy Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra Tytoń.

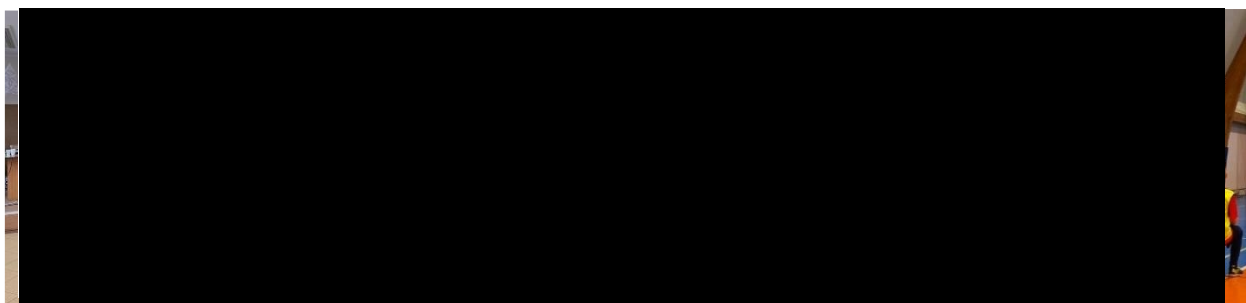
*Rycina 27. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

W ramach profilaktyki palenia tytoniu realizowano działania z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu, który przypadał w dniu 20 listopada 2025r. W ten dzień zachęcamy

osoby palące papierosy do zerwania z nałogiem nikotynowym, organizowane są także przedsięwzięcia promujące styl życia wolny od dymu tytoniowego. Zorganizowano we współpracy ze Szpitalem Specjalistycznym im. Stanisława Staszica w Pile punkt informacyjno-edukacyjny w holu szpitala. Punkt odwiedzali pracownicy szpitala, osoby przychodzące na badania a także pacjenci przebywający na oddziałach. W punkcie można było wykonać pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiary smokerlyserem, otrzymać poradnictwo antynikotynowe i tematyczne ulotki. Z poradnictwa w punkcie skorzystały 63 osoby. Zorganizowano 3 prelekcje dla uczniów z trzech szkół z terenu powiatu pilskiego /Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pile/. Podczas prelekcji omawiano negatywne skutki palenia tytoniu i używania papierosów elektronicznych. W spotkaniach uczestniczyło 204 uczniów. Informację o akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu oraz materiały Kampanii Głównego Inspektoratu Sanitarnego pt. „Nowe formy - stare pułapki” przesłano do 15 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu pilskiego w celu rozpowszechnienia i podjęcia działań edukacyjnych w szkołach. Informacje o Kampaniach antynikotynowych przekazane zostały do redakcji lokalnych mediów /prasa, radio, TV, portale internetowe/. Informacje z przeprowadzonych działań w ramach profilaktyki nikotynowej są zamieszczane na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

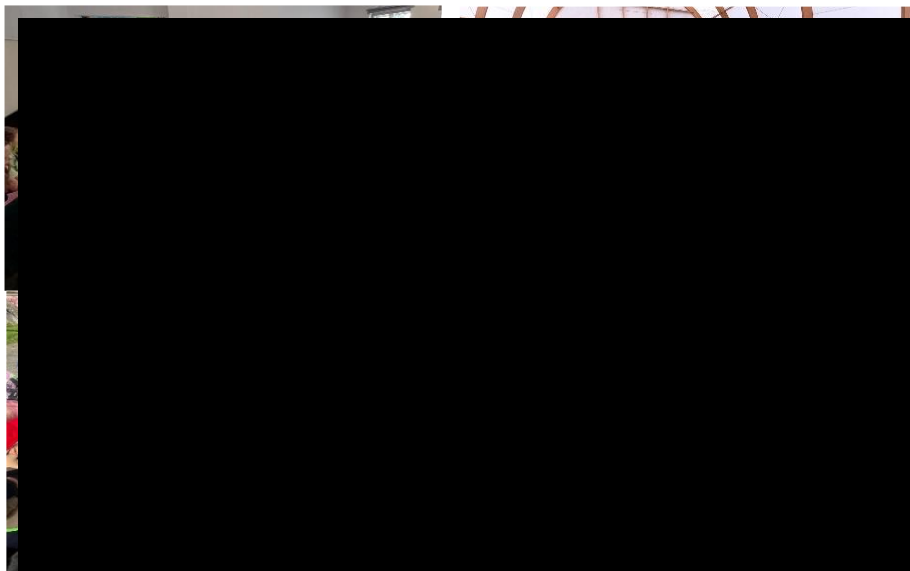
XI.3.3. Akcja „Zimowisko 2025” i Akcja „Lato 2025”

W okresie ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego realizowano Akcję „Zimowisko 2025”, a podczas wakacji w placówkach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży Akcję „Lato 2025”. W trakcie ferii zimowych prowadzono działania edukacyjne dla uczestników zimowisk. Zorganizowano 19 pogadań dla uczestników wypoczynku zimowego pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne ferie zimowe” i 1 ekspozycję w gablocie PSSE w Pile. Podczas spotkań edukacyjnych omawiano zasady profilaktyki infekcji układu oddechowego /grypy, krztuśca/, omawiano zasady higieny i budowania odporności. Promowano zasady zdrowego stylu życia, zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna i rola snu w wypoczynku dziecka. Realizowano tematykę projektu edukacyjnego „Talerz zdrowego żywienia”.

*Rycina 28. Działania edukacyjne podczas Akcji „Zimowisko 2025”
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

Nawiązano współpracę z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, którzy omawiali zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz podczas zabaw w czasie ferii zimowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 503 osoby. Przekazano 14 kierownikom obiektów wypoczynku zimowego materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym dotyczące profilaktyki grypy oraz bezpiecznego wypoczynku i udzielono poradnictwa w zakresie profilaktyki chorób infekcyjnych układu oddechowego. W okresie letnim realizowano Akcję „Lato 2025”, prowadzono działania edukacyjne w obiektach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Zorganizowano: pogadanki, prelekcje, zajęcia edukacyjne. Łącznie w 34 spotkaniach edukacyjnych uczestniczyło 1040 osób. Podczas spotkań omawiano: zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie i w mieście, zasady postępowania w czasie upałów, profilaktykę chorób odkleszczowych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad prawidłowego usuwania kleszcza ze skóry człowieka, zasad zdrowego stylu życia. Młodsze dzieci uczestniczyły w zajęciach na temat higieny jamy ustnej oraz na temat zdrowego odżywiania. Dzieci wykonywały prace plastyczne i uczestniczyły w grze edukacyjnej „Talerz zdrowego żywienia”. Starsza młodzież wzięła udział w pogadance i prelekcji pod tytułem „Używki – zagrożenie dla zdrowia” /tytoń, alkohol, substancje psychoaktywne i napoje energetyzujące/. W spotkaniach z dziećmi i młodzieżą wzięli udział przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Pile, omawiając zasady bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego oraz zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

*Rycina 29. Zajęcia edukacyjne podczas Akcji „Lato 2025”
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

Prowadzono poradnictwo zdrowotne i dystrybucję materiałów edukacyjnych /broszury, ulotki, tematyczne karty pracy/ na temat szkodliwości palenia tytoniu, e-papierosów, napojów energetyzujących, bezpiecznego opalania, profilaktyki chorób odkleszczowych, higieny jamy ustnej. Materiały przekazano do 32 placówek wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Pile zorganizowano akcję profilaktyczną nad jeziorem Płotki w Pile. Udzielano poradnictwa w zakresie bezpieczeństwa osobom

znajdującym się na plaży, przekazywano broszury Kodeks Zdrowego Stylu Życia, z poradnictwa skorzystało 40 osób. W trakcie Akcji „Lato 2025” zorganizowano Punkt informacyjno-edukacyjny podczas Rodzinnego Festynu Wojskowego i innych służb mundurowych z okazji Święta Wojska Polskiego na lądowisku w Pile. W Punkcie można było uzyskać poradnictwo i materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego grzybobrania, profilaktyki chorób odkleszczowych, bezpiecznego opalania, oraz profilaktyki chorób nowotworowych /skóry, piersi/. Zorganizowano także strefę dla dzieci, gdzie najmłodsi mogli ćwiczyć prawidłowe mycie zębów na modelu szczęki oraz wykonywać kolorowanki i zadania w tematycznych broszurach. Działaniami w Punkcie objęto 652 osoby. Systematycznie na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczano materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz relacje z wydarzeń.

XI.3.4. Profilaktyka chorób nowotworowych

Celem działań jest ograniczenie liczby zachorowań na choroby nowotworowe poprzez stosowanie działań profilaktycznych takich jak edukacja społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy dotyczącej onkologii, promocja tzw. czujności onkologicznej oraz propagowanie zachowań prozdrowotnych zgodnych z zasadami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Promowano Narodowy Portal Onkologiczny - onkologia.gov.pl, Jest to oficjalny portal wiedzy onkologicznej w Polsce. Jego celem jest zapewnienie dostępu do sprawdzonych, przystępnych informacji, stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla pacjentów i specjalistów oraz przeciwdziałanie dezinformacji. Portal powstał w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030. Informacje o portalu przekazano podczas 4 szkoleń dla młodzieży, 1 szkolenia w zakładzie pracy, uroczystości z okazji Powiatowych Obchodów Dnia Zdrowia Piersi, zamieszczono 7 tematycznych postów na portalu Facebook i 2 informacje na stronie internetowej PSSE w Pile. Realizowano działania z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych gruczołu piersiowego. Zorganizowano dwa konkursy plastyczne dla szkół. Uczniom szkół podstawowych zaproponowano konkurs pod hasłem „O zdrowie dbamy - zasady profilaktyki znamy”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu plakatu, który promuje zasady zdrowego stylu życia, zapobiegające rozwojowi chorób nowotworowych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęły prace z 8 szkół podstawowych.

Rycina 30. Prace laureatów I, II, III miejsca w konkursie „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”

Komisja konkursowa, wyłoniła laureatów konkursu: I miejsce zajęła praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile, II miejsce praca uczennicy z Zespołu Szkół w Szydłowie, III miejsce otrzymała praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Ujściu. Uczniów ze szkół ponadpodstawowych zaproszono do udziału w konkursie pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało także na przygotowaniu plakatu, który zachęca kobiety do dbania o własne zdrowie i wykonywania badań profilaktycznych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 14 prac z 7 szkół ponadpodstawowych. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce zajął uczeń z Zespołu Technicznych w Pile, II miejsce otrzymał uczeń z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile, III miejsce zajęła uczennica z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile.

Rycina 31. Prace laureatów I, II, III miejsca w konkursie „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”

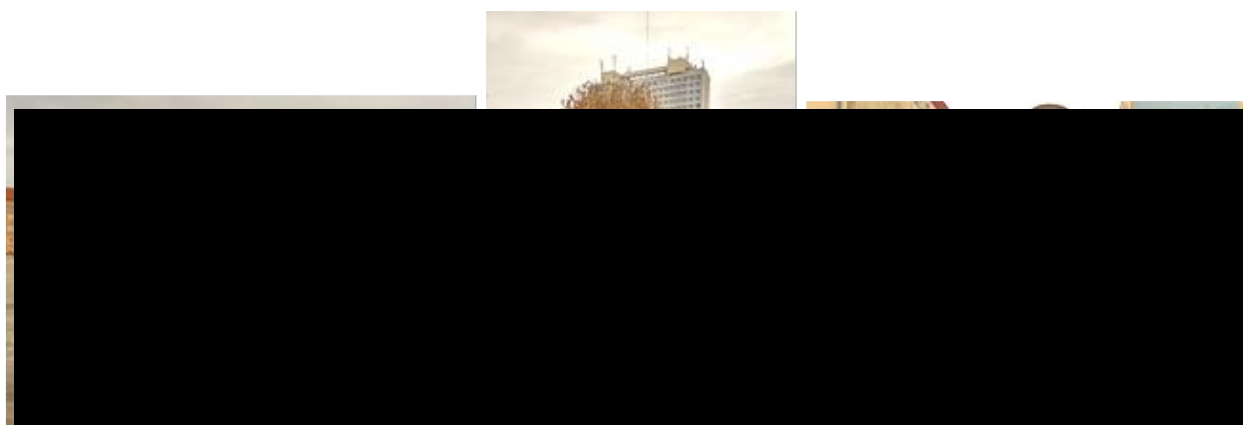
W dniu 21 października 2025 r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy Patronat nad obchodami objął Starosta Pilski i Prezydent Miasta Piły. Organizatorami wydarzenia byli: Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile, Stowarzyszenie Pilski Klub Amazonek oraz Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile. W sali widowiskowej Regionalnego Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile odbyła się akademii okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podczas akademii zachęcano kobiety do wykonywania badań profilaktycznych w kierunku chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz promowano zasady Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Obchody były też okazją do uroczystego podsumowania i wręczenia nagród laureatom konkursów plastycznych.

*Rycina 32 Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)*

W obchodach uczestniczyli: zaproszeni goście, uczniowie szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, nauczyciele, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, ogółem 350 osób. Wydarzeniu towarzyszył Marsz Zdrowia, który przeszedł ulicami Piły z Placu Stanisława Staszica w kierunku ulicy Śródmiejskiej. Uczestnicy Marszu zachęcali mieszkańców Piły do profilaktyki – regularnego badania piersi. Uczniowie nieśli okolicznościowe transparenty, rozdawano ulotki informacyjne.

Rycina 33. Pilski „Marsz Zdrowia” (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

W dniach 20 - 26 stycznia 2025 r. obchodzono Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy. Celem akcji było zachęcenie kobiet do regularnych wizyt u ginekologa i wykonywanie badań cytologicznych, ważnym elementem profilaktyki są też szczepienia ochronne przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Opracowano i zamieszczono 5 informacji na portalu internetowym Facebook PSSE w Pile.

XI.3.5. Profilaktyka chorób zakaźnych

XI.3.5.1. Promocja szczepień ochronnych

W dniach 27 kwietnia - 3 maja 2025 r. realizowano wydarzenie Europejski Tydzień Szczepień. Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie szczepień ochronnych, propagowanie ich jako najskuteczniejszej formy zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Zorganizowano dwa punkty informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców Piły /Centrum Handlowe IBI i Centrum Handlowe Atrium Kasztanowa/. W punktach można było uzyskać poradnictwo na temat szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych i starszych. Punkty prowadzone były przez pracowników Sekcji Epidemiologii i Sekcji Oświaty

Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, ogółem z poradnictwa skorzystały 83 osoby. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne z 37 uczniami klas 4 Szkoły Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile oraz zajęcia dla 20 dzieci w Oddziale Przedszkolnym Szkoły Podstawowej w Fanianowie. Dzieci otrzymały kolorowanki nawiązujące do wizyt u lekarza podczas szczepień ochronnych. Informacje o akcji przesłano do 10 redakcji lokalnych mediów celem rozpowszechnienia wśród lokalnej społeczności. Opracowano i zamieszczono 5 postów na portalu społecznościowym Facebook i 2 informacje na stronie internetowej PSSE Piła. Prowadzono działania informacyjne w ramach akcji „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona”. Celem akcji było promowanie bezpłatnych szczepień kobiet w ciąży przeciwko krztuścowi w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Zorganizowano punkt informacyjny w Publicznym Przedszkolu Nr 13 w Pile dla rodziców dzieci przedszkolnych. W Punkcie rodzice mogli otrzymać materiały dotyczące szczepień obowiązkowych i zalecanych. Szczególnie zwrócono uwagę na temat szczepienia przeciwko krztuścowi. Przekazano plakaty „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona” do 47 podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego. Opracowano i zamieszczono 4 posty na portalu Facebook i 1 informację na stronie internetowej PSSE w Pile.

Rycina 34. Akcja „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona”

Od września 2025 kontynuowano realizację Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkole. Celem programu jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywołanymi przez wirusa brodawczaka ludzkiego. Przekazano informację o programie do 32 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Dyrektorzy szkół otrzymali także materiały edukacyjne opracowane przez Ministerstwo Zdrowia oraz spot promocyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HPV w którym wzięła udział dr n.med. Ilona Małecka pediatra i wakcynolog. Ogółem do programu w roku szkolnym 2025/2026 przystąpiło 11 szkół podstawowych z terenu powiatu pilskiego, do szczepień zgłoszono 136 uczniów. Prowadzono działania informacyjne w ramach programu, odbyły się 3 prelekcje dla 98 osób /rodzice, uczestnicy szkolenia w Urzędzie Statystycznym Oddział w Pile, nauczyciele w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile/, 3 prelekcje dla młodzieży, uczestniczyło w nich 47 osób. Opracowano i zamieszczono na 5 postów na portalu Facebook i 2 informacje na stronie internetowej PSSE w Pile.

XI.3.5.2. Inne działania z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Główny Inspektorat Sanitarny zainaugurował Ogólnopolską kampanię informacyjno-edukacyjną „Jesień bez infekcji”. Celem kampanii była promocja szczepień ochronnych przeciwko chorobom infekcyjnym, nasilającym się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, covid-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). Kampanię adresowano głównie do osób najbardziej narażonych na powikłania: seniorzy i kobiety w ciąży a także ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem pracowników i pracodawców. Informację i materiały Kampanii przekazano do lokalnych samorządów, Akademii Nauk Stosowanych w Pile oraz do 55 podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego. Zorganizowano w Niepublicznym Przedszkolu Little People w Pile punkt informacyjny na temat szczepień ochronnych, przezywano rodzicom materiały Kampanii „Jesień bez infekcji”. Z poradnictwa skorzystało 30 osób. Informacje o Kampanii przekazano podczas dwóch spotkań z nauczycielkami wychowania przedszkolnego oraz podczas spotkania z członkiniami Pilskiego Klubu Amazonek, ogółem 47 osobom. Promowano założenia Kampanii w dwóch punktach informacyjnych organizowanych podczas wydarzeń - "Senioralia 2025" - Stadion Powiatowy w Pile i Festyn „Edukujemy eko - logicznie” - Pilska Wyspa. Z poradnictwa skorzystało 70 osób. Informowano o Kampanii „Jesień bez infekcji” podczas kontroli/wizytacji, informacje wpisywano w protokoły. Udzielono: 17 konsultacji w zakładach pracy, 32 konsultacje w zakładach żywieniowych, 24 konsultacje w placówkach oświatowych, 37 konsultacji w placówkach medycznych i branży beauty, 162 konsultacje podczas wywiadów epidemiologicznych, wydawania szczepionek, udzielania informacji o szczepieniach mieszkańcom powiatu pilskiego.

Rycina 35. Kampania „Jesień bez infekcji”

Prowadzono działania edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób infekcyjnych górnych dróg oddechowych w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Zorganizowano 6 pogadanek dla 106 dzieci przedszkolnych. Dzieci otrzymywały na zakończenie zajęć tematyczne kolorowanki.

Podczas akcji „Zimowisko 2025” przeprowadzono 19 spotkań w trakcie których omówiono tematykę profilaktyki zakażeń grypą i innymi chorobami infekcyjnymi, omawiano podstawowe zasady higieny. W spotkaniach wzięło udział 503 uczestników zimowisk. Dzieci dowiadywały się jak dbać o higienę oraz jak zachowywać się podczas infekcji, gdy mają katar i kaszel. Realizowano Kampanię Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach /Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach 2025. Celem działania było zwrócenie uwagi na narastanie oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u ludzi. Temat przewodni tegorocznej kampanii brzmiał „Działaj teraz. Chroń naszą teraźniejszość, zabezpiecz naszą przyszłość”. Zorganizowano dwie wystawy cyklu plakatów „Superbakterie Oporniaki” /cykl 10 plakatów/. Plakaty wyeksponowano w holu Szpitala Specjalistycznego im. Stanisława Staszica w Pile oraz w holu Akademii Nauk Stosowanych w Pile.

Rycina 36. Wystawa plakatów „Superbakterie Oporniaki” w Szpitalu Specjalistycznym w Pile
(źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Przekazano materiały informacyjne Kampanii do podmiotów medycznych /szpitale, przychodnie gabinety lekarzy rodzinnych/, informacje przekazano także do lokalnych samorządów i redakcji lokalnych mediów celem rozpropagowania wśród mieszkańców powiatu pilskiego. Opracowano i zamieszczono 3 posty na portal Facebook i 1 informację na stronie internetowej PSSE w Pile. Propagowano Ogólnopolską kampanię społeczną „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat gruźlicy. Opracowano i zamieszczano 4 posty na portalu społecznościowym Facebook i 1 informację na stronie internetowej PSSE w Pile. Informację o Kampanii przekazano do 44 podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego celem rozpowszechnienia wśród pacjentów.

XI.3.6. Kampanie informacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)

Realizowano dwie kampanie informacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA): Kampanię #Safe2ERatEU „Wybieraj bezpieczną żywność” oraz Kampanię #PlantHealth4Life „Dbaj o zdrowie roślin”. W 2025 roku celem kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność” jest zwrócenie uwagi na kluczowe obawy konsumentów dotyczące bezpieczeństwa żywności, znaczenia czytelnego oznaczania produktów oraz korzyści płynące z ograniczenia marnowania żywności. Kampania ma też pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome

decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować, spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób. Adresatami kampanii są przede wszystkim młodzi mieszkańcy Europy. Informację o kampanii przesłano do 49 placówek przedszkolnych i szkół podstawowych. Informowano o założeniach kampanijnych w 7 zorganizowanych punktach informacyjno-edukacyjnych i podczas 2 pogadanek dla przedszkolnych koordynatorów promocji zdrowia. Działaniami edukacyjnymi objęto 275 osób. Realizowano Kampanię „Dbaj o zdrowie roślin”, która zwraca uwagę na znaczenie zdrowia roślin dla bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska i gospodarki. Działania kampanijne zwracają uwagę, iż zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin wpływa na rzecz zrównoważonej przyszłości.

Rycina 37. Promocja kampanii #Safe2EatEU „Wybieraj bezpieczną żywność” w punktach informacyjno-edukacyjnych (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Informacje o kampanii wraz z infografiką przesłano do 8 redakcji lokalnych mediów. Łącznie na temat dwóch kampanii EFSA zamieszczono 2 informacje na stronie internetowej i 17 postów na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

XI.3.7. Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych w tym środków zastępczych.

Celem podejmowanych przedsięwzięć jest ograniczenie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz nadmiernego spożywania napojów energetyzujących. Zorganizowano 3 punkty informacyjno-edukacyjne, w których udzielano poradnictwa z zakresu negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka i konsekwencji nadmiernego spożywania napojów energetyzujących (choroby układu krążenia), prowadzono ćwiczenia w alkogoglach. Działaniem objęto 97 osób. W punktach wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne na temat nadmiernego spożywania napojów energetyzujących, szkodliwości palenia papierosów i używania nowatorskich wyrobów nikotynowych oraz spożywania alkoholu, narkotyków, środków zastępczych i innych nowych substancji psychoaktywnych. W Szkole Podstawowej nr 4 w Pile przeprowadzono prelekcję pt. „Żyję zdrowo - nałogom mówię nie” dla 42 uczniów klasy VIII. Podczas spotkania przekazano uczniom informacje na temat szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych i używek takich jak papierosy, alkohol i napoje

energetyzujące. Uczniowie mieli możliwość skorzystania z ćwiczeń z wykorzystaniem alkohogli, które służą do demonstracji upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu. W Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile przeprowadzono 5 tematycznych pogadanek dla 117 uczniów, podczas spotkań odbyła się projekcja filmów z serii „Ogar i Rogal” przygotowanych w ramach kampanii „Planuje długie życie”. W Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Pile przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla 18 uczniów starszych klas, podczas którego omówiono negatywny wpływ używek na zdrowie człowieka oraz skutki uzależnienia od sprzętu multimedialnego nadmiernego (komputer, internet, gry komputerowe) i nadmiernego korzystania z telefonu komórkowego. W Zespole Szkół w Łobżenicy przed rozpoczęciem ferii zimowych przeprowadzono prelekcję dla 84 rodziców. Omówiono wpływ substancji psychoaktywnych na zdrowie młodych osób (negatywne skutki zdrowotne, psychiczne i społeczne). Zachęcano rodziców do motywowania swoich dzieci do podejmowania różnych form aktywności fizycznej jako doskonałej alternatywy do spędzania wolnego czasu.

XI.4. Inne przedsięwzięcia

Przeprowadzono 66 wizytacji, w tym 31 na terenie gminy Piła. Podczas wizytacji dokonano 86 ocen stopnia realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współuczestniczyli w czynnościach kontrolnych prowadzonych przez inne komórki PSSE w Pile - 25 kontroli.

Tabela 24. Wizytacje przeprowadzone w roku 2024 i 2025

	Rok 2024	Rok 2025
Liczba wizytacji	58	66
Ocena realizacji programu „Trzymaj Formę!”	18	19
Ocena realizacji programu „Bieg po zdrowie”	4	5
Ocena realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas”	9	11
Ocena realizacji programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	8	6
Ocena realizacji programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”	19	28
Ocena realizacji programu „Znamie! Znam je?”	2	6
Ocena realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”	6	6
Ocena realizacji programu „Podstępne WZW”	0	3
Ocena realizacji programu „Ars, czyli jak dbać o miłość?”	4	2
Ocena realizacji działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	3	0

XI.5. Współpraca PSSE w Pile z mediami:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Przekazano do lokalnych mediów 10 pakietów informacyjnych. Na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono 215 informacji dotyczących bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Tematyka informacji:

- Promocja szczepień przeciwko HPV.
- Powszechny Program Szczepień przeciw HPV w szkołach. Spot edukacyjny dla rodziców.
- Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy.
- Szczepienia dla kobiet w ciąży przeciwko krztuścowi.
- Krztusiec – ostra choroba zakaźna.
- Informacje dotyczące profilaktyki grypy i innych chorób infekcyjnych.
- Informacje o bezpieczeństwie szczepień.
- Europejski Tydzień Szczepień.
- Kalendarze szczepień na 2025r. – szczepienia dzieci, szczepienia zalecane dla dorosłych,
- Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV i HCV.
- Raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruc środkiem zastępczym lub substancją psychoaktywną w Polsce za 2024 rok.
- Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych.
- Komunikat Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dot. Konieczności stosowania wzoru na przeliczanie wyniku stężenia diizocyjanianu w powietrzu na stężenie grupy NCO.
- Stanowisko Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dotyczące pomiarów krzemionki krystalicznej.
- Bezpieczna i zdrowa praca.
- PARC Program Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami.
- Narodowy Portal Onkologiczny.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach.
- Kampania EFSA #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie”.
- Kampania EFSA #PlantHealth4Life „Dbaj o zdrowie roślin”.
- Ferie zimowe 2025: informacje z przeprowadzonych działań edukacyjnych.
- Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile
/program wydarzenia i informacje ze zrealizowanych działań/.
- Światowy Dzień Zdrowia 2025.
- XXIV Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia w Pile.
- Światowy Dzień Walki z Rakiem.
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2025.
- Kampania „E – papierosy to manipulacja”.
- Ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna ”Jesień bez infekcji”.
- Kampania społeczna „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”.

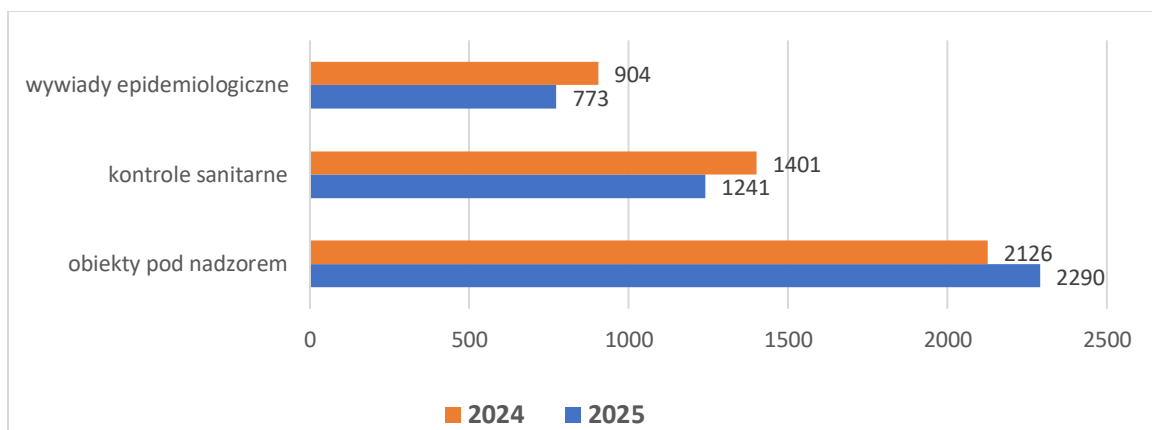
- Światowy Dzień Rzucania Palenia 2025.
- Światowy Dzień AIDS 2025.
- Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS.
- Światowy Dzień Mycia Rąk .
- Kampania Bezpieczne wakacje z SANEPIDEM.
- Akcja „Lato 2025” – informacje z działań edukacyjnych w placówkach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz z punktów promocyjnych podczas wydarzeń plenerowych.
- 15 lipca – Dzień bez telefonu komórkowego.
- Bezpieczne grzybobranie.
- Akcja edukacyjno-społeczna „Dzieci i młodzież edukują EKologicznie”.
- Październik – Miesiąc Świadomości Raka Piersi.
- Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi 2025. Marsz Zdrowia 2025.
- Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2025”.
- Informacja o Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych Krajowego Centrum ds. AIDS.
- Bezpłatne testy na HIV w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS- wczoraj, dziś, jutro”.
- Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”.
- Wytyczne do pracy placówek oświatowo – wychowawczych w zakresie wychowania zdrowotnego i promocji zdrowia w roku szkolnym 2025/2026.
- Nowy przedmiot w szkole – „Edukacja zdrowotna”.
- Realizacja „Programu „Mamo, Tato co Wy na to?” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/.
- Realizacja programu przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/.
- Realizacja programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”.
- Realizacja Ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”.
- Realizacja Programu edukacyjnego „Podstępne WZW”.
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem” / informacja nt. profilaktyki chorób odkleszczowych, repelenty, zajęcia edukacyjne/.
- Realizacja Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”.
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Talerz Zdrowego Żywienia” /informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach projektu/.
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby” /informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach projektu/.

- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Co kryją Twoje piersi?”
/informacja z przeprowadzonych szkoleń w ramach projektu/.
- Realizacja Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Gdy coś Ci chodzi po głowie - profilaktyka wszawicy” /informacja z przeprowadzonych szkoleń w ramach projektu/.
- Ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia w ramach programu „Trzymaj Formę!”.
- Konkurs „Zroluj zdrowie – siła wyborów”
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Super Śniadanie!”.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu plastycznego „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Nie daj szansy AIDS”.
- Konkurs dla dzieci przedszkolnych „Wiem co jem - jestem zdrowy, więc idę do szkoły”
/etap muzyczny i etap plastyczny/.
- Wytyczne do pracy placówek oświatowo – wychowawczych w zakresie wychowania zdrowotnego i promocji zdrowia w roku szkolnym 2025/2026.
- Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych na terenie powiatu pilskiego.
- Ocena warunków sanitarno-higienicznych zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2025 roku na terenie powiatu pilskiego.
- Choroba Zalewu Wiślanego.
- Informacja pt. „Ocena procesów dekontaminacji w gabinetach świadczących usługi przebiegające z naruszeniem ciągłości tkanek”.
- Komunikaty Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- Informacja o WOBASZ – Wieloośrodkowym Ogólnopolskim Badaniu Stanu Zdrowia Ludności.

ZAKOŃCZENIE

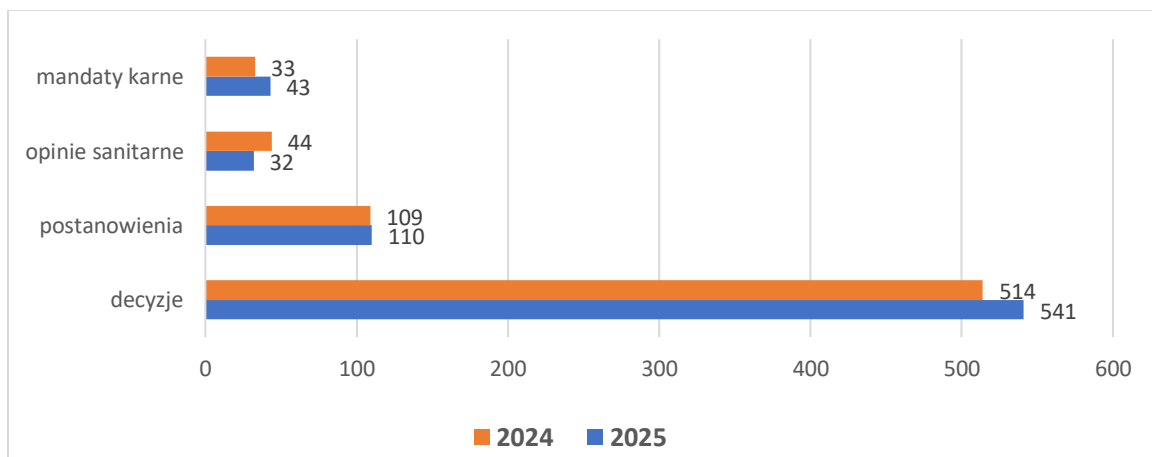
W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie gminy Piła znajduje się 2290 obiektów. W 2025 roku przeprowadzono łącznie: 1241 kontroli planowanych, rekontroli, kontroli doraźnych, wizytacji oraz 773 wywiady epidemiologiczne.

Wykres 5. Porównanie ilości obiektów pod nadzorem, kontroli i wywiadów epidemiologicznych w latach 2024 - 2025.

Ogółem wydano: 541 decyzje administracyjne, 110 postanowień; 32 opinie sanitarne.

Za stwierdzone w trakcie kontroli sanitarnych uchybienia, nałożono 43 mandatów karnych na kwotę 9700 zł.

Wykres 6. Porównanie ilości wydanych decyzji, postanowień, opinii sanitarnych i mandatów latach 2024 - 2025

Pobrano łącznie 893 próbek do badań laboratoryjnych (w tym 586 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z kąpielisk oraz z instalacji wody ciepłej, 303 próbek środków spożywczych, 2 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 2 próbki produktów kosmetycznych). Ogółem wykonano 7035 badań (fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych), w tym 4007 badań wykonanych w ramach nadzoru oraz 3028 badań wykonanych w ramach zleceń..

Tabela 25 Porównanie prowadzonych działań w latach 2024 i 2025

Działanie	2024	2025
Obiekty pod nadzorem	2126	2290
Kontrole sanitarne (kontrole + wizytacje)	1401	1241
Wywiady epidemiologiczne	904	773
Pobrane próbki	873	893
Badania ogółem	6175	7035
Decyzje	514	541
Postanowienia	109	110
Opinie sanitarne	44	32
Mandaty / kwota	33 / 7600 zł	43 / 9700 zł

Reasumując, stan sanitarny gminy Piła przedstawia się następująco:

1. Wśród mieszkańców gminy Piła zarejestrowano 2231 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 71 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 16 osób podjęto szczepienia p/wścieklicznie (2024 r. - 1499 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 70 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 13 osób podjęto szczepienia p/wścieklicznie). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2025 r. zasadniczy wpływ miał ponad trzykrotny wzrost zachorowań na grypę w stosunku do roku poprzedniego.
2. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2023 r. (Dz.U.2023, poz. 348) wprowadzono obowiązek raportowania zachorowań na grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego oraz zakażeń wirusem RSV, co doprowadziło do wzrostu zgłaszanych przypadków. Inną przyczyną wzrostu zachorowań była migracja ludności z krajów o niższej wyszczepialności oraz aktywność ruchów antyszczepionkowych, które prowadzą do obniżenia odporności populacyjnej.
3. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 63 dzieci (wg stanu na dzień 31.12.2024 r. - 58); liczba rodziców i opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień małoletnich dzieci wynosiła 71 osób (2024 r. - 67). Nastąpił wzrost dzieci niezaszczepionych w porównaniu do 2024 roku.
4. W stosunku do osób (rodziców lub opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci) prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile działania administracyjne. W pierwszej kolejności wydawane są wezwania do dobrowolnego wykonania obowiązku szczepienia, następnie upomnienia w związku z niepodjęciem obowiązku szczepień ochronnych, a w przypadku nie zastosowania się do

wymogów prawa tytuły wykonawcze przekazywane do Wojewody Wielkopolskiego celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji przeciwko osobom niewykonującym obowiązkowych szczepień ochronnych.

5. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnościowych oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych. Porównując lata 2024 - 2025 obserwujemy wzrost liczby zakładów nie spełniających wymagań sanitarno-higienicznych.
6. Pogorszenie stanu sanitarnego nastąpiło w kioskach, zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakładach małej gastronomii, sklepach spożywczych, w tym super i hipermarketach, piekarniach oraz innych zakładach żywienia. Natomiast polepszenie nastąpiło w ciastkarniach, zakładach usług cateringowych oraz zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.
7. Co roku w sezonie letnim od 20 czerwca do 30 września dokonywana jest ocena bezpieczeństwa żywności i żywienia zbiorowego w miejscach wzmożonego ruchu turystycznego. Kontrole prowadzone w 2025 r. wykazały, że łączna liczba zakładów z nieprawidłowościami stanowiła 7,3 % wszystkich skontrolowanych obiektów w powyższym okresie (w 2024 r. - 4,8%). Intensyfikacja kontroli w sezonie letnim umożliwia skuteczną identyfikację i eliminację nieprawidłowości, co bezpośrednio przyczynia się do ochrony zdrowia konsumentów.
8. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie gminy Piła zaopatrywani są przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
9. Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.
10. Nadzór nad warunkami środowiska pracy obejmuje szeroki zakres zagrożeń – fizycznych, chemicznych i biologicznych. Analiza liczby przeprowadzonych kontroli oraz uzyskanych wyników wskazuje, że pracodawcy prowadzą konsekwentne i systematyczne działania ukierunkowane na ograniczanie ryzyka zawodowego.
11. W zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy dominującym zagrożeniem pozostaje hałas. Pomimo jego utrzymującej się wysokiej powszechności, odnotowano spadek liczby pracowników wykonujących pracę w warunkach przekroczeń wartości normatywnych.

Świadczy to o stopniowej poprawie warunków środowiska pracy i skuteczności działań prewencyjnych podejmowanych przez pracodawców.

12. W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi (CMR) odnotowano istotny wzrost liczby zakładów ujętych w ewidencji. Przyrost ten wynika m.in. z rozszerzenia ewidencji o zakłady, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne, objęte obowiązkiem zgłoszenia zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Ponadto rosnąca skala zagrożeń związanych z czynnikami CMR uzasadnia utrzymanie wysokiej intensywności działań kontrolnych.
13. Nieliczna liczba nieprawidłowości w obszarze obrotu chemikaliami wskazuje, że nadzorowane podmioty prowadzą działalność w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.
14. W zakresie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych nie stwierdzono żadnych naruszeń. Przeprowadzone kontrole wykazały, że dostępne w sprzedaży produkty konopne nie budziły zastrzeżeń pod kątem potencjalnej zawartości substancji psychoaktywnych i spełniały wymogi prawa.
15. Zgłoszenia zatrucí środkami psychoaktywnymi w analizowanym okresie dotyczyły głównie substancji ujętych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, takich jak amfetamina, metamfetamina oraz THC. Nie odnotowano przypadków zatrucí tzw. dopalaczami (środkami zastępczymi) ani zgonów związanych z zażyciem substancji psychoaktywnych. Dane te wskazują na brak nowych trendów związanych z pojawianiem się nielegalnych mieszanin o nieznanym składzie.
16. W 2025 roku w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono remonty okresowe sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy. Od kilku lat obserwuje się utrzymanie na zbliżonym poziomie stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza – nie występują budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego remontu.
17. Problem przeciążonych tornistrów pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy.
18. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nikotynowa. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną, racjonalne odżywianie i higienę ciała. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup

wiekowych. Realizowano programy edukacyjne, projekty edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe.

19. Wprowadzone systemy informatyczne w zakresie obsługi spraw związanych ze zgłaszaniem wniosków, interwencji usprawniły ich obsługę a także skróciły czas obsługi spraw.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemicznej.
2. Wzmoczony nadzór nad:
 - wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień;
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych;
 - obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
 - oceną znakowania środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych;
 - wdrażaniem systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo-żywniowych;
 - nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
 - produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
 - nad importem/eksportem żywności z i do krajów trzecich;
 - sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych i portali sprzedażowych;
 - wzmoczeniem nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych i kosmetyków w obrocie bezpośrednim jak i za pomocą stron internetowych;
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy;
 - pozostałymi obiektami użyteczności publicznej;
 - warunkami nauki, pracy i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.
3. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:

- kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji;
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów;
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.